

REV_ECA

**REVISTA COLEGIULUI NAȚIONAL
"ECATERINA TEODOROIU"**

Nr. 4 – iunie 2025

<https://reveca.ecat.ro>

**Tradiție, profesionalism, atitudine,
succes și viitor garantat pentru toți
absolvenții!**

**Târgu-Jiu, 2025
ISSN: 2821-8264
ISSN-L: 2821-8264**

”Am spus că educația este un proces viu care poate fi comparat cel mai bine cu agricultura. Grădinarii știu că nu ei fac plantele să crească. Nu ei atașează rădăcinile, nu ei lipesc frunzele și nici nu vopsesc petalele. Plantele cresc prin ele însele. Treaba grădinarului este să creeze cele mai bune condiții pentru ca toate acestea să se întâmple. Grădinarii buni creează aceste condiții, iar cei nepricepuți nu reușesc să facă asta. La fel este și cu predatul. Profesorii buni creează condițiile propice pentru învățare, iar cei slabi, nu. Profesorii buni, mai știu și că nu dețin întotdeauna controlul asupra acestor condiții.”

Ken Robinson - Școli creative

Colectivul de redacție

Redactori

Prof. Șovăilă Cristian

Prof. Titel Vasile

Prof. Olaru Valentin

Prof. Stănciulescu Florentina Cristina

Colectivul de redacție

Prof. Stănciulescu Florentina

Prof. Titel Loredana Valentina

Prof. Bistreanu Eliana

Prof. Nanu Anisia Georgiana

Prof. Damo Daniela

Prof. Șovăilă Cristian

Prof. Tomulescu Vasilica

Prof. Tomulescu Dumitru

Prof. Olaru Valentin

Prof. Preoteasa Carmen

Prof. Titel Vasile

Prof. Neguleasa Carmen

Secretar. Iovițoiu Maria

Informatician Manică Andreea

Prof. Peptan Adriana

Prof. Ceuranu Mihaela Olimpia

Prof. Cercel Otilia

Prof. Cantemir Liliana

Prof. Istudorescu Elvis Marian

Prof. Istudorescu Ileana maria

Prof. Negomireanu Alin

Director: prof. Paliu-Murgan Cleopatra-Minodora

Director adjunct prof. Pîrvulescu Marinela

CUPRINS

IELELE - FETELE FRUMOASE ALE FOLCLORULUI ROMÂNESC STUDIU DE SPECIALITATE	9
---	----------

**Prof. Stănciulescu Florentina Cristina
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

DRUMUL PRIN PĂDURE – CĂLĂTORIE INIȚIATICĂ SPRE SINELE PROFUND	13
--	-----------

**Elevă: Păuna Maria Alexandra
Clasa a X-a B
Prof. coord.: Stănciulescu Florentina Cristina
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

STUDIU DE CAZ UTILIZAREA PLATFORMEI EDUBOOM.RO ÎN PREDAREA LIMBII ROMÂNE	15
---	-----------

**Prof. Titel Loredana Valentina
Școala Gimnazială Nr.1 Rovinari**

ROLUL INTELIGENȚEI EMOȚIONALE ÎN PREDAREA LIMBII ROMÂNE	17
--	-----------

**Prof. Titel Loredana Valentina
Școala Gimnazială Nr.1 Rovinari**

LA PRESSE EN CLASSE DE FLE - étude -	19
---	-----------

**Prof. Bisteanu Eliana Vasilica
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

PEDAGOGIA DIGITALĂ	33
---------------------------	-----------

**Prof. Damo Daniela
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

TEST IQ	39
----------------	-----------

**Prof. Șovăilă Cristian
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

INFORMATICĂ ȘI TIC – ASEMĂNĂRI ȘI DEOSEBIRI ÎNTRE DOUĂ LUMI DIGITALE	41
Prof. Tomulescu Vasilica Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
INTRODUCEREA ÎN FUNCȚIILE PYTHON	44
Prof. Tomulescu Dumitru Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN EDUCAȚIA DIN ROMÂNIA – OPORTUNITĂȚI, INIȚIATIVE ȘI PERSPECTIVE	47
Prof. Olaru Valentin Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN SALA DE CLASĂ	50
Prof. Preoteasa Carmen Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
SERVER-ELE ȘI BENEFICIILE LOR ÎN AFACERI	53
Elev: Preoteasa Andrei-Alexandru Clasa a XI-a D Prof. coord.: Titel Vasile Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
STUDIU DE CAZ EVALUAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA	56
Prof. Titel Vasile Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
PRINCIPIILE PROGRAMĂRII ORIENTATE PE OBIECT	58
Prof. Titel Vasile Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	

FEROMONII	60
Prof. Neguleasa Carmen Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
PERFORMANȚA ȘCOLARĂ	62
Prof. Neguleasa Carmen Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
VARIABILITATEA GENETICĂ	65
Prof. Neguleasa Carmen Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
SECRETARUL ȘCOLAR – PILON ESENȚIAL AL FUNCȚIONĂRII UNUI COLEGIU NAȚIONAL	72
Secretar Iovițoiu Maria Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
INTELIGENȚA ARTIFICIALA (AI)	73
Informatician Manică Speranța Andreea Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
CONSIDERAȚII PRIVIND MANIFESTAREA DIFERENDELOR CU CAUZALITATE ETNICĂ ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ	76
Prof. Peptan Adriana Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
ADOLESCENȚĂ ȘI AUTOCUNOAȘTERE	81
Prof. consilier școlar Ceuranu Mihaela Olimpia Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	

COMPONENTELE UNEI CERCETĂRI PSIHOPEDAGOGICE	85
Prof. consilier școlar Ceuranu Mihaela Olimpia Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
INFLAȚIA - O DOAMNĂ COCHETĂ- DEVASTATOARE PENTRU ECONOMIE	94
Prof. Cercel Otilia Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu" & Liceul Energetic	
CE RĂMÂNE DIN NOI CÂND TĂCEM ÎN FAȚA ÎNTREBĂRILOR?	97
Elev: Grigoroiu Ștefania-Emilia Prof. coord.: Cantemir Liliana Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
DREPTUL LA FERICIRE ȘI DUALISMUL INCOERENT AL MODERNITĂȚII	103
Prof. Cantemir Liliana Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
UMANISMUL ȘI TRANSUMANISMUL - MODALITĂȚI DE ABORDARE ÎN MASS-MEDIA	105
Prof. Cantemir Liliana Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
ASPECTE PRIVIND SISTEMUL JURIDIC DIN EUROPA MEDIEVALĂ	112
Prof. Istudorescu Elvis Marian Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
PODUL FERDINAND DE PESTE JIU BĂTĂLIA DE LA JIU	116
Prof. Istudorescu Ileana Maria Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	

POEZIE DE SEARĂ	120
Prof. Negomireanu Alin Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
POEZIE FEMININĂ	120
Prof. Negomireanu Alin Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
TĂCERE	121
Prof. Negomireanu Alin Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
NELINIȘTE	121
Prof. Negomireanu Alin Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
A FI VS. A AVEA ÎN METAFIZICA LUI GABRIEL MARCEL	122
Prof. Negomireanu Alin Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
MEMBRANELE ÎNȚELEGERII DE ADRIAN NIȚĂ	130
RECENZIE	
Prof. Negomireanu Alin Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
MATEMATICA SI METAFIZICA ÎN FILOSOFIA LUI LEIBNIZ	134
Prof. Negomireanu Alin Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	
LIBERTATEA, ADEVĂRUL ȘI EDUCAȚIA: CONDIȚII SINE QUA NON ALE VIEȚII AUTENTICE	142
Elev: Ciobescu Gabriel-Radu Prof. coord.: Cantemir Liliana Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"	

IELELE - FETELE FRUMOASE ALE FOLCLORULUI ROMÂNESC STUDIU DE SPECIALITATE

**Prof. Stănciulescu Florentina Cristina
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

În legătură cu originea ielelor, legendele românești le prezintă ca pe ființe devenite nemuritoare tocmai că ele au băut apă vie. Aflăm în legenda *ielele sunt fetele care au băut apă vie, au devenit nemuritoare și zboară prin văzduh*¹, identificată în șapte variante, în Muntenia și Moldova, despre prezența a trei fete, toate aflându-se în slujba lui Alexandru Macedon. Cum acesta a descoperit izvorul cu apă vie, a dat să bea calului său despre care se povestește că și acum s-ar afla în viață, însă cele trei fete au hotărât să bea și ele, pe ascuns, din apa vie considerând că pot să o înlocuiască cu apă obișnuită. Dorința le-a fost îndeplinită, au devenit nemuritoare dar au fost sortite a-și face apariția doar noaptea, a zbura și a face rău oamenilor. Se crede că aceasta ar veni ca o pedeapsă pentru faptul că au apelat la înșelătorie, furând apa vie de la Alexandru Macedon. Tot legenda povestește despre faptul că ielele sunt însoțite mereu de lăutari, ele

fiind prinse într-un dans incredibil de ademenitor. Se spune că dacă se întâmplă ca ele să danseze supărate, în respectivul loc vor răsări bureții.

Cu oamenii, ielele sunt răutăcioase, pe cei care îi găsesc dormind afară îi schingiuesc, le scot ochii, le rup mâinile sau picioarele. Ielele nu doresc a se expune privirii nemuritorilor, nu acceptă prezența lor la dans, care se realizează doar la protecția întunericului și al pădurilor dese.

În Sărbătorile de vară, Pamfile le numește Rusalii și le asociază perioadei lui Alexandru Împărat. Despre acestea, se precizează că, deși astăzi ele sunt foarte bătrâne, își fac apariția tot în chip de tinere fecioare. În ceea ce privește puterea lor de a acționa asupra vieții oamenilor, Pamfile precizează că este indicat a păstra în sărbătoare aceste zile de Rusalii pentru că ielele pedepsesc prin schilodire pe cei care sunt prinși lucrând. Trei dintre ele primesc și nume: Catrina, Zalina și Marina și sunt caracterizate ca fiind foarte lacome, nimic din casă nu poate rămâne negustat sau neatins de ele. Așa s-a crezut că au băut și din apa năzdrăvană, după care și-au luat zborul pe fereastră și s-au transformat în iele. O altă variantă a lui Pamfile, atestată în județul Galați,

¹ Tony Brill, *Tipologia legendei populare românești*, Vol. 2, *Legende mitologică, Legenda religioasă*,

Legenda istorică, București, Editura SAECULUM I. O, 2006, p. 37

este aceea în care cele trei fete de împărat sunt văzute ca dușmane ale creștinismului și asociate Rusaliilor tocmai prin faptul că tatăl lor este Rusalin Împărat ai cărui supuși au renunțat la ceea ce aveau la curte și au trecut la creștinism.

La fel și N. Densușianu atrage atenția asupra uneia dintre ele despre care precizează că era foarte rea dorindu-și sângele celor prinși că dorm pe sub copaci sau al celor ce le surprind atunci când ele dansează. El le numește și *Cele Sfinte* sau *Șoimane* și le identifică în slujnicele Sfântului Nicolae. Pe de altă parte, am identificat și câteva variante ale legendelor atestate în Transilvania unde ielele sunt numite *Cete tari* unde capătă atributele veseliei și ale zburdălniciei. Cântecele lor sunt impresionant de frumoase și sunt concepute precum niște chemări către pământeni. Se precizează faptul că acestea pot înnebuni sau muri dacă au curajul să răspundă chemărilor ielelor.

Nu e de mirare că frumusețea ielelor și zburdălnicia lor sunt elemente esențiale în conturarea portretului acestora: „Iar ielele, fetele/Nouă surori/Își spulberă pletele/Până la nori/Și fluieră,/Fluieră,/Chiotă-n lună:/Și-n lanțuri/De lanțuri/Se-ntind și s-adună.../Sălbatică cântă/Și iarăși s-avântă/În goană nebună!”² Zborul lor nevăzut petrecut, de obicei, în amurg le conferă abilitatea de a coborî pe pământ și de a-și însuși puterile tuturor celor ce sunt surprinși dormind afară. În

multe cazuri, aceștia își pierd memoria și nu sunt capabili a povesti ceea ce li s-a întâmplat. Alte legende le identifică pe iele ca fiind fiicele împăratului Ivantie cel Rău, posesor al unei fântâni cu apă vie. În această apă s-au scăldat fiicele sale despre care aflăm că au rămas tinere pe veșnicie și din acel moment nu s-au mai despărțit.

O altă direcție a discuției noastre este legată de felul în care ielele puneau interdicții sau făceau daruri. Identificăm în legenda *Ura-rea de bine aduce daruri din partea ielelor*³, atestată în trei variante în Moldova și Transilvania, faptul că nu toată lumea poate auzi cântec de femeie noaptea, iar cel căruia i se întâmplă lucrul acesta poate fi considerat norocos. Răspunzând cu vorbe apreciative la auzul cântecului ielelor, un bărbat ce se întorcea de la moară, târziu în noapte, urează spor în cântec și veselie ielelor. Întorcând urarea sinceră a omului, ielele i-au dat acestuia spor în gospodărie, astfel încât timp de șapte ani făina lui să nu se sfârșească. Numai că soția bănuitoare a tot insistat spre a afla sursa acestui miracol. Din momentul în care secretul a fost aflat, sporul casei omului a intrat în declin, ajutorul ielelor a dispărut în totalitate, iar familia sărmanului bărbat nu a mai cunoscut prosperitatea.

Trebuie menționat aspectul sub care epica populară specifică faptul că nu ne este îngăduit a cerceta sursa binelui atunci când acesta se ivește pentru că aici totul

² V. Alecsandri, G. Coșbuc, St. O. Iosif, *Legende*, Ediție cu studii și note de Paul Papadopol, Editura Tipografiile Române Unite, București, 1936, p. 203

³ Tony Brill, *op. cit.*, p. 39

stă sub semnul tainei. Cele două aspecte contradictorii ivite în conturarea intențiilor: cel legat de darurile făcute și cel al interdicțiilor puse, întăresc închiderea cercului pentru cei care nu pot aprecia ajutorul primit fără a face cunoscută sursa acestuia. Nevoia de anonimat a ielelor izvorăște din dorința lor de a se distanța de muritori nu numai prin darul tinereții veșnice dar și prin raportarea la necesitățile fiecăruia. Pentru iele, prosperitatea este generată de prosperitatea cântecului și a dansului, pe de altă parte, pentru om prosperitatea este reprezentată de sporierea hranei. Lumea lor poate fi perturbată de dezvăluirea tainei, nedorindu-și faima ci doar liniștea continuării dansului.

Legat de aspectul fizic al ielelor, din legende aflăm despre acestea că sunt înveșmântate în straie albe, sclipitoare. Puritatea fecioarelor și exuberanța acestora manifestată prin dansuri și cântece în văzduh, portretizează spirite ale văzduhului pentru care pământeni nu reprezintă o amenințare. Ei fac parte din existența ielelor fără a le putea influența sau a le schimba cursul aparițiilor, a dansului sau a cântecelor.

Pe de altă parte, ielele au puterea de a provoca rău celor ce le privesc sau le ascultă fără a li se da permisiunea. Ielele pot pedepsi prin luarea puterilor celor ce nu apreciază cântecele lor sau pot aduce nenorociri asupra celor ce adorm afară, în câmp, fără a ține în apropierea lor un fluier. Cei ce nu respectă aceste lucruri pot rămâne ologi sau pot să nu-și mai recupereze nicio dată puterile. Ielele au puterea de a

lua liniștea celor ce le văd, aceștia îmbolnăvindu-se fără chip de vindecare. Multe din legende despre iele aduc în discuție prezența unor ciobani, care fiind surprinși pe câmp, iau parte la spectaculosul dans în văzduh al ielelor. Ciobanii sunt pedepsiți pentru că au avut îndrăzneala de a-și îndrepta auzul și văzul spre spectacolul declanșat de zburdălnicia ielelor.

Important este să precizăm faptul că pentru a putea fi înduplecate și a nu-și îndrepta puterile distrugătoare asupra oamenilor, ielele sunt strigate în diferite feluri: Puternicele, Bunele, Frumoasele, Vitezele, Sfintele etc. În folclorul românesc, aceste fete frumoase sunt cele care ademenesc prin cântecele lor pe trecători care, dacă le cad în mreje, sunt învăluiți imediat în mirajul dansului și al cântecelor acestora.

În legendele oltenești, accentul cade pe frumusețea neasemuită a acestor fete care, de data aceasta, sunt în număr de șapte, iar trupul lor este diafan precum al îngerilor. Dacă trecătorii nu acceptau invitația la dansul lor, ielele puteau răspândi asupra lor blesteme necruțătoare, soldate cu morți crunte. Legende ne sfătuiesc a nu sfida aceste spirite ale văzduhului de teama de a nu fi atinși de sărutarea lor. Ele nu se arătau oricui, ci doar acelor care manifestau bunătate și blândețe. Despre cântecul lor se spune că este atât de frumos încât nu se poate compara cu niciun alt cântec de pe pământ. Locul în care acestea joacă este unul cu iarbă deasă, verde și ferit de privirile curioșilor. Iarba piere în locul în care ele

au jucat și renaște alta mult mai fragedă și mai frumoasă încât nici vitele nu îndrăznesc a se atinge de ea.

Să luăm în considerare și faptul că latura întunecată, aceea legată de pedepsele aplicate de iele, este conturată în legendele noastre prin raportarea la dezmierdarea provocată de cântece cu rolul de a-l adormi pe nefericitul pământean pe care îl blestemă în așa măsură în care acesta nu-și mai găsește leac. Dacă cineva găsește de cuviință a bea apă din fântânile din care și-au potolit setea ielele, aceștia își pierd graiul sau rămân diformi. Și copiii trebuie feriți din calea ielelor pentru

că ar pute fi pociți de ele, de aceea usturoi sau pelin le este legat de trup pentru a fi protejați.

Am constatat faptul că diversitatea variantelor folclorice face ca portretul ielelor să nu fie clar conturat, pornind de la imaginea fecioarelor cu o mare putere de seducție și ajungând la chipul luminat în razele lunii al fetelor cu părul despletit, îmbrăcate în zale sau în voaluri transparente. Voluptatea și puterea de seducție a ielelor fac ca aceste tinere să se îndepărteze de răutate și causticitate pentru că în structura lor nu poate fi identificat elementul malficului.

Bibliografie:

Alecsandri, Vasile, (1982), *Legende și pasteluri*, Ediția a II-a, București, Editura Ion Creangă;

Alecsandri, Vasile, (1978), *Opere III. Poezii populare*, București, Editura Academiei;

Alecsandri, Vasile (2015), *Poezii – Pasteluri și legende*, București, Editura Minerva;

Brill, Tony, (2006), *Tipologia legendei populare românești, Vol. 2, Legende mitologică, Legenda religioasă, Legenda istorică*, București, Editura SAECULUM I. O;

Brill, Tony, (1970), *Legende populare românești. Legende istorice*, București, Editura Minerva;

Legende populare românești, (1990), Ediție îngrijită, cuvânt înainte, note, glosar, bibliografie de Nicoleta Coatu, București, Editura Sport Turism;

Legende populare românești, (1981), Volumul I, Ediție critică și studiu introductiv de Tony Brill, Prefață de Ion Dodu Bălan, București, Editura Minerva.

**Prof. Stănculescu Florentina Cristina
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

DRUMUL PRIN PĂDURE – CĂLĂTORIE INIȚIATICĂ SPRE SINELE PROFUND

**Elevă: Păuna Maria Alexandra
Clasa a X-a B**

**Prof. coord.: Stănciulescu Florentina Cristina
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

Imaginea unui drum îngust, ce se strecoară tăcut printr-o pădure de mesteceni, poate părea la prima vedere un simplu peisaj natural.

Totuși, la o lectură simbolică, acest cadru devine o veritabilă metaforă existențială, o reprezentare vizuală a călătoriei omului prin viață, prin propriile neliniști și căutări interioare. În această viziune, pădurea nu mai este doar un spațiu fizic, ci un teritoriu al conștiinței, iar drumul- un traseu inițiativ al sufletului către lumină, adevăr și autocunoaștere.

În imaginarul literar și filozofic, pădurea nu mai este doar o întindere de arbori, ci o proiecție simbolică a universului interior. Ea devine un teritoriu al conștiinței, al căutărilor și al revelațiilor. Drumul care o străbate nu este doar o cale fizică, ci un traseu inițiativ spre autocunoaștere, adevăr și lumină.

De-a lungul literaturii, pădurea este asociată cu misterul, cu încercarea, cu pierderea și regăsirea. În basme, eroul se rătăcește pentru a se descoperi. În mitologie și poezie, ea este spațiul în care conștiința se confruntă cu fricile și cu necunoscutul. Asemenea, în viața reală, pădurea devine un simbol al confuziei din interiorul nostru, al întrebărilor esențiale.

Fiecare pas prin pădure este o treaptă spre cunoaștere. Drumul înseamnă acceptarea limitelor, depășirea lor și căutarea unui sens. A merge prin întunericul pădurii înseamnă, de fapt, a înainta în propriul suflet. Adevărata lumină nu e la marginea pădurii, ci în înțelegerea și asumarea propriei ființe.

Inițierea în sine presupune renunțare, transformare și revelație. Pădurea devine spațiu sacru în care conștiința se purifică. Drumul inițiativ nu oferă răspunsuri rapide, ci prilej

de reflecție și introspecție. Este un drum solitar, dar el conduce spre o lumină interioară durabilă.

Așadar, pădurea nu mai este doar natură, ci o oglindă a sufletului, iar drumul nu mai este doar o cale de străbătut, ci un proces profund de maturizare și iluminare. Când învățăm să ne ascultăm conștiința în mijlocul pădurii, aflăm cine suntem cu adevărat.

Mesteacănul, arborele predominant în această scenă, are o simbolistică aparte. Trunchiul alb cu pete negre pare a exprima dualitatea umană: lupta dintre puritatea aspirațiilor și amprenta greșelilor, a suferinței și a rătăcirilor. Exact ca în lirica lui Tudor Arghezi, care surprinde adesea zbuciumul dintre ideal și păcat, copacul devine o imagine a omului prins între două dimensiuni-spirituală și materială. În poemele sale, Arghezi își manifestă frământarea interioară și nevoia de a regăsi sensul, într-o căutare dureroasă și profundă, asemeni unui

drum sinuos prin pădurea întunecată a conștiinței.

Drumul în sine, nesfârșit și curbat, este sugestiv pentru incertitudinea vieții. Lipsa unei perspective clare la capătul său amintește de nesiguranța umană în fața destinului, dar și de curajul de a păși mai departe, chiar fără certitudini. Este o invitație la introspecție, la a continua căutarea adevărului interior, în ciuda fricii sau a necunoscutului. Astfel, pădurea devine un spațiu sacru, o formă a templului lăuntric, în care ești nevoit să te pierzi pentru a te regăsi.

În concluzie, imaginea dată nu este doar o reprezentare vizuală, ci o poezie tăcută a sufletului. Ea ne reamintește că fiecare om are propriul său drum prin *pădurea vieții*, presărat cu umbre și lumină, dar mereu însoțit de dorința de a atinge o formă de împlinire. În spiritul poeziei lui Arghezi, drumul devine o rugăciune, o luptă și, în același timp, o mântuire.

**Elevă: Păuna Maria Alexandra
Clasa a X-a B**

**Prof. coord.: Stănciulescu Florentina Cristina
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

STUDIU DE CAZ UTILIZAREA PLATFORMEI EDUBOOM.RO ÎN PREDAREA LIMBII ROMÂNE

Prof. Titel Loredana Valentina
Școala Gimnazială Nr.1 Rovinari

Școala Gimnazială Nr.1, Rovinari,
Clasa a VI-a A
Profesor: Titel Loredana Valentina
Disciplină: Limba și literatura română
Durata: 2 săptămâni (8 ore de curs)

1. Obiectivele studiului

- Creșterea motivației elevilor pentru învățare prin utilizarea tehnologiei.
- Îmbunătățirea înțelegerii textelor literare și nonliterare.
- Dezvoltarea competențelor de exprimare orală și scrisă.
- Utilizarea resurselor digitale interactive pentru consolidarea noțiunilor gramaticale.

2. Metodologie

Platforma Eduboom.ro a fost integrată în activitatea didactică pentru:

- Prezentarea video-lecțiilor despre părțile de vorbire și tipuri de propoziții.

- Teste interactive pentru evaluare formativă.
- Fișe de lucru digitale și exerciții interactive.
- Proiecte în echipă prin instrumente multimedia (PowerPoint, video etc.).

3. Activități desfășurate

Tema: Substantivul – Recunoaștere și clasificare

- Ora 1: Vizionarea unei lecții video despre substantive comune și proprii pe Eduboom.ro.
- Ora 2: Realizarea de exerciții interactive (alegere multiplă, completare).
- Ora 3: Împărțirea în grupe – fiecare grup creează o prezentare cu exemple proprii din texte citite anterior.
- Ora 4: Autoevaluare prin test online disponibil pe platformă.

Tema integrată: Comprehensiunea textului literar

- Elevii au citit textul „Făt-Frumos din lacrimă” și au folosit Eduboom pentru:
  - Vizionarea unui rezumat animat.
  - Răspunsuri la întrebări de înțelegere.
  - Crearea unui scurt videoclip cu o scenă

preferată, folosind resursele recomandate de platformă.

4. Rezultate obținute

- Creșterea participării: 90% dintre elevi au participat activ la ore.
- Îmbunătățirea performanțelor: Notele la testele sumative au crescut în medie cu 1 punct.
- Feedback pozitiv: Elevii au apreciat interactivitatea și varietatea conținutului.

5. Concluzii

Utilizarea platformei Eduboom.ro în predarea limbii române a avut un impact pozitiv asupra implicării și rezultatelor elevilor. Tehnologia poate deveni un partener eficient în procesul educativ, mai ales când este folosită în mod echilibrat și creativ.

Recomandări

- Integrarea constantă a platformelor digitale în activitățile didactice.
- Formarea cadrelor didactice în utilizarea eficientă a resurselor online.

Bibliografie

1. Didactica limbii și literaturii române – Cosma, T. (coord.), Editura Paralela 45, 2019.
2. Utilizarea platformelor digitale în educație – Holotescu, C., "Tehnologii educaționale moderne", Ed. Universității Politehnica Timișoara, 2021.
3. Predarea limbii române cu instrumente digitale – Revista „Limba și literatura română în școală”, nr. 1/2022.

Prof. Titel Loredana Valentina
Școala Gimnazială Nr.1 Rovinari

ROLUL INTELIGENȚEI EMOȚIONALE ÎN PREDAREA LIMBII ROMÂNE

Prof. Titel Loredana Valentina
Școala Gimnazială Nr.1 Rovinari

Inteligența emoțională (IE) joacă un rol esențial în procesul educațional, în special în predarea limbii române, care presupune nu doar dezvoltarea competențelor lingvistice, ci și înțelegerea și exprimarea emoțiilor, cultivarea empatiei și stimularea comunicării eficiente.

1. Definirea inteligenței emoționale

Inteligența emoțională se referă la capacitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona propriile emoții și pe ale celorlalți. Daniel Goleman, unul dintre cei mai cunoscuți teoreticieni ai IE, identifică cinci componente principale:

- Conștientizarea de sine
- Autoreglarea emoțiilor
- Motivația intrinsecă
- Empatia
- Abilitățile sociale

2. Aplicabilitatea în predarea limbii române

În cadrul orelor de limba română, IE este fundamentală pentru:

- **Dezvoltarea competențelor de comunicare** – Elevii învață să-și exprime ideile și emoțiile într-un mod clar și empatic.
- **Înțelegerea textelor literare** – Interpretarea personajelor, a conflictelor și a trăirilor implică empatie și reflecție emoțională.
- **Stimularea creativității** – Prin compuneri, eseuri și dezbatere, elevii își pot exprima emoțiile, iar profesorul trebuie să creeze un climat de încredere și libertate.
- **Îmbunătățirea relației profesor-elev** – Un cadru didactic cu un nivel ridicat de IE poate gestiona mai bine conflictele, poate încuraja participarea și poate motiva elevii.
- **Crearea unui climat afectiv pozitiv** – Predarea eficientă presupune un mediu în care elevii se simt ascultați, înțeleși și susținuți.

3. Metode și strategii didactice centrate pe IE

- Utilizarea jocurilor de rol
- Lectura expresivă și interpretativă
- Dezbaterile temelor sensibile din literatură
- Scrierea reflexivă

- Proiecte de grup care implică cooperare și negociere

4. Beneficiile integrării IE în predare

- Crește motivația pentru învățare

- Diminuează anxietatea și blocajele legate de exprimare
- Consolidează coeziunea grupului clasei
- Îmbunătățește performanța școlară generală

Bibliografie

1. Goleman, Daniel. *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche Publishing, 2008.
2. Salovey, Peter & Mayer, John D. "Emotional Intelligence", *Imagination, Cognition and Personality*, vol. 9, 1990.
3. Roco, Mihaela. *Creativitate și inteligență emoțională*. Iași: Editura Polirom, 2004.
4. Pânișoară, Georgeta & Pânișoară, Ioan-Ovidiu. *Comunicarea eficientă*. București: Editura Polirom, 2001.
5. Cucos, Constantin. *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom, 2014.
6. Cerghit, Ioan. *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2006.
7. Neculau, Adrian. *Educație și comunicare*. Iași: Polirom, 2004.
8. Dascălu, Ana-Maria. „Inteligența emoțională și impactul ei asupra procesului educațional”, *Revista de Științe ale Educației*, nr. 1, 2020.

Prof. Titel Loredana Valentina
Școala Gimnazială Nr.1 Rovinari

LA PRESSE EN CLASSE DE FLE - étude -

Prof. Bistreanu Eliana Vasilica
Colegiul Național "Ecatarina Teodoroiu"

L'enseignement de la presse en classe de FLE peut être pratiqué à tous les niveaux, y compris aux débutants, et pour toutes les compétences envisagées - compréhension et production écrite, compréhension et production orale. Articles, photos, dessins, images de presse, « unes », couverture, il existe un large éventail de documents qu'on peut utiliser en classe en fonction du niveau des étudiants et des objectifs établis. Le travail avec des articles de presse permet d'aborder l'actualité, des aspects politiques, socio-économiques, artistiques, de culture et de civilisation, du monde sportif, de la mode etc. Excepté le niveau A1, les élèves doivent être familiarisés d'avance avec la presse, plus précisément apprendre à trouver le sens de la lecture, il doit y avoir un prérequis. Afin de profiter au maximum des possibilités offertes par ce genre de documents, il est utile à faire tout d'abord une analyse pré-pédagogique qui permet la mise en place et puis,

passer à l'exploitation pédagogique proprement-dite. En fonction du niveau d'étude, les apprenants vont s'approprier la manière d'analyser les rubriques, de formuler des hypothèses, de repérer les spécificités du journal, la mise en page (éléments textuels et paratextuels), car tout cela permet des approches pédagogiques variées qui facilitent l'accès au sens. Le professeur va initier ses élèves au jargon journalistique au moment où il le considère nécessaire, sélectionner le lexique qui est pertinent pour la leçon en fonction du niveau d'étude des étudiants. Le glossaire de termes présenté est exhaustif, je n'ai sélectionné pour mes classe que les mots écrits en bleu.

Un partie du matériel présenté ci-dessous a été conçu suite à une formation en didactique des langues., d'un voyage d'étude organisé par CEPEC International à Lyon.

Thème: *Visages de la presse d'aujourd'hui*

Supports: Images sélectionnées de **Google images**, panel des journaux différents, fiches de travail, ordinateur, internet, tableau noir, cahiers

Principale compétence visée:

Production écrite- *savoir construire son opinion personnelle, la remettre en question pour écrire un article de presse*

Niveau du CECR: B2

Public cible: adolescents, 18 ans

Durée de la séquence: 200 minutes

Le nombre des séances: 4

1. La presse-reflet de la vie ensemble

2. Voyage au monde de la presse

3. La presse en ligne

4. La presse, défis -Test d'évaluation

Les objectifs**1. Objectifs communicatifs:**

-éveiller l'intérêt, la curiosité des apprenants pour créer une motivation à découvrir un texte de presse et à s'exprimer;

-connaître la diversité de la presse;

- repérer les spécificités de l'écriture journalistique;

- apprendre à écrire un article en suivant toutes les étapes (recherche, rédaction, mise en page);

- manifester une attitude critique et réfléchie vis-à-vis de l'information disponible ;

- rechercher l'information utile, l'analyser, la trier, la hiérarchiser, l'organiser, la synthétiser ;

- comprendre et expliquer la fonction de l'image dans le journal à partir de sa place (en Une, en pages intérieures), de son lien avec l'actualité, avec les titres du journal, avec l'article qu'il accompagne.

2. Objectifs linguistiques

- découvrir et acquérir de nouveaux mots et expressions du vocabulaire de la presse ;

- connaître les stratégies linguistiques du discours rapporté ;

- s'exprimer par écrit sous diverses formes (narration, description...) en respectant la syntaxe et l'orthographe ;

- maîtriser la structure de la phrase argumentative.

3. Objectifs socio-culturels:

- être éduqué aux médias et avoir conscience de leur place et de leur influence dans la société ;

- développer la capacité à apprendre et à s'informer tout au long de la vie.

Pré-requis

- l'habitude de lecture et de travail avec la presse.

- les types de textes: narratif, descriptif, argumentatif, informatif, injonctif, expressif.

- les registres de langue (familier, courant, soutenu).

Déroulement des séances

Thèmes des séances	Compétences	Objectifs des séances	Durée
Séance 1 1. La presse-reflet de la vie ensemble	Etre capable de repérer les spécificités du langage journalistique, s'approprier les	1.Sensibiliser les élèves pour faire passer un message et pour accéder à de nouvelles connaissances	50'

	clés d'analyse d'un journal	2.Déterminer les éléments qui composent un journal 3.Repérer les informations générales des articles de presse 4. Favoriser l'apprentissage par la découverte	
Séance 2 <i>2. Voyage au monde de la presse</i>	Développer un point de vue sur un sujet d'actualité de la presse	1. Repérer les informations spécifiques d'un article de presse pour développer leur esprit critique et leur goût de la recherche 2. Expliquer le lien entre l'image, le titre et le contenu de l'article 3. Connaitre les principes de base de l'écriture journalistique 4. Encourager la la réceptivité, la créativité et l'expression libre	50'
Séance 3 <i>3. La presse en ligne</i>	Maîtriser les méthodes d'observation, d'interprétation et d'explicitation prenant appui sur ces connaissances, à partir d'un reportage télé	1. S'exercer à la communication pour traiter des informations orales écrites, visuelles et sonores. 2. Être capable d'exploiter des matériaux sonores qui permettront, à travers un point de vue, de construire un propos cohérent. 3. Sensibiliser aux valeurs culturels universels pour entraîner à une utilisation de la langue à l'oral et à l'écrit	50'
Séance 4 <i>4. La presse, défis- test d'évaluation</i>	Écrire des textes clairs et détaillés sur une gamme étendue de sujets relatifs à son domaine d'intérêt synthétiser les informations et argumenter	1. Consolider sa capacité de compréhension et d'expression écrite 2.Rédiger un texte bref, cohérent, construit en paragraphes, correctement ponctué, en respectant des consignes imposées par l'écriture journalistique	50'

Fiche du professeur 1 Glossaire des termes de la presse

accroche	Une ou deux phrases en tête d'article, destinée(s) à retenir, "accrocher" l'attention du lecteur. Elle s'emploie aussi en publicité.
BAT("bon à tirer")	Dernier contrôle des pages avant le départ pour l'imprimerie. C'est vraiment l'ultime étape de correction possible.
bidonner	En argot du métier, rapporter des faits "bidons", c'est-à-dire falsifier ou inventer des informations.
bouclage	Mise en forme définitive d'une page (texte et images) avant correction. En principe, au bouclage, on ne peut plus rien changer.
bouillon	Ensemble des invendus d'une publication Prendre un bouillon, aller au

	bouillon, signifie que le journal ne va pas bien.
bourdon	Oubli d'un ou plusieurs mots dans un article, qui rend la phrase ou le paragraphe incompréhensible.
brève	Par opposition au dossier ou à l'enquête, la brève est un texte court (dix lignes maximum). Lorsqu'elle a un titre, on l'appelle "filet". Dans un cadre, elle devient "encadré".
canard	Au XVI ^e siècle, fausse nouvelle. Désigne aujourd'hui, familièrement, les journaux. Terme affectueux ou pejorative.
chapô chapeau	Texte d'introduction qui "coiffe" un article, généralement présenté en plus gros, et en caractères gras. À mi-chemin du résumé et de l'accroche, il concentre en quelques lignes l'essentiel de l'information. Le chapô fait partie de la titraille.
chiens écrasés	Le plus bas degré de la hiérarchie des informations. Est donc devenu, dans l'argot journalistique, l'équivalent des faits divers. "Faire les chiens écrasés" signifie couvrir les faits les moins importants, voire les plus sordides.
chronique	Réflexion de fond sur un sujet dépassant souvent l'actualité immédiate
claviste	Autrefois la claviste tapait sur ordinateur les articles des journalistes. Aujourd'hui les journalistes tapent directement sur leur ordinateur.
col	Abréviation de "colonne" : mode de mise en page des textes, composés et alignés en colonnes à lire les unes après les autres. Dans un quotidien, le nombre de cols consacrés à un article indique son importance. Exemple : avec "5 cols à la Une
compose	Transformer un manuscrit (écrit à la main ou saisi sur ordinateur) en texte imprimé, tel qu'il apparaîtra dans le journal.
copie	Texte, article.
coquille/couille e	Faute d'orthographe, d'impression, de registre argotique.
correspondan t	Journaliste détaché par son agence, qui suit l'actualité sur le terrain et en rend compte régulièrement. Dans la presse locale - des personnes rétribuées par la rédaction pour suivre les événements dans une zone, trop petite pour y ouvrir un bureau.
couvrir	Suivre un événement, traiter une information.
déontologie	Ensemble des règles morales et des devoirs d'une profession. Les journalistes français se doivent de respecter une "Charte des devoirs professionnels", rédigée en 1918 par un syndicat des journalistes alors naissant.
dépêche	Texte que les agences de presse font parvenir aux rédactions. Elle peut être publiée telle quelle.
écho	Désigne, au départ, toute nouvelle ou rumeur répétée par quelqu'un. S'applique à présent plus particulièrement aux informations mondaines ou locales d'un journal.
édito	Abréviation de "éditorial". Rédigé par le rédacteur en chef ou le directeur de la rédaction, l'éditorial est un texte de réflexion et de commentaire, soit réaction à une actualité donnée, soit réaffirmation périodique de l'orientation de la publication.
enquête	Explique les faits, leurs causes, leurs conséquences à partir de plusieurs sources d'informations dont des témoignages.
exergue	Une petite phrase extraite de l'article ou de l'interview, et qui est censée

	résumer le propos
fait divers	Événement plus ou moins important qui ne relève ni de l'actualité mondiale, ni de la politique, ni de l'économie. Le fait divers est un accroc à l'ordre social, le plus souvent malheureux : accident de toute sorte, catastrophe aérienne, drame conjugal, enlèvement, mort d'une star, etc. En argot journalistique, le fait divers se dit chien écrasé.
feuille	Unité de mesure de la longueur d'un article : 25 lignes de 60 caractères, blancs (espaces) compris, soit 1500 caractères ou signes
frigo	En radio / télévision particulièrement, désigne les reportages "gardés au frais" et en réserve en attendant leur diffusion (arg).
gazette	Mot un peu désuet désignant un quotidien ou une revue (hebdomadaire ou mensuelle).
hebdo	Abréviation de "hebdomadaire" : revue paraissant une fois par semaine.
info / infos génés	Abréviation d' "information" : compte rendu des faits et événements, matière première de l'activité du journaliste. Les pages d'infos génés (abréviation d' "informations générales") sont celles qui, dans un quotidien régional, regroupent les informations de portée nationale (par opposition aux pages locales).
interview	Présentation sous forme de questions et de réponses
inter	Abréviation d' "intertitre" : titre intermédiaire (une phrase ou quelques mots), composé en plus gros, en couleur, en gras..., qui rythme les colonnes de texte, de façon à en rendre la lecture moins fastidieuse. En théorie, il devrait suffire de lire chapô et inters pour connaître les informations essentielles d'un article.
journaloux	Nom péjoratif du journaliste.
journaliste	Personne qui a pour principale activité rétribuée de collaborer à un journal. Le terme recouvre des fonctions très diverses et hiérarchisées, directeur de la rédaction, reporter (qui enquête sur le terrain), secrétaire de rédaction, chef de service, etc.
la légende	Note explicative qui accompagne une image
manchette	Très gros titre barrant la première page d'un quotidien.
marronnier	En argot journalistique, sujet qui revient de façon cyclique au fil des saisons, comme les feuilles des arbres. Exemples: la rentrée des classes, les fêtes de fin d'année, etc.
montage	Assemblage des textes et des photos qui composent une page.
nécro	Abréviation de "nécrologie", texte publié à l'occasion de la mort d'une personnalité.
news	De l'anglais <i>news magazine</i> : magazine d'actualité générale, de petit format. Par exemple <i>l'Express</i> , le <i>Point</i> ... en France.
ours	Par extension, l'ours désigne aujourd'hui l'endroit où, dans une publication, sont répertoriés les noms et fonctions des collaborateurs (rédaction, services commerciaux et administratifs).
oreille	Espace encadré situé dans un coin supérieur de la Une servant d'accroche (mini-sommaire, publicité, annonce d'un supplément)
papier	Autre nom pour article, copie.
pige pigiste	Au XIXe siècle, la pige était la quantité de travail qu'un typographe devait effectuer en un temps et pour une rémunération données. Désigne aujourd'hui le mode de rémunération d'un journaliste pigiste, payé à la ligne ou à l'article.

pilonner	Détruire les exemplaires invendus (dans une cuve où ils sont broyés avec un pilon). On dit aussi "mettre au pilon".
pisse-copie	Surnom péjoratif et argotique du journaliste qui noircit dix feuillets là où un suffirait. Traditionnellement payés à la ligne, les pigistes peuvent parfois céder à la tentation de "pisser" plus de copie que nécessaire...
quadri	Abréviation de "quadrichromie", procédé d'impression en couleurs à partir de quatre tons de base (rouge-violet/jaune/bleu/noir).
redac'chef	Abréviation de "rédacteur en chef" : journaliste responsable d'une rédaction (ou d'un secteur de celle-ci. Autorité suprême après le directeur de rédaction et le directeur de publication, représentant légal du journal.
reportage reporter	Enquête sur le terrain donnant lieu à un compte rendu (de l'anglais <i>report</i> , relater) sous forme d'article ou ensemble d'articles. Le reporter est le journaliste chargé de ce type d'enquête. Il peut être reporter photographe, grand reporter, radio reporter etc
rewriting	De l'anglais <i>rewrite</i> , récrire. Donc, réécriture / adaptation d'un texte (trop long, trop court, mal écrit, etc.) avant publication.
rubrique	Ensemble d'articles réguliers couvrant plusieurs aspects d'un même domaine
sabrer	Opérer d'importantes coupures dans un texte trop long, mais sans altérer l'esprit de celui-ci. Ce qui est différent du caviardage.
scoop	Information exclusive, c'est-à-dire que l'on est seul à posséder, au moins pour quelques minutes
signe	Lettre, signe de ponctuation, blanc entre les mots sont des signes. Calculer le nombre de signes d'un papier permet de prévoir la surface qu'il occupera dans la page.
tartiner	Faire beaucoup trop long sur un sujet qui ne le mérite guère (argotique).
tirage	Nombre d'exemplaires imprimés.
titraillie	Ensemble des éléments d'un titre (surtitre, titre principal, sous-titre), dont la diversité typographique est destinée à attirer le regard. Puis vient le chapô. Une accroche au centre de la page peut compléter cet arsenal de "niveaux de lecture".
typo	Abréviation. La typographie désigne à la fois un ensemble de techniques d'impression, et la manière dont un texte est composé: le caractère utilisé (défini par le dessin de la lettre).
tourne	Suite d'un article commencé sur une page et se terminant sur une autre.
Une	Première page d'un quotidien: elle doit véhiculer, outre la ou les information(s) capitales, l'image du journal tout entier.

Fiche de l'élève

1,80€

LE FIGARO

ALAIN FINKIELKRAUT
LE REGARD DU PHILOSOPHE
SUR LA DÉGRADATION
DU DÉBAT PUBLIC

PARKINSON
IMPORTANTE AVANCEE
DANS LA RECHERCHE
SUR LA MALADIE

- MUNICIPALES**
L'Herminette face à ses premiers adversaires
- ÉTATS-UNIS**
Connerly
Karl Roen prépare la république de la capitale
- DIEUDONNÉ**
Le tour de la capitale à vélo
- JUSTICE**
Ayraut veut défendre la justice d'actions
- COMORILES**
Le commandant de la force de la justice
- ELECTRONIQUE**
Les Français qui ont brisé la loi de la justice
- CINEMA**
Vers la fin du rite-cybernetique en France
- DANSE**
Entre les étoiles et la terre avec Serge Gainsbourg

Centrafrique : la France et le Tchad écartent le président

Le président, Michel Djotodia, ainsi que son premier ministre, Nicolas Thiébaud, ont été écartés le 28 mars du sommet des chefs d'Etat africains à Niqayama.

LES FEMMES COURONNÉES
LES FEMMES EN PAYS
LES FEMMES EN PAYS
LES FEMMES EN PAYS
LES FEMMES EN PAYS
LES FEMMES EN PAYS

François Hollande demande le respect de sa vie privée

Le président de la République, François Hollande, a demandé le respect de sa vie privée. Il a déclaré que son rôle de président ne doit pas être une excuse pour que des journalistes puissent le suivre partout. Il a également mentionné que son mariage est une affaire personnelle et qu'il ne souhaite pas que cela soit traité comme un sujet de débat public.

Un rail fissuré et un défaut de surveillance à Fortigney de l'accident de Brétigny

Un rail fissuré et un défaut de surveillance à Fortigney de l'accident de Brétigny. Les enquêteurs ont constaté que le rail avait été fissuré avant l'accident et que les services de maintenance n'avaient pas remarqué ce défaut. De plus, il a été constaté que les procédures de surveillance des rails n'étaient pas strictement appliquées.

EDITORIAL par Philippe de Gaulle

Le fantôme de la Françafrique

Alors que nous nous apprêtons à célébrer le centenaire de la naissance de Charles de Gaulle, il est intéressant de se pencher sur son rôle en Afrique. Le général de Gaulle a été un acteur majeur de la décolonisation et de la création de la Françafrique. Cependant, cette politique a été critiquée pour avoir créé une dépendance économique et politique envers la France. Aujourd'hui, de nombreux pays africains cherchent à se libérer de cette tutelle. Il est donc essentiel de réévaluer notre politique africaine et de promouvoir une coopération plus équitable et respectueuse de la souveraineté des pays africains.

BALTHAZAR, MELCHIOR ET FÉLIX FAURE TOUJOURS PLUS DE CADEAUX

17 900 €

Garantie 3 ans / 100 000 km

Financement à 0% TAEG 0%

Équipement de série : 17 équipements

Garantie 3 ans / 100 000 km

Financement à 0% TAEG 0%

Équipement de série : 17 équipements

Fiche de l'élève

(Photo NR)

CHINON
Les chenilles
prêtes à envahir
le camping

PAGE 9

LES MÉTIERS D'ANTAN
 Un voyage unique
 au cœur des savoir-faire d'hier !
 14,50 €
ACTUELLEMENT EN VENTE
 chez votre marchand de journaux

dimanche 12 janvier 2014 Indre-et-Loire **la Nouvelle République** 1 € n° 370 lanouvellerepublique.fr

Closer : on attend
la "clarification"

PAGE 15

A Amboise, les autos ont du cœur

PAGE 13

Ancien vendeur d'automobiles, Jacques Beaupré permet aux gens modestes d'avoir leur voiture... il est notre grand témoin. (Photo NR, Ivan Rouillet)

BASKET
Le TBC
plus fort
qu'Angers
 PAGE 58

07000 N.R. Hoopes Ce Basket

LOCHES
Tentative
de cambriolage
à la gare
 PAGE 4

INDRE-ET-LOIRE
Tourisme :
la saison 2014
se prépare
 PAGE 3

TOURS
Démographie :
une pause
provisoire ?
 PAGE 6

ÇA VA FAIRE L'ACTU
L'impression
en 3D
se démocratise
 PAGES 22 ET 23

sommaire

Le carnet	14
On en parle	19
Météo - Horoscope	20
Ça va faire l'actualité	22-23
Les gloires du sport	24
Ils ont fait l'histoire	25
Jeux	26
Une commune remarquable	28

ABONNEZ-VOUS 7J/7
 Retrouvez toute l'actualité de votre région
 chaque matin... même le dimanche !
N° Indigo 0 825 31 70 70
 A votre écoute
 du lundi au vendredi de 8h00 à 18h00
 le samedi de 8h00 à 12h00
la Nouvelle République

SEULEMENT 30€ .20 PAR MOIS

R 28345 - 2112 - 1,00 €

Fiche de l'élève

Fiche de travail 2

Fiche d'identité d'un journal

ANALYSE GLOBALE

Le nom du journal.....

La date de la publication .....

C'est un quotidien, hebdomadaire, mensuel? .....

Combien d'articles sont-ils présentés sur la Une ? .....

Y a-t-il des photos sur La Une ? Où se situent-elles et quel est leur rôle ?
.....

Classez-les selon l'angle de prise de vue : plongée (de haut en bas), contre-plongée
(de bas en haut), de niveau .....

Repérez et nommez les éléments constitutifs de la Une en employant le lexique
spécialisé .....

Identifiez quelques thèmes abordés.....

Quel est le public cible? Justifiez.....

Comment sont organisés les articles?.....

Sur quel sujet vous aimerez rédiger un article?.....

Quelles pourraient être les sources d'informations?.....

Fiche de travail 3
Fiche d'identité d'un article de presse

ANALYSE GLOBALE D'UN ARTICLE DE PRESSE

Le nom du journal .....

La date de la publication .....

C'est un quotidien, hebdomadaire, mensuel? .....

Le titre de l'article .....

Le nom de l'auteur.....

Le nom de l'article est-il en couleur? Qu'est ce que cela pourrait-il suggérer?.....

Identifier les autres éléments constitutifs de l'article (indices paratextuels) .....

Etude du titre

Qu'apprenez-vous de nouveau en lisant le gros titre ? Faites des hypothèses sur le contenu de l'article à partir du titre.

Qui ? .....

Quoi ? .....

Où ? .....

Etude de l'article

Quel est le thème de l'article ? .....

Quelle est la problématique ? .....

À qui s'adresse l'auteur (le public cible)?.....

Quelle est l'intention de communication de l'auteur ? (informer, convaincre, distraire) .....

Pourquoi cet événement a-t-il été publié ? .....

Quelle est l'origine de cette jeune fille ?.....

Repérez les mots-clés et expliquez-les. ....

Résumez le contenu de l'article. ....

Fiche du professeur 2

Rédiger un article de presse

Pistes de travail

Lorsque vous avez recueilli (enquête, reportage) les informations à mettre en forme, c'est-à-dire les réponses aux questions habituelles : *Qui ? Quoi ? Où ? Quand ? Comment ? Pourquoi ?* et que vous avez déterminé le genre journalistique, il y a quelques étapes à franchir.

1. Il faut faire le tri des informations- distinguer ce qui est essentiel de l'accessoire ou de l'inutile (détail piquant, explication, pointe d'humour).

2. Il faut établir la longueur de texte. Cela se calcule généralement en nombre de mots.

3. Établir une structure narrative

Situations envisagées:

-Du général au particulier, ou l'inverse

-Donner d'emblée toute l'information puis la développer, ou la dévoiler progressivement

-Respecter la chronologie des faits et des propos, ou faire un "montage" personnel

4. Adopter un style communicatif

Caractéristiques :

- phrases courtes
- mots précis et accessibles (expliquer les mots techniques);
- sens du concret;
- recours à l'image;
- éviter les adverbes et les redondances, employer des verbes pour dynamiser, éviter les auxiliaires et utiliser le présent le plus souvent possible.

N'oubliez pas la **titraille** (surtitre, titre, sous-titre, chapeau, attaque, intertitre, chute, légende)

Un **surtitre** ou **casquette**, au-dessus du titre, en caractères plus petits est souvent un titre de rubrique ou le domaine général de l'article.

Un **sous-titre** peut se placer entre le titre et le chapeau dans les mêmes caractères que le surtitre. Il donne un petit élément supplémentaire, précise le titre.

Un **chapeau** introduit ou résume et accroche.

L'**attaque** est la première phrase du premier paragraphe. Elle doit surprendre le lecteur et l'inciter à lire la suite. A distinguer de l'accroche qui consiste à commencer un article important en première page, par exemple, et à renvoyer en pages intérieures pour la suite.

Des **intertitres** structurent et relancent l'intérêt lorsque le texte est long.

La **chute** "boucle la boucle" ou élargit le propos.

Une **légende** explique, élargit, commente, recrée le sens d'une illustration.

L'accroche et la chute (les commentaires de début et de fin du reportage) sont importantes pour la clarté et l'impact du reportage auprès des lecteurs.

Travail à la maison

Pensez à une titraile et adaptez-la aux textes suivants. Réécrivez les deux textes et faites attention à l'organisation paratextuelle et textuelle pour leur donner la forme d'un article d'un journal. Cherchez une image suggestive sur l'internet et imaginez aussi une légende. Vous pouvez intervenir dans le texte s'il y en a le cas.

1. *Corinne S., femme au foyer, âgée de 33 ans, parle, elle, d'une communication pauvre au sein de sa famille. Cette habitante de Sainte-Croix, mère de deux filles, âgées de 8 et 10 ans, raconte que son mari communique à peine avec ses enfants. « Dès que mon mari rentre à la maison, il se met devant la télévision. Il ne faut surtout pas le déranger, sinon il se met en colère. Et les filles ressentent ce manque de communication. La tristesse se lit sur leur visage. Je comprends qu'il soit fatigué, mais il faudrait qu'il passe un minimum de temps avec les enfants. Pour combler ce vide, je me fais un devoir de jouer avec mes filles et je leur donne l'occasion de me raconter leur journée à l'école.*

Source: <http://www.defimedia.info/defi-quotidien/dq-societe/item/11489-manque-de-communication-entre-parents-et-enfants-%E2%80%93-le-mal-destructeur-de-l%E2%80%99%C3%A9quilibre-familial.html#sthash.55qatGQF.dpuf>

2. *Un jeune clandestin guinéen s'est noyé vendredi en sautant d'un bateau au large de Marseille, a-t-on appris samedi de source proche de l'enquête. Deux ressortissants guinéens sont arrivés vendredi clandestinement à bord d'un porte-conteneurs italien de la compagnie Ignazio Messina, le Jolly Marrone. Après avoir été repérés à leur arrivée par la Police aux frontières (PAF), ils ont été laissés à bord du cargo, qui a appareillé le jour même pour Barcelone. Les deux hommes, nés 1995, ont sauté à la mer à la sortie du port de Marseille,*

vraisemblablement pour tenter de gagner la rive à la nage. L'un deux a été rapidement retrouvé, sain et sauf, mais l'autre n'a pu être repêché. Son corps a été découvert par des plongeurs de la gendarmerie samedi en milieu d'après-midi au fond de l'eau, près de la digue du port. Le Guinéen survivant a été placé en zone d'attente au centre de rétention administrative (CRA) du Canet. «Un réfugié guinéen désespéré se noie dans le port de Marseille. Ce nouveau drame devrait rappeler (au ministre de l'Intérieur Manuel) Valls ce que peut être l'une des conséquences de sa politique inhumaine», a réagi Joël Aparicio, président de de la section Istres Ouest Provence de la Ligue des droits de l'Homme.

Source: <http://www.20minutes.fr/societe/1272743-20140111-clandestin-guineen-noie-sautant-bateau-large-marseille>

Bibliographie et sitographie

1. **CECRL** <https://rm.coe.int/cecr-volume-complementaire-avec-de-nouveaux-descripteurs/16807875d5>
2. https://pedagogie.ac-strasbourg.fr/fileadmin/pedagogie/documentation/Pedagogie/Medias/Journalistes_Delaunoy/Groupe_les_regles_d_ecriture_d_un_article.pdf
3. <https://bop.fipf.org/travailler-avec-la-presse-en-classe/>
4. <https://education.toutcomment.com/article/comment-ecrire-un-article-de-journal-14331.html>
5. CURS CEPEC International, Lyon.

Prof. Bistreanu Eliana Vasilica
Colegiul Național "Ecatarina Teodoroiu"

PEDAGOGIA DIGITALĂ

Prof. Damo Daniela
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Pedagogia digitală: Definiție și arie conceptuală

Există o pedagogie digitală, ca domeniu distinct, diferit de pedagogia generală și de oricare altă pedagogie? Dacă da, care sunt finalitățile, obiectul de studiu, metodele specifice și principiile pedagogiei digitale? **Ce este pedagogia digitală** și cum se articulează cu științele educației? Acestea sunt întrebările etapei de debut a unei arii emergente în cadrul științelor educației, în care practica ne provoacă, ne determină, ne impulsionează la lărgirea corpului existent de cunoștințe și metode pedagogice.

Când ne referim la pedagogie digitală, avem în vedere o gamă largă de concepte, situații educative, tehnici, metode și strategii didactice, resurse și contexte, instrumente și

aplicații educaționale din sfera unei arii denumită în diverse variante interschimbabile sau particularizări, cum ar fi instruire asistată de calculator, educație mediată de computer, pedagogie mediată de tehnologie, medii virtuale de învățare/ instruire, curriculum digital, educație la distanță, e-learning, învățare online/ pedagogie online, web-based learning, pedagogie în cyberspațiu sau *cyber pedagogy*, pedagogie multimedia, pedagogia favorizată de resurse educaționale deschise (*OER-enabled pedagogy*), pedagogie în mediul electronic (*electronically-enabled pedagogy*), pedagogie hibridă.

Punctul comun îl constituie una dintre următoarele condiții:

- utilizarea directă a tehnologiilor digitale în scop educațional – de exemplu, pentru predare, învățare, evaluare sau pentru management educațional;
- asigurarea premiselor pentru utilizarea acestora – de exemplu, prin programe de achiziție de echipamente sau prin adaptarea curriculumului sau prin programe de

formare pentru dezvoltarea competențelor digitale; sau

- luarea în considerare a potențialului lor într-un context educațional – de exemplu, în elaborarea unei politici educaționale sau în micro-proiectare didactică, în estimarea oportunității de utilizare (respectiv de neutilizare) a unui instrument sau a unei resurse digitale.

Pedagogia digitală se suprapune într-o bună măsură pe domeniile de studiu ale altor pedagogii focalizate („*focused pedagogies*”): pedagogie deschisă, pedagogie critică, pedagogie interactivă.

O definiție a domeniului pedagogiei digitale pleacă de la o bună cunoaștere a pedagogiei. Asta deoarece pedagogia digitală este și va rămâne o proiecție a pedagogiei în spațiul digital. De asemenea, definirea pedagogiei digitale necesită o bună cunoaștere a posibilităților tehnologice transpuse în situații educative concrete – experiența ultimilor ani arată că numai anumite aspecte ale utilizării tehnologiilor digitale în educație au într-adevăr valoare și pot adăuga noi semnificații pedagogice.

O definiție de lucru pentru pedagogie digitală este dată de JISC: „*We define digital pedagogy as the study of how digital technologies can be used to best effect in teaching and learning*” – studiul modului în care tehnologiile digitale pot fi utilizate optim în predare și învățare (JISC, 2020/ 2021), o completare a unei scurte definiții mai vechi: „*In simple terms, a digital pedagogy is the study of how to teach using digital technologies*” – studierea predării cu ajutorul tehnologiilor digitale (Howell, 2013). În literatura de

specialitate mai apar diverse definiții, centrate (exclusiv) pe aspectul practic al predării și/sau al învățării, câteodată în relație cu anumite curente pedagogice sau în contrast cu anumite aspecte ale educației „tradiționale”. La o analiză a ariei praxiologice și epistemologice acoperită de termenul pedagogie digitală, observăm că este mai degrabă vorba de o pedagogie a digitalizării educației sau o pedagogie pentru era digitală decât de o pedagogie *digitală*.

Explorarea pedagogiei digitale nu poate fi făcută decât în prelungirea pedagogiei, ca știință și artă a educației – practica a demonstrat că eficiența situațiilor educative cu componentă digitală este mai degrabă contextuală, vine în condițiile în care beneficiază de o bună proiectare pedagogică, este integrată într-un parcurs mixt/ hibrid, utilizează resurse și instrumente digitale și nondigitale. *Pedagogia digitală este partea pedagogiei care studiază proiectarea, desfășurarea și evaluarea situațiilor educative cu o componentă semnificativă de tehnologii digitale, precum și condițiile necesare pentru desfășurarea acestora. Vizează, în principal, teme precum: interacțiuni sincron și asincron în medii virtuale și mixte de învățare, platforme și instrumente de management al învățării, resurse educaționale digitale, valențe educaționale ale diverselor aplicații și instrumente digitale, asistenți virtuali pentru învățare și predare, competențele digitale ale cadrelor didactice, politici educaționale și programe specifice.*

În esență, pedagogia digitală se ocupă de educație – principii și legități, caracteristici, limite – iar

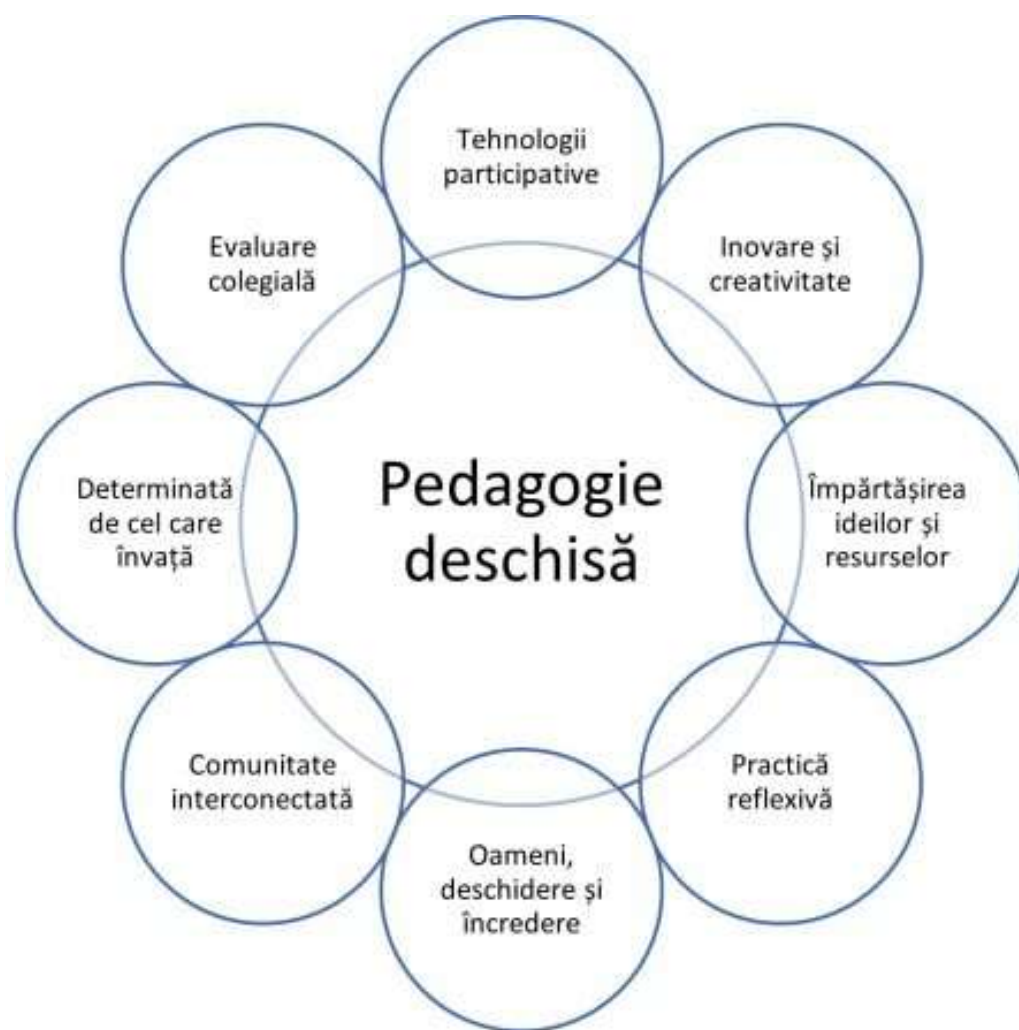
specificul domeniului este dat de nota distinctivă pe care componenta digitală o adaugă metodelor didactice, evaluării progresului școlar, conținuturilor, condițiilor învățării, precum și măsura în care contribuie la eficientizarea acestora. În situațiile în care o experiență de predare, învățare și/sau evaluare asistată de tehnologii digitale nu poate fi transpusă în „mediul analogic” fără a-i altera esența (obiectivele de învățare și/sau strategia didactică), atunci putem vorbi de inovație exclusivă domeniului de studiu al pedagogiei digitale.

Pedagogia digitală – o pedagogie deschisă

În general, pedagogia digitală a fost definită și pusă în operă în convergență cu pedagogia deschisă sau educația deschisă. Educația deschisă „se înscrie cu succes în paradigma nouă definită de fluiditatea rolurilor, centrarea pe cel care învață, resurse distribuite, facilități virtuale și lecții asincron” (Istrate, 2000). O multitudine de suprapuneri ale celor două arii conceptuale ne arată interdependența dintre constructe; într-o mică măsură putem vorbi despre pedagogie digitală fără să avem în vedere atributul de *deschis*; simetric, propunerile unui pedagogii deschise

nu au astăzi substanță fără noile tehnologii, deoarece viața, în dimensiunile socială, culturală, personală, profesională, este într-o mare măsură astăzi mijlocită sau completată de instrumente ale noilor tehnologii. De fapt, dezvoltarea tehnologiilor web deschise și colaborative a contribuit major la emergența „mișcării” pentru pedagogie deschisă – apărută cu aproape jumătate de secol înainte, odată cu Modelul Leicester – oferind noi resurse educaționale, tehnici și metode didactice specifice (Paskevicius & Irvine, 2019) și, am adăuga, pedagogia deschisă a oferit, la rândul ei, cadrul ideologic potrivit, justificând într-o bună măsură educația digitală și favorizând-o în practică.

Printre primii teoreticieni ai unei pedagogii deschise digitale, alături de Gráinne Conole și demersurile sale care prefigurează noi abordări educaționale într-o „lume deschisă”, Bronwyn Hegarty (2015) propune un model cu opt caracteristici interdependente pentru pedagogia deschisă: (1) tehnologii participative, (2) inovare și creativitate, (3) împărtășirea ideilor și resurselor, (4) practică reflexivă, (5) oameni, deschidere și încredere, (6) comunitate interconectată, (7) determinată de cel care învață, (8) evaluare colegială.

Astfel, pedagogia digitală devine o metodă prin care elevii și studenții sunt stimulați să-și asume explorarea lumii și a lor înșiși („a method of empowerment” – Waddell & Clariza, 2018). Oricum, atunci când învățarea are condiții pentru a depăși spațiul și timpul din clasă, vorbim deja de (premise pentru) o descentralizare a autorității educative (Boczar & Jordan, 2022). În aceeași ordine de idei, deschiderea oferită de educația digitală contribuie major la participare și angajament civic (prin „critical digital literacy” – Polizzi, 2021), într-o lume în care socialul este din ce în ce mai mult împletit cu digitalul, influențând imaginarii vieții civice, într-o dialectică utopianism-

distopianism (ibid.) care poate fi modelată de educație.

Pedagogia digitală este vârful de lance al inovației pedagogice. „Foarte des, în discuțiile noastre despre educația online și predarea cu ajutorul tehnologiei, ajungem la «cum» și «când» să folosim tehnologia, fără să ne oprim pentru a ne gândi la «dacă» și «de ce».” (Morris & Stommel apud Heidebrink-Bruno, 2014). Situația este într-adevăr frecventă, iar observația amintește de nevoia de racordare la un nucleu pedagogic autentic, precum și de obișnuința exersată a profesorilor cu experiență de a privi în primul rând la rezultatul potențial al parcursului de învățare, alegând metodele și instrumentele în funcție de cel mai

ofertant și cel mai eficient parcurs posibil. Aceasta este competența pedagogică digitală. Este vorba de o competență a educatorului care se construiește pe o cultură pedagogică specifică, în zona de intersecție dintre pedagogie (clasică) și pedagogia digitală, o zonă în care regulile, principiile, teoriile cunoscute se nuanțează și se recristalizează luând în considerare contexte noi, o bogăție de resurse, relații diferite și posibilități diferite de interacțiune între profesor(i) și elevi, între elevi, între elevi și conținutul învățării. În proiectare, deciziile care dau formă unui parcurs de învățare **încorporează din ce în ce mai des abordări neobișnuite**, într-un demers de reconfigurare practică și teoretică, cu principii și strategii noi precum *gamification*, *empowerment education*, *flipped-classroom*, sau cu finalități și moduri noi de organizare, în perspectiva integrării resurselor educaționale multimedia sau a inteligenței artificiale.

Pedagogia digitală aduce în practică mai multă pedagogie.

Pedagogia este în continuare un domeniu în continuă inovare, în condițiile în care ansamblul cunoștințelor pedagogice actuale constituie un fundament pentru ipoteze și teorii noi, dar mai ales un reper pentru practici educaționale noi. Spre exemplu, într-o abordare de tip *soft pedagogy*, adusă în prim plan de marele pedagog John Dewey în 1916, instrumentele și resursele digitale fac astăzi posibilă o formă de *edutainment* și alimentează o „pedagogie a descoperirilor”, în care interesul pentru discipline și pentru

domenii științifice este trezit, indus, cultivat la elevi – un proces de seducție necesar pentru a le dezvălui elevilor relevanța și semnificația a ceea ce învață, pentru ca aceștia să se implice în învățare și să descopere (cu pasiune) cunoștințe, moduri de acțiune, valori.

În încercarea de a face educație digitală, pornim de la elemente cunoscute, încercate, validate în timp. De obicei, încercăm să transpunem situațiile convenționale în mediul digital, utilizând aceleași moduri de organizare a grupului de elevi/ studenți, aceeași manieră de interacțiuni, aceleași metode de predare și de evaluare. Într-o primă instanță, ceea ce se schimbă este tipul de material didactic și tipul de produs al activităților – de obicei sunt mai bogate în elemente multimedia – precum și faptul că unele sesiuni de lucru sincron sunt la distanță, mediate de aplicații pentru videoconferință. O a doua fază vizează manipularea diferită a timpului de predare, învățare și evaluare, integrând sesiuni asincrone și schimbând ordinea convențională sau mutând accentul: de exemplu, în *flipped classroom*, învățarea independentă precede și substituie parțial predarea; de asemenea, evaluarea formativă este mai „naturală” în mediul digital, devine într-o mai mare măsură un instrument necesar și în același timp la îndemână, atât profesorului, cât și celui care învață.

În majoritatea cazurilor, profesorii fac apel la noile instrumente și resurse digitale pentru a organiza experiențe didactice convenționale. Inovația specifică pedagogiei

digitale este acolo unde situațiile educative digitale nu mai pot fi transpuse înapoi în mediul analogic.

Observăm că nu avem deocamdată situații și parcursuri de învățare care să nu poată fi descrise prin concepțiile care preced digitalul. Inovația privește mai degrabă forma și vizează optimizarea, eficientizarea predării și învățării. În fond, suntem tot în spațiul pedagogiei, deși este adevărat că situațiile educative pe care ne așteptăm să le desfășurăm la distanță (sincron sau asincron) sau în format *blended learning* necesită uneori o proiectare diferită.

Mediul digital a creat spații și orizonturi noi pentru educație. Iar educația este obiectul de studiu al pedagogiei.

Încă mai trebuie să explorăm modul în care tehnologia, accesul deschis și școala fără ziduri schimbă modul în care putem face educație, precum și efectele acestei educații pe termen lung, pentru individ, comunități, societate. Încă mai avem de justificat și de pregătit trecerea la o etapă nouă, în care conceptorii de politici educaționale, decidenții, cadrele didactice, părinții înțeleg, acceptă și promovează sau cer maniere noi de lucru, adaptate, care încorporează într-o măsură semnificativă tehnologii digitale și educație deschisă.

Oricum, fie că o numim digitală, multimedia, la distanță, inovativă, interactivă, este vorba de pedagogie – o pedagogie vie, deschisă la nou, transformativă și, mai ales, utilă.

Bibliografie

Istrate, O. (2022). Pedagogia digitală: Definiție și arie conceptuală. *Revista de Pedagogie Digitală*, 1(1) 3-10. București: Institutul pentru Educație. <https://doi.org/10.61071/RPD.2290>

Prof. Damo Daniela
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

TEST IQ

Prof. Șovăilă Cristian
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

SECȚIUNEA 1: Serii logice (5 întrebări)

1. Ce urmează în șirul:

3, 6, 11, 18, 27, ?

D) 33 C) 40 B) 36 A) 38

---

2. Care este numărul lipsă?

2, 4, 8, 32, 256, ?

D) 8192 C) 4096 B) 2048 A) 1024

---

3. Găsește perechea greșită:

A) 3 – 9

B) 4 – 16

C) 5 – 20

D) 6 – 36

---

4. Ce număr lipsește?

1, 1, 2, 3, 5, 8, ?, 21

D) 12 C) 11 B) 13 A) 10

---

5. Ce literă urmează?

B, D, G, K, P, ?

D) U C) R B) T A) V

---

eb ca SECȚIUNEA 2: Analogii verbale (5 întrebări)

6. Noapte este pentru somn așa cum ziua este pentru:

D) pat C) lumină B) soare A) muncă

---

7. Lemn este pentru tâmplar așa cum pânza este pentru:

D) țesător C) pescar B) pictor A) croitor

---

8. Fier este pentru greu așa cum fulg este pentru:

D) moale C) ușor B) alb A) rece

---

9. Copac este pentru pădure așa cum soldat este pentru:

D) uniformă C) regiment B) război A) armă

---

10. Orologiu este pentru timp așa cum termometru este pentru:
D) temperatură C) căldură B) mercur A) apă

SECȚIUNEA 3: Raționament vizual / spațial (5 întrebări)

(fără imagine, dar prezentate ca logică simbolică)

11. Dacă $\blacktriangle = 3$, $\blacksquare = 4$, $\bullet = 5$, cât face:

$\blacktriangle + \bullet + \blacksquare = ?$
D) 14 C) 13 B) 12 A) 11

12. Un cub are 6 fețe. Dacă îl vopsesc pe toate fețele și apoi îl tai în 27 cuburi mici egale, câte cuburi mici au 3 fețe vopsite?
D) 0 C) 12 B) 8 A) 6

13. Ce urmează în seria:

$\blacktriangle \blacksquare \blacksquare \blacktriangle \blacktriangle \blacksquare \blacksquare \blacktriangle \blacktriangle \blacktriangle \blacksquare \blacksquare \blacktriangle \blacktriangle \blacktriangle \blacksquare$
 $\blacksquare ?$

D) $\blacktriangle \blacktriangle$ C) $\blacksquare \blacksquare$ B) $\blacksquare$ A) $\blacktriangle$

14. Dacă toate mașinile sunt vehicule și unele vehicule sunt roșii, atunci:

A) toate mașinile sunt roșii
B) unele mașini sunt vehicule
C) unele vehicule pot fi mașini
D) nicio mașină nu este roșie

15. Care nu se potrivește în grup?

A) Pătrat
B) Dreptunghi
C) Triunghi
D) Romb

Prof. Șovăilă Cristian
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

INFORMATICĂ ȘI TIC – ASEMĂNĂRI ȘI DEOSEBIRI ÎNTRE DOUĂ LUMI DIGITALE

Prof. Tomulescu Vasilica
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Într-o epocă în care tehnologia face parte din viața noastră de zi cu zi, elevii, părinții și uneori chiar colegii din cancelarie întreabă: „Care e diferența între informatică și TIC?” Este o întrebare legitimă, mai ales că ambele discipline se desfășoară, de cele mai multe ori, în același spațiu – laboratorul de informatică – și implică, aparent, aceleași instrumente: computerul, tastatura, mouse-ul, internetul.

Totuși, deși împart același decor, informatica și Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) au scopuri, conținuturi și metode diferite. Iar înțelegerea acestor diferențe este esențială pentru o educație digitală completă și corect orientată.

Ce este informatica?

Informatica este o disciplină științifică ce studiază principiile teoretice și aplicative ale prelucrării informației. În învățământul preuniversitar, aceasta presupune formarea gândirii algoritmice, învățarea programării și înțelegerea modului în care funcționează aplicațiile și sistemele informatice. Elevii lucrează cu limbaje de programare precum Python, C++ sau Pascal, învață cum să rezolve probleme prin cod, să utilizeze structuri de date, funcții, condiții logice sau bucle repetitive. Informatica dezvoltă astfel capacitatea de analiză, perseverența și gândirea logică – competențe valoroase în orice domeniu, de la matematică la economie sau inginerie.

Ce este TIC?

TIC, sau Tehnologia Informației și Comunicațiilor, este o disciplină aplicativă, care are ca scop alfabetizarea digitală de bază. În cadrul acesteia, elevii învață să utilizeze eficient calculatorul și diverse aplicații software: procesare de text, realizarea de prezentări, prelucrare de date în tabele, organizarea fișierelor, navigare online, comunicare prin e-mail sau colaborare pe platforme educaționale. De asemenea, sunt introduși în noțiuni de siguranță online, protecția datelor personale și etică

digitală. TIC-ul este prezent în programa generală, adresându-se tuturor elevilor, indiferent de profil, și urmărește pregătirea lor pentru viața digitală cotidiană.

Ce au în comun cele două discipline?

La o privire superficială, cele două discipline pot părea similare, deoarece folosesc aceleași echipamente – calculatorul și internetul – și au, în unele cazuri, teme de intersecție, cum ar fi organizarea fișierelor sau utilizarea unor aplicații online.

Ambele promovează creativitatea și lucrul practic, încurajează învățarea activă, lucrul individual sau colaborativ și oferă contexte reale de aplicare. În plus, atât Informatica, cât și TIC-ul contribuie la dezvoltarea competențelor digitale, esențiale pentru inserția pe piața muncii și pentru o participare activă în societate.

În ce constă diferența esențială dintre ele?

Diferențele dintre cele două discipline pornesc de la scopul lor educațional.

Informatica este o știință exactă, cu un grad ridicat de abstractizare. Ea nu se limitează la utilizarea instrumentelor digitale, ci merge mai departe: explică cum funcționează acestea. Elevii învață să construiască aplicații, să creeze algoritmi și să gândească logic – ceea ce implică un efort intelectual susținut și o înțelegere profundă a proceselor digitale.

În schimb, TIC-ul este o disciplină funcțională, concentrată pe

utilizarea eficientă și responsabilă a tehnologiei. Nu se cere învățarea unui limbaj de programare, ci însușirea unor deprinderi de lucru moderne, indispensabile în aproape orice carieră. TIC-ul este util tuturor, indiferent dacă aleg sau nu un traseu profesional legat de tehnologie. Mai putem adăuga că Informatica se apropie mai mult de matematică și de științele exacte prin structura și rigoarea sa, în timp ce TIC-ul oferă unelte pentru comunicare, organizare și creativitate.

Complementare, nu concurente

Este important de subliniat că Informatica și TIC-ul nu se exclud, ci se completează. Prima le oferă elevilor pasionați de tehnologie ocazia să înțeleagă mecanismele interne ale software-ului, să-și formeze o gândire structurată și să devină creatori de aplicații. Cea de-a doua le oferă tuturor elevilor, indiferent de profil sau înclinații, șansa de a deveni utilizatori conștienți, responsabili și eficienți ai tehnologiei moderne.

Ambele contribuie, în moduri diferite, la formarea cetățeanului digital al secolului XXI: informat, adaptabil, conectat și capabil să se descurce într-o lume aflată într-o continuă transformare.

Avantajul studierii ambelor discipline

Studiind atât Informatica, dar și TIC, elevii beneficiază de o pregătire complexă și echilibrată în domeniul digital.

TIC le oferă abilitățile practice necesare pentru a utiliza eficient tehnologia în viața de zi cu zi, dar și în alte

discipline, iar Informatica le dezvoltă gândirea logică, capacitatea de a rezolva probleme complexe și de a crea propriile aplicații. Împreună, aceste două discipline formează o bază solidă care îi transformă pe elevi nu doar în utilizatori conștienți și responsabili ai tehnologiei, ci și în viitori inovatori și creatori digitali, pregătiți să răspundă provocărilor unei lumi în continuă schimbare.

Concluzie

Informatica și TIC-ul nu sunt sinonime, ci două fețe ale aceleiași realități: formarea digitală a elevului. Una aprofundează, cealaltă aplică. Una construiește gândirea logică, cealaltă o transformă în deprinderi utile. Împreună, cele două formează un drum complet – de la înțelegere la utilizare, de la abstract la concret, de la cod la comunicare.

Bibliografie

1. Ministerul Educației – Programele școlare pentru disciplina Informatică și TIC, clasele V–XII, disponibile pe: <https://www.edu.ro>
2. CNEE – Repere metodologice pentru predarea TIC și Informatică în învățământul gimnazial și liceal, 2020
3. Florentina Savu, Silvia Mihăescu – Ghid metodologic pentru predarea TIC în gimnaziu, Editura Didactică și Pedagogică, 2020.
4. Marius Niculescu – Gândirea algoritmică în învățământul preuniversitar, Editura Matrix Rom, 2019.
5. UNESCO – ICT Competency Framework for Teachers, 2018 edition

Prof. Tomulescu Vasilica
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

INTRODUCEREA ÎN FUNCȚIILE PYTHON

Prof. Tomulescu Dumitru
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Funcțiile sunt secvențe de cod care sunt definite pentru a fi apoi apelate în diverse secțiuni ale programelor. Acestea asigură o structurare mult mai bună a aplicațiilor. În general, o funcție primește un set de argumente, efectuează un număr de operații și returnează o valoare.

În limbajul Python, funcțiile trebuie definite înainte de utilizare/apelare, în caz contrar fiind generate erori de tipul `NameError`.

```
>>> hello()

Traceback (most recent call last):

  File "", line 1, in

NameError: name 'hello' is not defined
```

Pot fi utilizate atât funcții predefinite, disponibile la nivelul limbajului Python (`print()`, `type()`, `id()`), cât și funcții definite de utilizator.

```
def functie(parametri):

    """docstring"""

    instructiuni
```

Prima instrucțiune din corpul unei funcții poate fi un sir de caractere care reprezintă documentația funcției. În Python, toate funcțiile returnează o valoare,

chiar dacă nu fac acest lucru în mod explicit (None). Returnarea unei valori într-o manieră explicită presupune utilizarea instrucțiunii de salt return.

```
>>> def par(numar):  
  
...     """Functia verifica daca numarul este par."""  
  
...     return numar % 2 == 0
```

```
...  
  
>>> for n in [23, 5, 44, 87]:  
  
...     if par(n):  
  
...         print('numarul %d este par' % n)  
  
...  
  
numarul 44 este par  
  
>>> par  
  
<function par at 0x0097C6F0>  
  
>>> par.__doc__  
  
'Functia verifica daca numarul este par.'
```

La nivelul funcțiilor pot apărea și parametri cu valori predefinite; un astfel de parametru primește valoarea predefinită în cazul în care nu se precizează un argument la apelul funcției. În exemplul următor, parametrul nume ia valoarea Ghita, dacă nu se transmite o valoare pentru acesta la apelul funcției.

```
>>> def hello( nume = 'Ghita' ):
...     print('Buna %s!' % nume)
...
>>> hello

<function hello at 0x02DF3540>

>>> hello()
Buna Ghita!
>>> hello('Maria')
Buna Maria!
```

La apelul unei functii, in afara argumentelor pozitionale (disponibile la nivelul exemplurilor precedente) pot fi utilizate si argumente cu nume.

```
>>> def hello( nume, prenume ):
...     print('Buna %s %s!' % (prenume, nume))
...
>>> hello( prenume = 'Marian', nume = 'Popescu' )
Buna Marian Popescu!
>>> hello( nume = 'Popescu', prenume = 'Marian' )
Buna Marian Popescu!
>>> hello( 'Popescu', 'Marian' )
Buna Marian Popescu!
```

Daca nu se cunoaste numarul de argumente ce urmeaza a fi transmise la apelul unei functii, este necesara precizarea caracterului * inaintea parametrului care preia aceste argumente.

```
>>> def hello(*nume):
...     for n in nume:
...         print('Buna {}'.format(n))
...
>>> hello('Maria', 'Zaya', 'Sofia')
Buna Maria!
Buna Zaya!
Buna Sofia!
```

Daca o functie are un parametru de tipul **param, atunci la apelul functiei vor fi transmise perechi cheie-valoare. Este recomandata utilizarea unui astfel de parametru in cazul in care se utilizeaza argumente cu nume.

```
>>> def date_personale(**kwargs):
...     for key, value in kwargs.items():
...         print('{} = {}'.format(key, value))
...
>>> date_personale( nume = 'Popescu', prenume = 'Sofia', matricol = 'LK7437' )
nume = Popescu
prenume = Sofia
matricol = LK7437
```

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN EDUCAȚIA DIN ROMÂNIA – OPORTUNITĂȚI, INIȚIATIVE ȘI PERSPECTIVE

Prof. Olaru Valentin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Inteligența artificială (IA) reprezintă una dintre cele mai profunde transformări tehnologice ale secolului XXI. Aplicată în educație, IA promite să revoluționeze modul în care predăm și învățăm, facilitând personalizarea conținuturilor, optimizarea activității cadrelor didactice și creșterea accesibilității pentru toți elevii.

În România, această transformare se află la început, însă proiectele în curs și strategiile existente conturează un drum clar spre modernizare și eficientizare.

1. Contextul actual și inițiativele guvernamentale

Sistemul educațional românesc se confruntă cu provocări majore: inegalități între mediul urban și rural, abandon școlar ridicat, analfabetism funcțional și lipsa resurselor tehnologice. În acest context, integrarea IA poate reprezenta o șansă reală de reformă profundă și echitabilă.

În 2025, **Ministerul Educației** a lansat un proiect-pilot în parteneriat cu Microsoft România. Scopul acestuia este testarea utilizării IA pentru sprijinirea profesorilor și personalizarea procesului de învățare. Proiectul se desfășoară într-o unitate școlară selectată și va fi extins în funcție de rezultate. Ministrul Educației, Daniel David, a subliniat că IA trebuie percepută ca un instrument complementar și nu ca un înlocuitor al profesorului, accentuând importanța unei abordări echilibrate și responsabile.

2. Strategia SMART-Edu și dezvoltarea competențelor digitale

Strategia națională pentru digitalizarea educației, cunoscută sub numele de SMART-Edu (2021–2027), urmărește transformarea digitală a învățământului românesc. Obiectivele sale includ:

- Alfabetizarea digitală a 90% din populație;
- Formarea a 82% dintre tinerii cu vârste între 20 și 34 de ani pentru meserii emergente;
- Crearea unui ecosistem digital educațional performant.

Această strategie stabilește cadrul pentru o integrare sustenabilă a IA

în școli și universități, asigurând totodată o pregătire adecvată pentru piața muncii viitoare.

3. Avantajele utilizării IA în educație

3.1 Personalizarea învățării

IA oferă capacitatea de a adapta conținutul la nevoile fiecărui elev. Prin monitorizarea continuă a progresului, algoritmiile pot furniza feedback individualizat, exerciții și materiale adaptate ritmului și stilului de învățare al elevului

3.2 Sprijin pentru profesori

Tehnologia poate automatiza sarcini repetitive precum corectarea testelor, redactarea de rapoarte și generarea de materiale educaționale. Astfel, profesorii câștigă timp pentru activități didactice și relaționare directă cu elevii.

3.3 Accesibilitate crescută

IA poate ajuta elevii cu nevoi speciale, oferind tutorat virtual 24/7, explicații adaptate și instrumente compensatorii. Acest lucru contribuie la creșterea incluziunii și echității în educație.

3.4 Dezvoltarea competențelor pentru secolul XXI

Conform raportului „Future of Jobs 2025”, până în anul 2030 cele mai căutate competențe pe piața muncii vor include lucrul cu IA, analiza datelor (big data), gândirea creativă, alfabetizarea tehnologică și

reziliența. Integrarea IA în curriculum oferă oportunitatea ca elevii români să fie pregătiți pentru o economie în rapidă schimbare.

4. Rezultate concrete din România

La Școala Națională de Științe Politice și Administrative (SNSPA), studii recente au demonstrat că utilizarea IA a condus la creșterea performanțelor academice. Studenții implicați au obținut note mai bune și au fost mai activi în procesul educațional. Platforme precum ChatGPT au fost utilizate pentru feedback personalizat, iar Runway a fost integrat pentru dezvoltarea competențelor multimedia. Aceste rezultate indică faptul că IA poate stimula implicarea, motivația și creativitatea, contribuind la o educație mai adaptată nevoilor generației actuale.

5. Colaborarea public-privat și infrastructura

Succesul integrării IA depinde de investiții în infrastructură și colaborări strategice. Parteneriatele cu companii precum Microsoft, Google sau OpenAI pot aduce acces la tehnologii de ultimă generație, formare continuă pentru cadrele didactice, precum și licențe educaționale avansate. Strategia SMART-Edu include și măsuri concrete pentru dezvoltarea infrastructurii: dotarea școlilor cu internet de mare viteză, crearea de centre de resurse digitale regionale

și achiziția de platforme IA educaționale.

6. Reglementări și securitate digitală

Odată cu extinderea IA în educație, apar și preocupări privind securitatea și confidențialitatea datelor elevilor. Platformele educaționale devin tot mai dependente de informații personale, iar protejarea acestora este crucială pentru menținerea încrederii în sistem.

Legea Uniunii Europene privind IA introduce un cadru legal care impune transparență, siguranță și responsabilitate. România trebuie să-și alinieze reglementările interne acestor standarde pentru a asigura o integrare sigură a tehnologiei în educație.

7. Exemple internaționale și tendințe globale

În Europa, Italia a implementat un proiect-pilot în 15 școli, oferind fiecărui elev acces la un asistent virtual personalizat care furnizează explicații, teme, sugestii și sprijin în timp real. Acest model demonstrează beneficiile pe termen lung ale unei implementări planificate și bine finanțate. România are oportunitatea de a învăța din aceste exemple și de a adapta modelele de succes în funcție de specificul său național.

8. Recomandări strategice pentru viitor

Pentru ca IA să devină o resursă reală în educația românească, sunt necesare următoarele măsuri:

- Elaborarea unui cadru legislativ clar privind utilizarea IA în educație;
- Integrarea IA în curriculumul național încă din ciclul primar;
- Ghiduri și standarde pentru utilizarea etică și eficientă a IA;
- Programe de formare continuă și certificare pentru cadrele didactice;
- Crearea unui ecosistem colaborativ între școli, universități, guvern și sectorul privat.

Concluzie

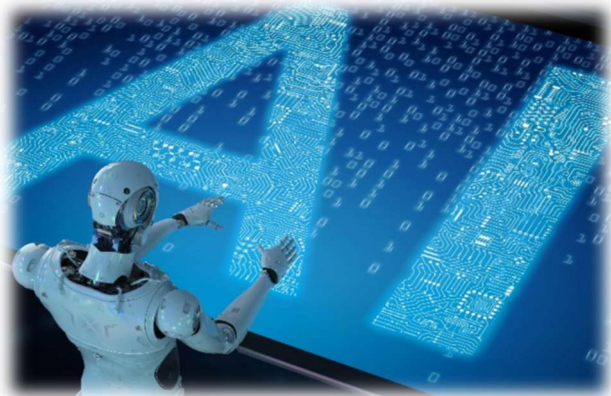
Inteligența artificială are potențialul de a redefini fundamental educația din România. Integrarea ei inteligentă și responsabilă poate reduce inegalitățile, poate stimula creativitatea și poate pregăti tinerii pentru provocările economice ale secolului XXI.

Totuși, succesul acestei transformări depinde de factori esențiali: investiții în infrastructură, politici coerente, formarea profesorilor și o legislație adaptată realităților digitale. Cu o viziune clară și o abordare strategică, România poate deveni un lider regional în educația bazată pe inteligență artificială.

Prof. Olaru Valentin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN SALA DE CLASĂ

Prof. Preoteasa Carmen
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Predarea este una dintre cele mai stresante profesii și este ușor de înțeles de ce. Profesorii jonglează cu atât de multe responsabilități pentru a se asigura că elevii lor primesc o educație de calitate, ceea ce necesită o cantitate uriașă de dedicație și efort. Dar, pe măsură ce tehnologia continuă să evolueze, la fel se întâmplă și cu instrumentele disponibile pentru educatori.

Instrumente de inteligență artificială precum **ChatGPT** poate elibera timp prețios profesorilor pentru a-și îmbunătăți abordările. Cum pot profesorii să utilizeze inteligența artificială în clasă?

Inteligența artificială în educație are posibilități interesante atât pentru profesori, cât și pentru elevi.

Așadar, cum influențează IA educația? Poate fi atât un lucru bun, cât și unul rău.

Din punct de vedere **pozitiv**, inteligența artificială poate stimula învățarea și productivitatea. Dar, unul din cinci profesori raportează o

lipsă de politici clare privind inteligența artificială în districtele lor.

Atunci când este utilizată în mod iresponsabil, IA ar putea compromite integritatea educației. Școlile trebuie să stabilească orientări clare și să asigure formarea adecvată a educatorilor pentru a beneficia pe deplin de IA.

Atunci când este implementată corect, IA poate revoluționa sala de clasă. Aceasta poate face învățarea mai eficientă, mai personalizată și mai accesibilă pentru toți elevii.

Iată câteva dintre cele mai bune moduri în care profesorii folosesc inteligența artificială în sălile de clasă pentru a-și sprijini elevii și a-și eficientiza munca.

1. Managementul clasei

Managementul clasei este important pentru întregul proces de predare. Acesta organizează și menține un mediu de învățare productiv. Aceasta poate include sarcini de rutină precum monitorizarea comportamentului elevilor, urmărirea prezenței și asigurarea bunei desfășurări a lecțiilor. Gestionarea manuală a tuturor acestor responsabilități poate fi o provocare - mai ales în clasele mari, unde este foarte greu să supraveghezi totul.

Inteligența artificială poate ușura munca de gestionare a clasei prin automatizarea majorității acestor sarcini.

De exemplu, sistemele bazate pe IA pot automatiza înregistrarea prezenței. Atât educatorii, cât și elevii pot primi autentificări și parole individuale pentru a marca și urmări cu ușurință prezența zilnică, toate într-un singur loc.

Acest sistem economisește timp prețios la ore și poate descoperi modele utile care ajută la monitorizarea performanței elevilor și la menținerea siguranței elevilor.

Inteligența artificială poate organiza diferite activități la clasă, de la programarea lecțiilor și a temelor la planificarea testelor.

2. Notarea automată

Notarea este o altă parte fundamentală a predării. Ea oferă feedback și evaluează înțelegerea elevilor. Notarea elevilor a fost întotdeauna făcută manual. Profesorii trebuie să revizuiască fiecare lucrare și să dea note. Acest lucru consumă foarte mult timp și poate duce uneori la consecvențe sau prejudecăți.

Inteligența artificială poate schimba procesul de clasificare, făcându-l mai rapid și mai coerent. De exemplu, instrumentele AI pot evalua rapid examenele cu variante multiple de răspuns, oferind profesorilor timp suplimentar pentru a se concentra asupra testelor complexe.

De asemenea, profesorii pot utiliza inteligența artificială pentru a verifica rapid gramatica în eseuri și lucrări de cercetare, astfel încât să fie nevoiți să evalueze doar contextul. Ca măsură de precauție, profesorii ar trebui să revizuiască întotdeauna evaluările AI atunci

când sunt utilizate pentru sarcini mai subiective, pentru a asigura corectitudinea și acuratețea.

Având o abordare bazată pe inteligență artificială și pe oameni, se menține calitatea clasificării și, în același timp, se pot valorifica avantajele utilizării tehnologiei.

3. Învățarea personalizată

Spre deosebire de metodele tradiționale, care folosesc adesea o abordare unică, învățarea personalizată oferă o experiență personalizată pentru elev. Acest mod de învățare incluzivă poate fi deosebit de utilă pentru elevii care ar putea avea dificultăți cu metodele convenționale de predare sau pentru cei care au nevoie de materiale mai dificile.

Inteligența artificială joacă un rol important în facilitarea învățării personalizate prin analiza performanțelor, preferințelor și stilurilor de învățare ale elevilor. Aceasta vă permite să elaborați planuri de învățare individualizate eficiente.

De exemplu, inteligența artificială poate recomanda resurse sau activități specifice care se aliniază mai mult cu punctele forte și domeniile de îmbunătățire ale unui elev, pentru a menține implicarea ridicată, iar această abordare personalizată, la rândul său, face învățarea mai plăcută.

Caracteristicile învățării personalizate, cum ar fi posibilitatea oferită elevilor de a alege și de a se exprima în ceea ce privește educația lor, sunt legate în mod pozitiv de fericirea elevilor.

4. Crearea conținutului

Ca profesori, avem nevoie de un conținut atractiv pentru clasă, dar acest lucru poate necesita multă muncă, iar profesorii petrec adesea ore întregi făcând planuri de lecții, găsind activități distractive și pregătind materiale.

Fără AI, această sarcină ar putea fi și mai dificilă, necesitând mult efort manual și creativitate. AI poate face crearea de conținut mult mai ușor. Instrumentele AI pot analiza nevoile curriculare și pot sugera activități relevante.

Aceste instrumente pot crea, de asemenea, teste de bază, exerciții interactive și alte resurse multimedia utile. Toate acestea combinate economisesc timp profesorilor. După cum s-a menționat, AI poate, de asemenea, să adapteze conținutul pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Prin automatizarea acestor procese, inteligența artificială poate permite profesorilor să se concentreze mai mult pe predare și mai puțin pe pregătirea materialelor.

5. Analiză predictivă

Analiza predictivă utilizează datele pentru a face presupuneri

întemeiate cu privire la posibilele rezultate viitoare.

În domeniul educației, acest lucru înseamnă analizarea datelor privind elevii pentru a identifica tendințele care funcționează (și care nu funcționează) și luarea de decizii în cunoștință de cauză pentru a sprijini elevii.

În loc să facă toată munca manual, inteligența artificială poate procesa cantități mari de date într-un timp foarte scurt pentru a identifica modele precum notele, prezența și implicarea.

Acest lucru le permite educatorilor să prevadă eventualele probleme, cum ar fi elevii care au avut dificultăți la ore sau care prezintă un risc mai mare de abandon școlar.

Cu aceste informații, profesorii și administratorii pot lua măsuri timpurii pentru a ajuta elevii. De asemenea, analiza predictivă ajută la planificarea și ajustarea planurilor de lecții și a resurselor pe baza datelor reale, ceea ce ar putea îmbunătăți performanța generală a elevilor.

Bibliografie:

- www.europarl.europa.eu
- <https://undetactable.ai>
- <https://ttonline.ro>

**Prof. Preoteasa Carmen
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

SERVER-ELE ȘI BENEFICIILE LOR ÎN AFACERI

Elev: Preoteasa Andrei-Alexandru

Clasa a XI-a D

Prof. coord.: Titel Vasile

Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Un *server* este un computer puternic care stochează, procesează și transmite

informații printr-o rețea. Serverele sunt utilizate în diverse scopuri: de la crearea și întreținerea site-urilor web și a magazinelor online până la organizarea rețelelor locale și stocarea datelor corporative.

Ce este un server și cum funcționează?

Un server este un computer special care gestionează cererile de la alte computere, numite clienți. Clienții pot fi conectați la server printr-o rețea locală (de exemplu, într-un birou sau acasă) sau printr-o rețea globală (de exemplu, pe Internet). Clienții pot solicita diferite tipuri de informații de la server: text, imagini, video, audio, programe, baze de date etc. serverul procesează aceste solicitări și trimite datele necesare clienților. Serverul este format din mai multe componente principale:

- Placa de bază este baza sistemului pe care sunt instalate alte componente;

- Un procesor este un cip care efectuează calcule și comenzi;
- RAM este o stocare temporară a datelor care este utilizată de procesor;
- Un hard disk sau o unitate SSD este o stocare permanentă a datelor stocate pe server;
- O placă de rețea este un dispozitiv care oferă o conexiune de server la rețea;
- Unitatea de alimentare este un dispozitiv care alimentează serverul cu un curent electric;
- Carcasa este o carcasă de protecție care găzduiește toate componentele serverului.

Serverele vin în diferite tipuri și scopuri, în funcție de sarcinile pe care le îndeplinesc. De exemplu:

1. Un server web este un server care stochează și oferă pagini web și alte resurse legate de un site web sau magazin online;
2. Un server de jocuri este un server care coordonează interacțiunea multor jucători într-un joc online;
3. Un server video este un server care stochează și difuzează videoclipuri prin rețea;

4. Un server LAN este un server care unește mai multe computere într-o singură rețea și le oferă acces partajat la resurse precum fișiere, imprimante, scanere etc.;
5. Un server de mail este un server care procesează și livrează e-mail;
6. Serverul FTP este un server care vă permite să încărcați și să descărcați fișiere prin protocolul FTP;
7. Serverul DNS este un server care traduce numele de domenii în adrese IP și invers;
8. Serverul VPN este un server care creează o conexiune sigură între computerele la distanță printr-o rețea;
9. Un server proxy este un server care acționează ca intermediar între un client și un alt server, filtrând sau modificând traficul.

De ce oamenii folosesc serverele

Serverele au multe avantaje pentru utilizatori, atât privați, cât și corporativi. Iată câteva dintre ele:

- Serverele oferă viteză și performanță ridicate. Serverele au procesoare puternice, o cantitate mare de memorie RAM și unități rapide care vă permit să procesați cantități mari de date cu întâzieri și pierderi minime.
- Serverele oferă fiabilitate și securitate ridicate. Serverele au mecanisme speciale de protecție împotriva defecțiunilor, cum ar fi backup, replicare, matrice raid, sursă de alimentare neîntreruptibilă

etc. serverele au, de asemenea, instrumente de criptare, autentificare și protecție antivirus care împiedică accesul neautorizat la date.

- Serverele oferă scalabilitate și flexibilitate ridicate. Serverele facilitează creșterea sau scăderea cantității de resurse în funcție de nevoile utilizatorilor. Serverele facilitează, de asemenea, adăugarea sau eliminarea funcțiilor și serviciilor necesare pentru a funcționa.
- Serverele oferă disponibilitate și comoditate ridicate. Serverele funcționează non-stop și servesc solicitări de la orice client situat oriunde în lume. Serverele permit, de asemenea, utilizatorilor să acceseze date de pe orice dispozitiv conectat la rețea.

Ce avantaje oferă serverul afacerii tale?

Un server este un instrument necesar pentru orice afacere modernă care dorește să fie competitivă și eficientă. Serverul oferă afacerii dvs. următoarele avantaje:

1. Serverul vă permite să creați și să vă întrețineți site-ul web sau magazinul online, care este un canal important pentru promovarea și vânzarea produselor sau serviciilor dvs. Serverul se asigură că site-ul dvs. va funcționa rapid, fiabil și sigur și va fi, de asemenea, adaptat la diferite dispozitive și platforme.

2. Serverul vă permite să organizați și să stocați informațiile dvs. corporative, cum ar fi documente, contacte, facturi, rapoarte etc. serverul facilitează colaborarea angajaților, partenerilor și clienților, precum și crește controlul și protecția datelor.
3. Serverul vă permite să utilizați diverse aplicații de afaceri care vă ajută să vă optimizați și să automatizați procesele de afaceri, cum ar fi managementul de proiect, Contabilitate, marketing, analiză etc. serverul asigură o funcționare stabilă și eficientă a acestor aplicații, precum și capacitatea de integrare cu alte sisteme.
4. Serverul vă permite să oferiți un nivel ridicat de servicii și satisfacție clienților dvs. Serverul vă permite să oferiți

clienților dvs. o varietate de servicii, cum ar fi consultații online, feedback, asistență, loialitate etc. serverul vă permite, de asemenea, să colectați și să analizați date despre comportamentul și preferințele clienților dvs. pentru a vă îmbunătăți oferta și a crește conversia.

Serverul este un instrument puternic și util pentru orice afacere care dorește să aibă succes și să fie competitivă în lumea modernă. Serverul vă permite să creați și să vă întrețineți site-ul web sau magazinul online, să organizați și să stocați informațiile dvs. corporative, să utilizați diverse aplicații de afaceri și să oferiți un nivel ridicat de servicii și satisfacție clienților dvs. Serverul vă oferă, de asemenea, avantaje sub formă de viteză mare, performanță, fiabilitate, securitate, scalabilitate, flexibilitate.

Bibliografie:

- <https://mivocloud.com/ro/blog/Serverele-si-beneficiile-lor-de-afaceri>
- <https://vivatelecom.ro>

Elev: Preoteasa Andrei-Alexandru

Clasa a XI-a D

Prof. coord.: Titel Vasile

Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

STUDIU DE CAZ

EVALUAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA

Prof. Titel Vasile
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

1. Context general

Evaluarea în învățământul preuniversitar din România reprezintă un proces esențial pentru măsurarea progresului elevilor și pentru îmbunătățirea calității educației. Sistemul actual de evaluare este centralizat, cu examene naționale la finalul ciclurilor de învățământ: Evaluarea Națională (clasa a VIII-a), Bacalaureatul (clasa a XII-a), dar și cu evaluări standardizate periodice la clasele a II-a, a IV-a și a VI-a.

2. Tipuri de evaluare utilizate

- **Evaluare inițială** – la început de an școlar.
- **Evaluare continuă/formativă** – pe parcursul anului, prin teste, proiecte, observație.
- **Evaluare sumativă** – la finalul unui semestru/modul sau ciclu de învățământ.
- **Evaluare standardizată** – recent introdusă pentru clasele mici (II–VI).

3. Probleme identificate

a) Supracentrarea pe examene

- Evaluarea se axează mai mult pe rezultate la examene naționale decât pe dezvoltarea competențelor.
- Presiune mare asupra elevilor și profesorilor, accent pe memorare, nu pe gândire critică.

b) Subiectivism în notare

- Diferențe semnificative între notele acordate de diferiți profesori pentru aceeași performanță.
- Lipsa unor criterii clare de evaluare formativă.

c) Inegalitate între medii

- Elevii din mediul rural au acces limitat la resurse educaționale moderne.
- Diferențe de performanță notabile între mediul urban și rural.

d) Pregătirea profesorilor pentru evaluare modernă

- Mulți profesori nu au formare continuă în utilizarea instrumentelor moderne de evaluare (portofoliu, autoevaluare, evaluare colegială).

4. Studiu de caz specific: Evaluarea standardizată pilot (2023–2024)

Ministerul Educației a pilotat evaluarea standardizată digitală în mai multe școli pentru clasele II–VI.

Rezultate observate:

- Feedback pozitiv în privința obiectivității și automatizării corectării.
- Dificultăți tehnice (lipsa echipamentelor în unele școli).
- Necesitatea instruirii cadrelor didactice.

5. Soluții propuse

1. **Formarea continuă a cadrelor didactice în evaluare modernă:**
  - Cursuri acreditate pe evaluare formativă și digitală.
2. **Digitalizarea procesului de evaluare:**
  - Extinderea testării standardizate și digitalizate.

Bibliografie

Surse oficiale și documente de politică educațională

1. **Ministerul Educației (2022–2024)** – *Ordin privind organizarea evaluărilor naționale la finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a*. Disponibil online: <https://www.edu.ro>
2. **Ministerul Educației (2023)** – *Strategia privind digitalizarea educației din România – SMART-Edu 2030*. [PDF disponibil pe edu.ro]
3. **Institutul de Științe ale Educației (ISE)** – *Ghiduri metodologice pentru evaluarea competențelor-cheie în învățământul primar, gimnazial și liceal*. București, 2020.
4. **Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație (CNPEE)** – *Modele de subiecte și rapoarte privind evaluările naționale și examenul de bacalaureat*. www.rocnee.eu

3. Standardizarea criteriilor de notare:

- Elaborarea unor grile clare de evaluare pe competențe.

4. Reducerea presiunii pe examenele naționale:

- Introducerea unor portofolii educaționale care să conteze în admitere.

5. Combaterea inechităților:

- Programe de sprijin pentru școlile din zone defavorizate (echipamente, mentorat, pregătire suplimentară).

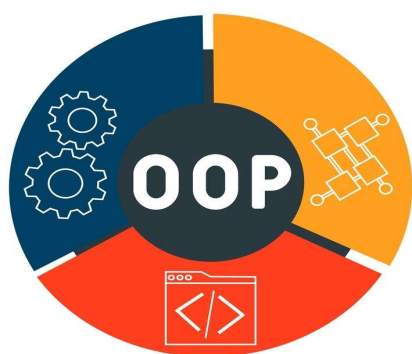
6. Concluzie

Evaluarea în învățământul preuniversitar din România se află într-o perioadă de tranziție, în care presiunea tradițională a examenelor coexistă cu inițiative moderne de standardizare și digitalizare. Schimbările trebuie să fie însoțite de măsuri sistemice: pregătirea cadrelor didactice, investiții în infrastructură și o viziune centrată pe dezvoltarea competențelor reale ale elevilor.

Prof. Titel Vasile
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

PRINCIPIILE PROGRAMĂRII ORIENTATE PE OBIECT

Prof. Titel Vasile
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

OBJECT ORIENTED PROGRAMMING

1. Introducere

Programarea orientată pe obiect (Object-Oriented Programming – OOP) este un model de programare care organizează software-ul în jurul obiectelor, mai degrabă decât în jurul acțiunilor. Acest stil de programare a devenit dominant în dezvoltarea aplicațiilor moderne, datorită modului în care reflectă realitatea și facilitează reutilizarea codului. În acest referat vom analiza principiile de bază ale programării orientate pe obiect, aplicabilitatea lor și beneficiile aduse în dezvoltarea software-ului.

2. Ce este programarea orientată pe obiect?

Programarea orientată pe obiect presupune modelarea aplicațiilor folosind **obiecte** – entități care combină **date (atribute)** și **funcționalitate (metode)**. OOP este utilizată în limbaje precum Java, C++, Python, C#, și chiar PHP.

Elementele cheie:

Clasa – tipul (șablonul) pentru obiecte.

Obiectul – instanță a unei clase.

Metoda – funcție definită într-o clasă.

Atributul – variabilă care aparține unui obiect.

3. Principiile fundamentale ale OOP

a) Încapsularea (Encapsulation)

Reprezintă ascunderea detaliilor interne ale unei clase față de exterior.

Se realizează prin **modificatori de acces** (private, public, protected).

Avantaje: protejează datele și reduce complexitatea codului.

Exemplu (Java):

```
class Student {
    private String nume;
```

```
public void setNume(String n) {
    nume = n; }
public String getNume() { return
nume; }
}
```

b) Moștenirea (Inheritance)

O clasă poate „moșteni” atributele și metodele unei alte clase.

Permite reutilizarea codului și extinderea funcționalității.

Exemplu:

```
class Animal {
    void vorbeste() {
        System.out.println("Sunet generic");
    }
}
class Caine extends Animal {
    void vorbeste() {
        System.out.println("Ham ham"); }
}
```

c) Polimorfismul (Polymorphism)

Permite obiectelor să fie tratate ca instanțe ale clasei-părinte, comportându-se diferit în funcție de implementare.

Se manifestă prin **supradefinirea** (overriding) și **supraîncărcarea** (overloading) metodelor.

d) Abstractizarea (Abstraction)

Procesul prin care se definesc doar **trăsăturile esențiale** ale unui obiect, ascunzând detaliile inutile.

Se realizează prin clase abstracte sau interfețe.

4. Beneficiile OOP

Reutilizarea codului: clasele pot fi reutilizate în alte programe.

Modularitate: codul este mai bine organizat, în module independente.

Întreținere ușoară: modificările într-o clasă nu afectează întregul program.

Scalabilitate: ușor de extins pentru aplicații mai complexe.

5. Concluzie

Programarea orientată pe obiect este un model esențial în dezvoltarea software-ului modern. Principiile sale – încapsularea, moștenirea, polimorfismul și abstractizarea – oferă un cadru solid pentru crearea unor aplicații robuste, reutilizabile și ușor de întreținut. Cunoașterea OOP este fundamentală pentru orice programator care dorește să construiască aplicații eficiente și scalabile

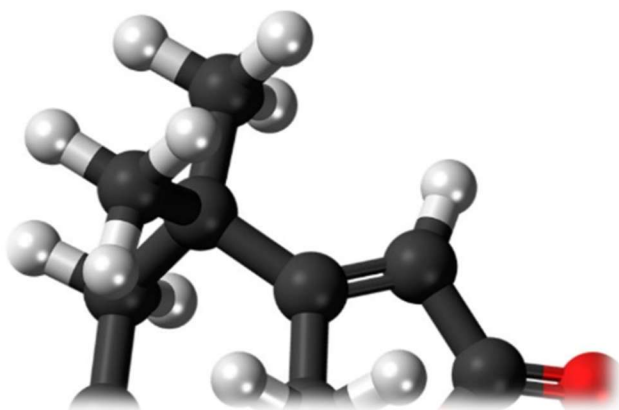
Bibliografie

1. Balagurusamy, E. (2013). *Programming with Java: A Primer*. Tata McGraw-Hill.
2. Deitel, H. M., & Deitel, P. J. (2014). *Java: How to Program*. Pearson Education.
3. Eckel, Bruce (2006). *Thinking in Java*. Prentice Hall.
4. Wirth, Niklaus (1976). *Algorithms + Data Structures = Programs*. Prentice Hall.
5. Oracle Java Documentation – <https://docs.oracle.com/javase/tutorial/>

Prof. Titel Vasile
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

FEROMONII

Prof. Neguleasa Carmen
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Un feromon este o substanță chimică pe care un animal o produce și care modifică într-un fel anume comportamentul altui animal din aceeași specie.

Unii oameni de știință descriu feromonii ca fiind un fel de agenți care modifică comportamentul.

Feromonii declanșează și alte comportamente în cazul animalelor din aceeași specie, pe lângă comportamentul sexual.

Spre deosebire de majoritatea celorlalți hormoni, feromonii sunt ectohormoni. Ei sunt secretați în exteriorul corpului și influențează comportamentul unui alt individ.

Animalele secretă feromoni pentru a declanșa comportamente precum:

-tragerea unei semnal de alarmă

-semnalizarea unei urme de mâncare

-declanșarea excitației sexuale

-comunică altor insecte femele să își depună ouăle în altă parte

-delimitează un teritoriu

-creează o legătură între mamă și descendenți

-avertizează un alt animal că e cazul să se retragă

Se spune că sistemul de feromoni al insectelor este mult mai ușor de înțeles decât cel al mamiferelor, care nu au comportament atât de stereotipic ca al insectelor.

Se crede că mamiferele detectează feromonii prin intermediul unui organ vomeronasal care face conexiunea cu hipotalamusul.

La oameni, organul vomeronasal este alcătuit din mici adâncituri sau fose care probabil nu fac nimic. Organul vomeronasal este prezent la fete, însă se atrofiază înainte de naștere. Dacă oamenii răspund la hormoni, scrie medicalnewstoday.com, cel mai probabil că își folosesc sistemul olfactiv.

Gustav Jager, un medic german, este primul om de știință care a scos la iveală ideea de feromoni umani, pe care i-a numit atropine.

Acesta spunea că feromonii umani sunt compuși lipofilici asociați cu pielea și cu foliculii care marcau *semnătura* individuală a mirosurilor eminate de oameni.

Compușii lipofilici sunt aceia care tind să se combine cu lipide sau grăsimi.

Un studiu, publicat în ianuarie 2016 în revista *Respirology*, a arătat că o substanță numită AND (un derivat din progesteron, hormon feminin) a cauzat umflarea țesutului erectil din nasurile participantelor de sex feminin. Acest lucru a fost considerat drept o dovadă că AND ar putea fi un feromon funcțional.

Un alt *concurrent* pentru rolul de feromon uman este

androstadienolul, un compus din transpirația bărbaților care sporește atracția, afectează starea de spirit și valorile cortizolului și activează zone din creier care sunt asociate cu cogniția socială. Un studiu a descoperit că acest compus din transpirație a sporit comportamentele cooperative în rândul bărbaților.

Androstenonul, secretat doar de bărbați, a fost de asemenea testat pentru potențialul său rol de feromon.

În general, dovezile existenței feromonilor la oameni sunt slabe, dar acestea nu pot fi excluse în întregime.

Bibliografie

shutterstock.com

Prof. Neguleasa Carmen
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

PERFORMANȚA ȘCOLARĂ

Prof. Neguleasa Carmen
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

MOTIVAȚIE ȘI PERFORMANȚĂ ȘCOLARĂ

În activitatea școlară, de multe ori ne întrebăm de ce unii elevi nu învață, de ce au un comportament indisciplinat, de ce nu sunt respectuoși cu profesorii și de ce alți elevi sunt sârguincioși, învață bine sau foarte bine, sunt respectuoși și se implică în sarcinile școlare?

Chiar și în viața de zi cu zi constatăm că unii realizează ceva. Pe când alții preferă să nu facă nimic sau, dacă fac ceva, efectuează acel ceva de mântuială.

Toate acestea se întâmplă pentru că la baza conduitei individului uman stau întotdeauna mai multe mobiluri: trebuințe, intenții, tendințe, interese, aspirații, idealuri, care susțin și întăresc sau, dimpotrivă, nu susțin și slăbesc anumite conduite, fapte sau acțiuni. Aceste mobiluri poartă numele de motive și ele determină un comportament sau altul.

Motivația este ansamblul mobilurilor sau factorilor predominant interni care declanșează activitatea

individului, deci și a elevului, o orientează spre realizarea anumitor scopuri și o susține energetic.

La baza performanțelor elevilor stau numeroase motive. Se știe că un elev mai motivat atinge performanțe mai ridicate decât unul care este mai puțin motivat, ceea ce înseamnă că performanța este determinată de motive.

Performanța, la rândul ei, exercită o acțiune asupra percepției de sine a elevului. Prin performanța sa ridicată, el se percepe ca fiind competent. Dacă performanța avută este slabă, el se va percepe ca o persoană lipsită de calitate, ca un individ care se devalorizează.

O problemă care se pune este următoarea: cât de puternică trebuie să fie motivația elevilor pentru activitatea de învățare pentru ca ei să obțină performanțe superioare în realizarea sarcinilor școlare? Care sunt consecințele unei motivări prea puternice și ce efecte poate avea o motivație scăzută?

S-a constatat că atât motivația prea intensă (supramotivarea) cât și motivația prea scăzută

(submotivarea) în activitatea de învățare conduc, de cele mai multe ori, la eșec.

În situațiile de submotivare se produce o slăbire a activității de învățare însoțită de stări de plictiseală,

neatenție la lecții, implicare redusă în studiu, performanță slabă. Aceste efecte își au cauzele ori în subiect, care își subestimează capacitățile, ori în factori externi.

Spramotivarea are ca efect o supraîncordare care este defavorabilă și se poate solda cu starea de trac în fața sarcinii efective, iar uneori chiar cu un eșec total.

Motivația optimă este stimulantă pentru obținerea unui randament școlar superior. Nivelul motivațional optim variază în funcție de particularitățile fiecărui elev, de nivelurile de autoreglare a aspirațiilor, de tipul sarcinilor de învățare.

Una și aceeași sarcină va fi evaluată de subiecți diferiți ca fiind ușoară, pozitivă sau dificilă.

Pentru sarcinile ușoare se recomandă menținerea unei mobilizări motivaționale chiar peste nivelul mediu, iar pentru sarcinile de învățare complexe se recomandă o ușoară submotivație (I. Cerghit, 1980, p. 116).

Tehnici motivaționale de predare

Există un număr semnificativ de factori ambientali pe care profesorul îi poate utiliza pentru a crește motivația elevului.

1.Începerea lecției prin a da elevilor un motiv de a fi motivat

Prin cercetarea pe care au întreprins-o Brophy și Rohkemperb asupra a șase clase de gimnaziu s-a constatat că n-au întâlnit vreun profesor care să le spună explicit elevilor că pot obține satisfacție personală prin îndeplinirea unei sarcini școlare.

În general chiar și profesorii eficace, nu prea fac afirmații care să

motiveze elevii să învețe diferitele conținuturi pe care le predau. De aceea încercarea de conștientizare a elevilor 1) a finalității sarcinilor pe care le rezolvă; 2) a modului în care aceste sarcini îi pregătesc să facă anumite lucruri și 3) mai ales de ce sunt aceste sarcini importante și interesante reprezintă factori motivaționali semnificativi.

2. Expectanțe clare

Elevii au nevoie să știe în termeni exacti 1) la ce se așteaptă profesorul din partea lor să facă; 2) cum vor fi evaluați; 3) care vor fi consecințele diferitelor acțiuni întreprinse de ei.

3.Fixarea unor obiective pe termen scurt

Fixarea și atingerea unor obiective pe termen scurt permite, în final, atingerea obiectivelor pe termen lung. Elevii care își fixează obiectivul pe termen lung fără să-ți gestioneze corect sarcinile de lucru în timp, pot avea un eșec în atingerea obiectivului pe termen lung.

4.Aprecierea verbală și scrisă

Lauda este cea mai naturală și cel mai facil de administrat dintre tehnicile motivaționale de care dispune un profesor. Mai importantă decât cantitatea acestei laude este calitatea ei, adică modul în care este ea oferită de către profesor (inclusiv tonalitate, accent, postură, inflexiuni ale vocii).

Comentariile scrise de profesor pe lucrările elevilor au un impact pozitiv semnificativ asupra performanțelor ulterioare la teste.

5.Utilizarea judicioasă a notării

Este foarte importantă deoarece prezintă simultan trei funcții diferite: evaluare, feedback, mobilizare.

6.Stimularea descoperirii, explorării, curiozității epistemice

Stimulii noi, surprinzători, complecși sau ambigui creează un fel de trezire cognitivă numită curiozitate epistemică. Aceasta creează premisele motivării pentru a căuta noi căi de înțelegere și de rezolvare a unor probleme.

Ex. „Eu fumez” și „Fumatul este interzis”.

„Unchiul Ioanei are TBC și face tratament cu izoniazidă”. „Izoniazida este un medicament cu numeroase efecte secundare.”

7.Stimularea apetitului

Oferirea unei monstre de recompensă înainte ca subiectul să fi depus vreun efort are efecte stimulative asupra motivației.

8.Utilizarea unor materiale familiare pentru exemple

9.Minimalizarea consecințelor neplăcute ale implicării elevilor în școală

a.disconfortul fizic (absența pauzelor, un ecran aflat prea departe);

b.diminuarea stimei de sine (datorat eșecului de a rezolva diferite probleme, utilizarea unor apelative dezonorante de către profesor la adresa elevului);

c.situația în care elevii sunt solicitați să participe la o competiție unde

numai o mică parte au șansa de a reuși;

d.să fie nevoiți să asculte o prezentare plictisitoare;

e.să fie testați dintr-o lecție care nu s-a predat.

PĂRINȚII ȘI PERFORMANȚA ȘCOLARĂ

Profesorii, consilierii școlari și personalul calificat pot oferi părinților informații legate de eventualele probleme ale copilului lor, probleme care îl pot împiedica să aibă o activitate școlară normală.

Iată câteva sfaturi utile:

-Implicați-vă în viața școlară a copilului dumneavoastră;

-Ajutați-l la crearea unui program zilnic;

-Ajutați-l să devină mai organizat;

-Pregătiți un mediu potrivit în care să-și facă temele;

-Asigurați-vă că are destul timp să-și facă temele;

-Ajutați-vă copilul să înțeleagă cât de importantă este performanța școlară;

-Întâlniți-vă cu consilierul școlii de cel puțin trei ori pe an;

-Discutați împreună, dumneavoastră și consilierul școlar, despre pasiunile, idealurile și visele copilului ;

-Încurajați-vă copilul și când ia note mici;

-Evitați etichetarea (ex. vă faceți copilul prost) deoarece duce la comportarea copilului conform cu sensul etichetării;

Prof. Neguleasa Carmen
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

VARIABILITATEA GENETICĂ

Prof. Neguleasa Carmen
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Key words: genetic variability, alleles, population genetics, DNA polymorphism, molecular techniques

The genetic variability, present in natural populations of all organisms, cause the vast diversity of the living world . This may be associated with simple or complex, quantitative characters, and is studied on the enzymes or DNA molecules using biochemical techniques such as Electrophoresis, RFLP, AFLP etc.. Molecular techniques are useful in identifying individuals and determining relationships among them, in the study of the gene expression and the genetic studies of populations.

« La variabilité génétique, présente les populations naturelles de tous les organismes, détermine la grande diversité du monde vivant. Celle-ci peut être associée aux caractères simples ou complexes, quantitatifs et est étudiée au niveau des enzymes ou des molécules ADN à l'aide des techniques biochimiques comme l'électrophorèse,

RFLP, AFLP, etc. Les techniques moléculaires sont utiles dans l'identification des individus et la détermination des relations entre eux, dans l'étude de l'expression des gènes de même que dans les recherches de génétique des populations. »

1. Conceptul de variabilitate genetică

Variabilitatea genetică reprezintă capacitatea organismelor din-o specie de a se deosebi între ele printr-un ansamblu de caractéristici ereditare și neereditare.

Variabilitatea genetică, prezentă în populațiile naturale ale tuturor organismelor, stă la baza procesului evolutiv. De aceea, pentru a descifra mecanismele evoluției, în sensul în care ele au condus la actuala biodiversitate este necesară explicarea naturii și gradului de variabilitate genetică în și între populațiile naturale.

Variabilitatea genetică are trei componente esențiale:

- diversitatea genetică, care reprezintă cantitatea de variație genetică de la nivelul entităților biologice și care se poate măsura la nivelul indivizilor, populațiilor sau speciilor;

- diferențierea genetică, care se referă la distribuția variației genetice între populațiile naturale;
- distanța genetică, care măsoară cantitatea de variație genetică între perechi de populații, aparținând aceleiași specii sau unor specii diferite.

Fiecare organism are propria sa compoziție genetică, astfel încât, din punct de vedere genetic, fiecare membru al unei populații naturale este unic. El este purtătorul unei combinații de gene care nu se va mai forma niciodată. Constituția genetică a unui individ (**genotipul**) prin interacțiune cu mediul dă naștere fenotipului. **Fenotipul** reprezintă totalitatea caracterelor observabile sau detectabile ale unui individ.

Variabilitatea genetică poate fi asociată cu **caractere simple (discrete)**, precum culoarea sau forma boabelor la mazăre sau cu **caractere complexe (cantitative)**, cum sunt înălțimea, greutatea, culoarea pielii la om, inteligența, comportamentul uman, lungimea femurului la mamifere etc.

Heritabilitatea estimează cât din variația caracterelor cantitative dintr-o populație se datorează factorilor genetici. Pentru cuantificarea heritabilității, se studiază gemenii monoziгоți, inclusiv cei separați imediat după naștere, precum și copii adoptați. Se obțin, astfel, informații cu privire la efectele mediului asupra manifestării caracterului respectiv și se poate estima proporția implicării factorilor genetici.

Variabilitatea genetică este creată continuu prin mutații și recombinarea genetică din timpul procesului reproductiv și este erodată de selecția naturală și de driftul genetic.

Abilitatea speciilor de a răspunde la selecția naturală depinde de prezența variației genetice moștenite. Când în interiorul unei populații există suficientă variație genetică, aceasta va permite unor indivizi să supraviețuiască și să se reproducă, chiar în condițiile alterării presiunii selective sub influența modificării factorilor de mediu. Absența variației genetice conduce la incapacitatea speciei de a răspunde la perturbațiile mediului și, în final, la **extincția (dispariția)** ei.

Variabilitatea genetică poate fi, în funcție de efectul pe care îl are asupra capacității de supraviețuire și reproducere a individului purtător, neutră sau adaptativă.

Variația genetică este descrisă cu ajutorul markerilor moleculari, deși variația adaptativă, importantă în procesul evolutiv este destul de greu de estimat.

2. Polimorfisme enzimatic

În populațiile naturale numeroase gene care codifică enzime sunt polimorfice, adică au două sau mai multe variante alelice. În general se consideră că o genă este polimorfică atunci când frecvențele celor mai comune alele sunt mai mari de 0,01 (adică de 1%).

Formele alternative ale enzimelor codificate de alelele

aceleiași gene se numesc aloenzime (alozime). Alelele pentru alozime sunt codominante, ceea ce

înseamnă că heterozigoții exprimă alozimele corespunzătoare fiecărei alele

Taxonul	Polimorfism		Heterozigoție	
	N	P	N	H
Nevertebrate (fără insecte)	200	0,407	203	0,112
Insecte (fără Drosophila)	130	0,351	122	0,089
Drosophila	39	0,480	34	0,123
Pești	200	0,209	183	0,051
Amfibieni	73	0,254	61	0,067
Reptile	84	0,256	75	0,083
Păsări	56	0,302	46	0,051
Mamifere	181	0,191	184	0,041
Om	1	0,231	1	0,063
Monocotiledonate	12	0,378	7	0,116
Dicotiledonate	56	0,235	40	0,052
Gimnosperme	5	0,734	7	0,146
Total				
Nevertebrate	371	0,375	361	0,100
Vertebrate	596	0,226	551	0,054
Plante	75	0,295	56	0,075
Medie generală	1042	0,284	968	0,073

Tabel 5.

Rezultatul studiilor asupra aloenzimelor care au estimat polimorfismul și heterozigoția la diferite grupuri taxonomice. **N** reprezintă numărul de specii studiate, **P** și **H** reprezintă polimorfismul mediu și heterozigoția medie pentru toate speciile din fiecare grup taxonomic.

(după Halliburton, 2004).

Există o corelație pozitivă între gradul de polimorfism și gradul de heterozigoție. Cu cât într-o populație sunt mai multe gene polimorfice, cu atât mai mulți indivizi vor fi heterozigoți. Cea mai mică variație genetică în cadrul populațiilor se întâlnește la vertebrate, care prezintă cel mai mic număr de loci polimorfici. Plantele au valori intermediare, în timp ce la nevertebrate se întâlnește un procent ridicat de polimorfism. La procariote valorile le depășesc pe cele

de la eucariote. De exemplu, la *Escherichia coli* polimorfismul genetic este de 2-3 ori mai ridicat decât media întâlnită la eucariote.

Tehnica care a permis studiul variației proteinelor codificate de alele alternative a fost **electroforeza în gel** care face posibilă separarea diferitelor variante ale proteinelor când sunt supuse migrației în gel de agaroză sub acțiunea curentului electric. Condiția este ca aceste variante proteice să fie suficient de diferite în ceea ce privește încărcătura electrică. Viteza de migrație este direct proporțională cu greutatea moleculară.

Variațiile în ceea ce privește mobilitatea electroforetică a proteinelor au bază genetică, având în vedere faptul că proteinele reprezintă produșii structurali ai genelor.

3. Polimorfisme ADN

Variația genetică poate fi studiată direct la nivelul moleculei de ADN. Comparativ cu electroforeza proteinelor, determinarea variabilității în secvențele de nucleotide nu este restrânsă la genele structurale. Astfel, identificarea succesiunii de nucleotide dintr-o probă de ADN luată la întâmplare reprezintă o măsură imparțială a variației genetice, indiferent de funcția (dacă ea există) a regiunii studiate.

Tehnicile moleculare utilizate pentru studiul variației genetice se împart în două categorii :

1. metode directe: utilizează tehnologia de secvențiere a ADN având la bază replicarea;

2. metode indirecte: furnizează informații pe baza cărora se deduce variația de la nivelul moleculei ADN, iar variantele genetice descoperite pot fi ulterior secvențiate pentru clarificarea și certificarea rezultatelor.

În continuare vor fi descrise câteva din tehnicile moleculare ale căror rezultate stau la baza identificării și cuantificării variației genetice în populațiile naturale.

3.1. Polimorfismele de lungime ale fragmentelor de restricție (RFLP)

Tehnica **RFLP** (Restriction Fragment Length Polymorphism) folosește restricția enzimatică și electroforeza în gel de agaroză sau poliacrilamidă pentru a analiza variația de la nivelul situsurilor de recunoaștere ale enzimelor de restricție.

Dacă între indivizi există diferențe ce crează sau distrug situsurile de

recunoaștere pentru o anumită enzimă de restricție, enzima va tăia în zone diferite, generând fragmente cu lungimi variate care se numesc polimorfisme de lungime ale fragmentelor de restricție.

Fragmentele de restricție sunt codominante pentru că ambele sunt detectate la heterozigoți .

RFLP-urile sunt comune la om, dar și la numeroase alte organisme și reprezintă un instrument util pentru identificarea variației genetice fiind utilizată cu precădere în studiul maladiilor genetice și în cartarea genetică.

În prezent, această tehnică, care furnizează informații similare cu electroforeza aloenzimelor, a fost înlocuită în numeroase cercetări cu alte tehnici moleculare mai sensibile.

3.2. Polimorfismele de lungime ale fragmentelor amplificate (AFLP)

Tehnica **AFLP** (Amplified Fragment Length Polymorphism) utilizează metodologia PCR pentru amplificarea unor regiuni specifice de ADN. Procedura implică următoarele etape:

- tăierea simultană a ADN genomic cu două enzime de restricție;
- adăugarea la capetele fragmentelor de restricție a unor adaptorii moleculari cu secvență cunoscută;
- amplificarea fragmentelor folosind primeri care recunosc acești adaptorii moleculari;
- separarea fragmentelor prin electroforeză în gel de agaroză sau poliacrilamidă și vizualizarea lor.

Interpretarea rezultatelor se bazează pe prezența sau absența unei anumite benzi în gel, care nu se asociază cu anumiți loci specifici.

AFLP este utilă în identificarea indivizilor și determinarea relațiilor dintre ei, precum și pentru stabilirea fluxului de gene între populațiile naturale.

3.3. Variații ale numărului de repetiții

Cromozomii eucariotelor conțin regiuni cu secvențe scurte de ADN repetat de multe ori. Acest ADN este cunoscut și sub denumirea de satelit, deoarece inițial a fost observat în urma purificării prin centrifugare fracționată, sub forma unei benzi suplimentare.

ADN satelit este localizat la nivelul centromerilor, telomerelor, dar și dispersat mai mult sau mai puțin întâmplător în genom. Fiecare cluster de ADN repetat este considerat un locus, iar numărul de repetiții dintr-un asemenea locus este variabil.

Majoritatea ADN satelit se găsește în regiunile necodificatoare ale cromozomilor eucariotelor, iar variația observată la acest nivel pare să fie neutră în raport cu selecția naturală.

După lungimea secvențelor repetate se întâlnesc două tipuri de loci: minisateliți și macrosateliți.

Minisateliții sunt loci răspândiți în întregul genom și care conțin repetiții de aproximativ 15-30 nucleotide. Numărul de repetiții / locus variază între 2 și 20.

Tehnica de evidențiere a minisateliților este cunoscută sub numele de **VNTR**

(Variable Number of Tandem Repeats = Număr variabil de repetiții în tandem). Procedura implică următoarele etape:

- tăierea ADN cu enzime de restricție în afara clusterelor cu repetiții;
- separarea electroforetică a fragmentelor;
- transferarea fragmentelor pe o membrană de nylon (Southern blott);
- hibridizarea cu o sondă ADN ce conține o secvență conservată din interiorul unității repetate, de obicei de 10-15 pb;
- autoradiografierea sau vizualizarea prin alte metode a modelului de bandare obținut.

Indivizii cu număr diferit de repetiții într-un anumit locus minisatelitic vor prezenta un model diferit de benzi. Locii minisatelitici prezintă două caracteristici importante: variază foarte mult și se transmit mendelian. Prima însușire permite ca tehnica VNTR să fie baza amprentării ADN iar cea de a doua duce la utilizarea tehnicii în stabilirea paternității și în studiul modelului de împerechere din populațiile naturale.

Microsateliții sunt asemănători minisateliților, dar unitatea repetată are 2-5 nucleotide, iar numărul de repetiții/ locus este între 10 și 20.

Locii microsatelitici sunt foarte numeroși (mii), răspândiți în tot genomul și foarte variați, unii dintre ei având peste 10 alele. La nivelul acestor loci indivizii sunt heterozigoți.

Microsateliții se evidențiază prin tehnica **STRP** (Single Tandem Repeat Polymorphism) și folosește PCR pentru amplificarea unui anumit locus, utilizând primeri construiți pe baza secvențelor unice care flanchează locusul . Se pot determina fără ambiguități genotipurile corespunzătoare deoarece se amplifică un singur locus. De aceea microsateliții sunt mai utili pentru amprentarea ADN și sunt folosiți pentru cartarea genelor care produc îmbolnăviri și a locilor răspunzători de anumite caractere cantitative.

3.4. Chipuri ADN

Tehnica „**DNA Microarray**” este cea mai nouă metodologie utilizată în studiile de biologie moleculară. Chipurile ADN sunt asemănătoare lamelor de microscop, fiind confecționate din sticlă sau silicon. Au un carioaj ce include până la 1.000.000 de godeuri. Tehnica se realizează în următoarele etape:

- atașarea la chipuri a unor sonde ADNmc, ușor diferite în fiecare godeu;
- ADN ce trebuie testat este denaturat, colorat fluorescent și adăugat pe chip pentru a se hibridiza cu sondele corespunzătoare;
- realizarea hibridizării în condiții speciale care permit doar complementarități perfecte;
- îndepărtarea ADN rămas nehibridizat;
- vizualizarea rezultatelor prin scanare laser care evidențiază fluorescența;

- introducerea datelor în calculator și prelucrarea lor cu programe adecvate.

Tehnica este foarte utilă în identificarea mutațiilor de la nivelul genelor asociate cu maladia canceroasă, studiul SNP-urilor (Single Nucleotide Polymorphism= Polimorfismul unei singure nucleotide), studiul exprimării genelor și , recent, în cercetările de genetica populațiilor.

Concluzii:

Variabilitatea genetică, sursa diversității organismelor are trei componente esențiale: diversitatea genetică, diferențierea genetică și distanța genetică.

Fiecare organism are propria sa compoziție genetică fiind unic în populația naturală. Constituția genetică a individului (genotipul) interacționând cu mediul dă naștere fenotipului.

Variabilitatea este asociată cu caractere simple sau cantitative.

Absența variației genetice duce la incapacitatea speciei de a răspunde la variațiile mediului și , în final, la extincția ei.

Variabilitatea se manifestă la nivelul genelor care codifică enzime sau direct la nivelul moleculelor ADN.

Genele care codifică enzime sunt polimorfice având 2 sau mai multe alele.

Formele alternative ale enzimelor codificate de alelele aceleiași gene se numesc aloenzime.

Alelele pentru aloenzime sunt codominante astfel încât heterozigoții exprimă aloenzimele corespunzătoare fiecărei alele.

Studiul variației proteinelor codificate de alele alternative se

realizează folosind electroforeza în gel care face posibilă separarea diferitelor variante proteice când sunt supuse migrației în gel de agaroză sub acțiunea curentului electric.

Variația genetică este mai mare la nevertebrate comparativ cu vertebratele (tabel 5).

La nevertebrate, *Drosophila melanogaster* manifestă un polimorfism mai mare față de alte insecte. (tabel 5)

Cea mai mică variație genetică în cadrul populațiilor se întâlnește la vertebrate, care prezintă cel mai mic număr de loci polimorfici.

Valorile variației genetice cresc progresiv la principalele grupe de vertebrate, de la pești până la păsări, iar la mamifere scad sub cele înregistrate la pești. (tabel 5)

Plantele au valori intermediare ale variației genetice. (tabel 5)

Polimorfismele ADN sunt polimorfismele de lungime ale fragmentelor de restricție (RFLP), polimorfismele de lungime ale fragmentelor amplificate (AFLP), minisateliții, microsateleții (variații ale numărului de repetiții) și microcipurile ADN.

RFLP - urile sunt utile în studiul maladiilor genetice umane și în cartarea genică, în timp ce AFLP – urile se folosesc pentru identificarea indivizilor, determinarea relațiilor dintre ei și în stabilirea fluxului de gene în populațiile naturale.

Stabilirea paternității se poate face cu ajutorul minisateliților, iar cartarea genelor care produc îmbolnăviri folosind microsateleții .

Cea mai nouă metodologie utilizată în studiile de genetică moleculară este tehnica "DNA Microarray" care permite identificarea mutațiilor la nivelul genelor asociate cancerului.

Bibliografie selectivă

- HALLIBURTON R. – „ Intoduction to population genetics.Pearson Ed.Inc, USA;
- RICHARD WILKINSON – „Compendiu de biologie”, Ed. Bic All, 2007;
- SIMON - GRUIȚA A., ȘĂITAN T. – „Biologie” – manual pentru clasa a XII a, Ed. CD Press, București, 2007;
- SIMON - GRUIȚA A. – „Introducere în genetica Populațiilor”, Ed. Univ. București, 2007;

Prof. Neguleasa Carmen
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

SECRETARUL ȘCOLAR – PILON ESENȚIAL AL FUNCȚIONĂRII UNUI COLEGIU NAȚIONAL

**Secretar Iovițoiu Maria
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

În spatele bunei funcționări a oricărui colegiu național se află o rețea de oameni dedicați, iar printre aceștia, secretarul școlar joacă un rol esențial, adesea discret, dar vital. Departe de a fi doar un simplu „administrator de hârtii”, secretarul școlar este puntea dintre administrația școlii, cadrele didactice, elevi și părinți. Este liantul care asigură coerența documentelor, legalitatea actelor și transparența proceselor educaționale.

Munca unui secretar școlar implică rigurozitate, confidențialitate și o bună cunoaștere a legislației în vigoare. Întocmirea și gestionarea actelor școlare, a documentelor contabile, a registrelor matricole, a contractelor de muncă, a dosarelor elevilor și a corespondenței oficiale presupun nu doar acuratețe, ci și o viziune clară asupra dinamicii școlare.

Într-o instituție de elită, precum un colegiu național, volumul și complexitatea activităților cresc semnificativ, cerând un nivel înalt de profesionalism și adaptabilitate.

Secretarul școlar este, de multe ori, primul contact pe care un părinte sau un elev îl are cu instituția. Atitudinea, claritatea informațiilor oferite și promptitudinea rezolvării cererilor influențează imaginea școlii în comunitate. În același timp, colaborarea constantă cu directorii, profesorii și personalul auxiliar transformă acest post într-un nod central al comunicării interne și al deciziilor administrative.

Importanța secretarului școlar nu poate fi subestimată: fără implicarea și competența acestuia, multe dintre procesele din spatele performanței școlare ar fi imposibil de susținut. Este un post care cere devotament, atenție la detalii și, mai presus de toate, respect pentru misiunea educațională a școlii.

În concluzie, secretarul școlar este un veritabil „arhitect invizibil” al organizării dintr-un colegiu național – un profesionist care, din umbră, contribuie zilnic la stabilitatea și prestigiul instituției.

**Secretar Iovițoiu Maria
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

INTELIGENȚA ARTIFICIALA (AI)

**Informatician Manică Speranța Andreea
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

Inteligența artificială sau AI reprezintă una dintre cele mai fascinante tehnologii ale vremurilor noastre. Această capacitate uimitoare a mașinilor de a învăța, analiza și procesa informații ne schimbă viața în moduri profunde și imprevizibile, oferindu-ne multe beneficii în viața de zi cu zi. De exemplu, cu ajutorul AI ne putem îndeplini sarcinile mai ușor, putem realiza un proiect mai repede sau putem accesa informații complexe într-un timp record.

Cu toate acestea, există și multe riscuri legate de utilizarea AI, precum expunerea la conținut neadecvat sau pierderea interacțiunilor sociale esențiale pentru dezvoltarea noastră emoțională. Ca părinți, este esențial să vorbim cu copiii noștri despre avantajele și dezavantajele inteligenței artificiale și să supraveghem modul în care cei mici interacționează cu aceste tehnologii. Vom vorbi în detaliu în acest articol despre inteligența artificială, inclusiv cum a apărut și cum ne

poate ajuta, în special în procesul de învățare al copiilor!

Inteligența artificială este peste tot: de la asistenții virtuali Siri și Google Assistant, care ne pot răspunde la o mulțime de întrebări, până la aplicațiile mobile care ne ajută să desenăm sau să creăm videoclipuri și până la mașinile care se conduc singure (pe pilot automat), totul este realizat cu inteligență artificială, o tehnologie super dezvoltată, creată după tiparul creierului uman.

Dacă este să scriem o definiție, putem spune că inteligența artificială reprezintă capacitatea unui computer de a analiza o cantitate foarte mare de informații și de a le folosi mai departe pentru a îndeplini sarcini care sunt în mod obișnuit realizate de oameni. AI reproduce inteligența umană și abilitățile omului de rezolvare a problemelor. Scopul AI este să ne facă nouă viața mai ușoară și este prezentă în aproape toate domeniile de activitate.

De exemplu, Google Maps folosește inteligența artificială pentru a estima timpul de sosire la o anumită destinație. Computerul analizează date primite de la utilizatori în timp real despre trafic, accidente și lucrări pe drumuri, calculează rutele și timpul de sosire și apoi îți prezintă cea mai rapidă rută către locul unde

vrei să ajungi. Tot așa, Netflix analizează preferințele și istoricul căutărilor tale (tipul de filme vizionate în trecut) și apoi îți oferă sugestii personalizate cu titluri de filme care ți s-ar potrivi. Aceeași analiză o face și Spotify pentru a-ți recomanda anumite melodii sau TikTok pentru a personaliza ce-ți apare în feed.

Oamenii au visat de mult timp la mașini care pot gândi ca noi, dar abia în anii 1950 au reușit să facă primii pași solizi în direcția aceasta. Atunci, Alan Turing, un matematician britanic, a publicat lucrarea „*Computing Machinery and Intelligence*”, în care a propus ceea ce astăzi se numește „Testul Turing”, un criteriu pentru a evalua dacă o mașină poate fi considerată inteligentă.

Totuși, conceptul de „*inteligentă artificială*” a fost inventat de John McCarthy, un informatician care credea foarte mult în posibilitatea de a crea mașini capabile să gândească. Pentru a-și prezenta și discuta ideile, McCarthy a organizat în 1956 o conferință a informaticienilor în Dartmouth, SUA. Acolo a început AI să prindă contur, iar cei prezenți aveau să devină liderii cercetării AI timp de mai multe decenii.

Începând cu anii 2020, inteligența artificială a cunoscut un boom de creștere semnificativ și astăzi este prezentă în numeroase aspecte ale vieții de zi cu zi. AI continuă să evolueze rapid, cu potențialul de a transforma profund societatea în viitorul apropiat.

De exemplu, în ceea ce privește domeniul medical, se urmărește crearea unor sisteme

inteligente extrem de precise care să poată diagnostica bolile, iar în domeniul transporturilor, se dorește o automatizare cât mai mare, astfel încât trenurile și mașinile care se conduc singure vor fi ceva obișnuit.

DE CÂTE TIPURI ESTE INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ?

Cele mai importante trei tehnologii folosite de inteligența artificială în prezent sunt:

1. Învățarea automată (Machine Learning -ML). Aceasta permite calculatoarelor să învețe din experiență, fără să fie nevoie de programare pentru fiecare sarcină. Computerele sunt „antrenate” să analizeze o cantitate enormă de date, să învețe să recunoască diverse tipare/modele și apoi să folosească aceste cunoștințe pentru a face predicții sau pentru a lua decizii. Un exemplu de ML sunt mașinile care se conduc singure. Ele folosesc învățarea automată pentru a identifica obiectele pe drum.

2. Învățarea profundă. Acest tip de învățare automată utilizează rețele neuronale artificiale, care sunt inspirate de felul în care funcționează creierul uman. Aceste rețele sunt capabile să învețe lucruri foarte complexe din date, cum ar fi recunoașterea imaginilor și identificarea obiectelor în poze.

3. Procesarea limbajului natural (NLP): Această tehnologie ajută calculatoarele să înțeleagă și să folosească limbajul uman. Algoritmii NLP sunt folosiți pentru a ajuta roboții să răspundă la întrebările oamenilor și să înțeleagă ce le

spunem. În această categorie se află asistenții virtuali și chatboturile.

CUM SE POATE FOLOSI INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ LA ȘCOALĂ?

Există mai multe moduri în care educatorii și profesorii pot folosi inteligența artificială la școală, iată câteva dintre acestea:

1. **Crearea planului de curs și lecție.** Aceste planuri pot fi personalizate în funcție de nevoile și interesele elevilor. Câteva exemple de aplicații AI care pot ajuta cadrele didactice în acest sens sunt Education Copilot sau ChatGPT.

2. **Evaluarea performanțelor elevilor.** AI poate automatiza acest proces, reducând astfel sarcinile administrative ale profesorilor. Una din aplicațiile potrivite pentru acest lucru poate fi Gradescope.

3. **Crearea de prezentări atractive de lecții.** Profesorii pot folosi Canva pentru prezentări captivante din punct de vedere vizual,

iar elevii pot utiliza această aplicație pentru diverse proiecte.

4. **Crearea de chestionare pentru a evalua cunoștințele copiilor într-un mod captivant.** Două aplicații interesante cu care puteți crea diverse teste interactive sunt Kahoot și Quizizz.

5. **Explicarea lecțiilor.** Cadrele didactice se pot folosi de AI pentru a-i face pe copii să înțeleagă mai bine anumite concepte sau să le predea lecțiile într-un mod mai interactiv. De exemplu, aplicația History: Maps of World pune la dispoziție hărți din trecut și prezent pentru a arăta elevilor cum s-au schimbat frontierele de-a lungul secolelor, ca urmare a unor evenimente istorice importante.

Așadar, inteligența artificială ne transformă viața și, pe măsură ce tehnologia AI continuă să evolueze, posibilitățile de utilizare a acesteia sunt semnificative. La fel ca orice alt domeniu, și școala poate beneficia de pe urma integrării AI în procesele de învățare, deoarece aceasta poate oferi o experiență educațională mai atractivă, mai accesibilă și mai eficientă, atât pentru profesori, cât și pentru elevi.

Surse articol:

IBM.com, Wikipedia.org, Maryville.edu, Classpoint.io, Gohenry.com

**Informatician Manică Speranța Andreea
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

CONSIDERAȚII PRIVIND MANIFESTAREA DIFERENDELOR CU CAUZALITATE ETNICĂ ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Prof. Peptan Adriana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

1. Introducere

Amenințările de securitate cu cauzalitate etnică reprezintă o problemă actuală de mare importanță care afectează stabilitatea și coeziunea socială, prin potențialul de pericol determinat de posibilitatea generării unor diferende sau conflictele etnice, ca forme majore de escaladare a tensiunilor sociale, în care identitatea etnică constituie elementul primordial al cristalizării obiectivelor clamate de actorii implicați.¹

Identitatea etnică reprezintă cadrul simbolic prin care este definită, reinterpretată și exprimată în spațiul public matricea integratoare a nemulțumirilor de ordin social, economic sau politic ale unei colectivități caracterizate de trăsături înnăscute,

precum culoarea pielii, limba, religia sau teritoriul ocupat.

Transformările înregistrate la nivel global, în ultimii ani, au potențat rolul identității etnice ca pilon important al organizării politice, comunitățile etnice dobândind statutul de actori politici a căror voce își lasă amprenta asupra proceselor decizionale adoptate la nivelul entităților statale. În ultimele decenii se poate observa apariția și manifestarea unei adevărate ofensive a minorităților etnice împotriva ideii de „stat național”, aceasta reprezentând caracteristica fundamentală a diferendelor etnice.²

Schimbările de percepție la nivelul mentalului colectiv și al decidenților entităților statale, cu privire la rolul și importanța comunităților etnice regăsite în teritoriile în care acestea convețuiesc, sunt determinate de conștientizarea complexității și gravității amenințărilor etnice, care nu mai pot fi ignorate sau minimalizate prin conferirea simplei dimensiuni a integrării culturale, necesitând

¹ Fawzi, S. (2022). The impact of ethnic groups on national security. *Future Journal of Social Science*, 1(2), 1-17.

² Brown, D. (1998). Why is the Nation-State so Vulnerable to Ethnic Nationalism?. *Nations and Nationalism*, 4(1), 1-15.

abordări pro-active, de natură politică și socială³.

Raportându-se adeseori la imaginea trecutului, promovarea de către anumiți lideri ai comunităților etnice a unor narative care distorsionează și modifică realitatea⁴ este de natură a produce resentimente și teamă în rândul comunităților, transformându-le în elemente mobilizatoare în scopul autoapărării membrilor acestora, în fapt cristalizându-se germenii apariției tensiunilor, diferendelor și conflictelor etnice care afectează stabilitatea la nivel local.⁵

În aceste circumstanțe, în prezent, amenințările de securitate cu cauzalitate etnică trebuie privite atât ca reminiscențe ale conflictelor trecutului, cât și ca rezultată a noilor forme de manifestare a relațiilor dintre state și a dinamicii acestora, în contextul extinderii fenomenului globalizării la nivel planetar, cu efecte implicite în plan securitar și asupra entităților statale. Aceste amenințări sunt percepute, adeseori, ca o reacție la efectele fenomenului globalizării, dar și ca un instrument reactiv folosit împotriva mișcărilor antiglobalizare.

2. Forme de manifestare a diferendelor cu cauzalitate etnică

Cele mai frecvente diferende cu cauzalitate etnică pot îmbrăca următoarele forme:

a.) **Extremismul non-violent**, definit ca o formă a extremismului – „[...] activități (credințe, atitudini, sentimente, acțiuni, strategii) de un caracter departe de obișnuit”⁶, care însă nu îmbrățișează forma violentă de manifestare din considerente pragmatice, tactice și/sau temporale⁷;

b.) **Intoleranța**, definită la modul general ca „refuz de a tolera (greșeli sau) nesupunere la norme (...) incapacitate a unui sistem de a tolera abateri de la norme”⁸, reprezintă o formă de manifestare a unei anumite comunități etnice față de etnia majoritară sau de alte etnii, în situația extremă determinată de existența unor neînțelegeri latente sau manifeste, cu potențial de exacerbare care poate îmbrăca forma de diferend;

c.) **Autoizolarea** reprezintă o conduită a comunităților etnice care vizează delimitarea „cât mai ermetic de lumea din jur, ale cărei ideologii și cuceriri tehnologice sunt văzute ca amenințătoare pentru propria lor

³ Tambiah, S. J. (1989). Ethnic conflict in the world today. *American ethnologist*, 16(2), 335-349.

⁴ Rydgren, J. (2007). The power of the past: A contribution to a cognitive sociology of ethnic conflict. *Sociological Theory*, 25(3), 225-244.

⁵ Tepfenhart, M. (2013). The causes of ethnic conflicts. *Comparative Civilizations Review*, 68(68), 8.

⁶ Coleman, P. T., & Bartoli, A. (2003). Addressing extremism. *New York: The International Center for Cooperation and Conflict Resolution, Columbia University*.

⁷ Schmid, A. P. (2022). *Violent and non-violent extremism: two sides of the same coin?*. International Centre for Counter-Terrorism.

⁸ Vezi: <https://dexonline.ro/definitie/intoleranta/definitii> (29 aprilie 2025).

cultură"⁹. Refuzul interacțiunii cu ceilalți actori cu care se interacționează este de natură a împiedica identificarea unor modalități concrete de rezolvare a neînțelegerilor dintre aceștia;

d.) **Refuzul dialogului cu celelalte comunități etnice sau cu etnia majoritară**, de natură a conduce la identificarea unor soluții viabile de gestionare a aspectelor problematice rezultate din interacțiunea reciprocă, conduce în final la accentuarea neînțelegerilor dintre părți, prin neacceptarea proceselor de mediere și negociere¹⁰;

e.) **Ostilitatea**, reprezintă o „atitudine dușmănoasă, plină de ură”¹¹, o componenta atitudinal-comportamentală a unei grupări etnice față de celelalte etnii sau față de etnia majoritară, de natură să producă un act de discriminare, în situația unui cadru prielnic și în lipsa unor eventuale repercusiuni¹². Este forma de manifestare a diferendelor caracterizată de potențial ridicat de escaladare;

f.) **Boicotul**, definit la modul general ca „sistare organizată, totală sau parțială, a relațiilor cu o persoană, cu o organizație sau cu un stat în semn de protest față de anumite acțiuni ale sale”¹³, în cazul

particular al manifestării comunităților structurate pe criterii etnice caracterizează comportamentul de interdicție declarată împotriva unei alte etnii sau a etniei majoritară dintr-o entitate statală, prin care se stabilește refuzul de a interacționa sau a întreține orice fel de relații cu entitățile menționate;

g.) **Diversiunea**, privită ca un demers interesat al unor grupări etnice de „a schimba cursul unei acțiuni, de a abate (prin crearea unor false probleme) intențiile, gândurile, acțiunile sau planurile cuiva”¹⁴, poate dobândi adeseori valențele unei „acțiuni politice întreprinsă cu scopul de a distra atenția de la problemele reale ale vieții publice”¹⁵. Având în vedere capacitatea potențială de a crea o imagine negativă actorului opozant, diversiunea este una dintre cele mai uzitate forme ale diferendelor cu cauzalitate etnică;

h.) **Terorismul etnic** reprezintă forma particulară a terorismului – „ansamblu de tactici operaționale ce generează frică și teamă, după un scenariu prestabilit, planificat și bine orchestrat, fără restricții de ordin moral sau legitim, ce sunt orientate preponderent împotriva populației non-combatante, considerată drept

⁹ SALAT, L. (2006). Forme de autonomie și condițiile de realizabilitate ale acestora.

¹⁰ Mihai Cercel, *Diplomație și negocieri diplomatice*, Editura CH Bech, București, 2019, pp. 100-101.

¹¹ Vezi: <https://dexonline.ro/intrare/ostilitate/39800>.

¹² Burtea, V. (2014). Discriminarea–substitut al competenței șiindicator al proastei administrări. *Sfera Politicii*, 22(180-181), 82-98.

¹³ Vezi: <https://dexonline.ro/definitie/boicot/526399> (29 aprilie 2025).

¹⁴ Vezi: <https://dexonline.ro/definitie/diversiune> (29 aprilie 2025).

¹⁵ Ibidem.

vector de propagare a mesajului către un anume decident, efectul psihologic produs fiind hotărâtor în obținerea succesului scontat"¹⁶, care are ca motivație componenta etnică. Exacerbarea nemulțumirilor nivelul unor grupări militante este de natură a determina recurgerea la terorism, una dintre cele mai grave amenințări de securitate cu care s-a confruntat umanitatea în ultimele decenii;

i.) **Violența directă**, reprezintă forma extremă de manifestare a diferendelor cu cauzalitate etnică, fiind rezultatul acțiunii în comun a unui grup armat și a persoanelor civile care aparțin unei comunități etnice, care, însă, se bazează pe colaborarea și sprijinul unei părți semnificative a acesteia¹⁷. Diferendele cu cauzalitate etnică, care au ca formă de manifestare violența directă, sunt caracterizate prin dificultatea ridicată de gestionare a acestora.

3. Posibile consecințe ale diferendelor cu cauzalitate etnică

Printre cele mai întâlnite consecințe ale diferendelor cu cauzalitate etnică se regăsesc:

a.) **Federalizarea statelor naționale**, situație care afectează fundamentul statului național - caracterizat prin aceea că locuitorii săi

aparțin, în mare majoritate, unei singure națiuni, în sens etnic, având o anumită omogenitate națională, respectiv prin legătura definitorie între identitatea statului și naționalitatea majorității locuitorilor săi.

b.) **Fărâmițarea statelor unitare**, care are drept consecință apariția unor „ministate”, situație care poate genera alte amenințări de securitate determinate de relaționarea dintre actorii noii arhitecturi statale generate¹⁸.

c.) **Redistribuirii teritoriale între state**, ca modalități de gestionare a diferendelor cu cauzalitate etnică, invocându-se influențele sau modificarea ponderilor demografice ale comunităților etnice și necesitatea reconfigurării arealelor geografice de manifestare a acestora.

d.) **Confruntări violente și războaie**, în care sunt implicate forțe, mijloace și acțiuni de mare amploare, desfășurate pe spații bine determinate, caracterizate de așezarea populațiilor comunităților etnice implicate, și pe o durată de timp variabilă, prin care se urmărește deblocarea unei situații strategice, în interesul unuia dintre actorii implicați. Războaiele cu cauzalitate etnică sunt fenomene

¹⁶ Alex Schmid, „The Revised Academic Consensus Definition of Terrorism”, în *Perspectives on terrorism*, volum 6, nr. 2, mai 2012, disponibil la <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/schmid-terrorism-definition/html>.

¹⁷ Balcells, L. (2011). Continuation of politics by two means: Direct and indirect violence in civil war. *Journal of Conflict Resolution*, 55(3), 397-422.

¹⁸ Troncotă, C. (2008), *Studii de securitate*, Universitatea “Lucian Blaga”, p. 20.

social-politice foarte complexe, determinate de crize politice și politico-militare profunde între comunitățile etnice implicate, neexistând altă modalitate de ieșire din această stare¹⁹.

e.) **Mari mișcări de populații**, cunoscute și sub denumirea de migrație etnică, sunt consecințe ale unor procese de constrângeri venite din partea statelor, aplicate persoanelor aparținând unor minorități. Aceste mișcări caracterizează relația dintre comunitatea etnică, statutul de cetățenie (de care aparțin minoritățile ca cetățeni) și statutul de neam, în fapt rerezentând rezultanta

dintre diferențele din spațiul de origine și afinitatea etnică la spațiul de destinație²⁰.

4. Concluzii

Diferențele cu cauzalitate etnică reprezintă amenințări de securitate actuale care își au originile în diversitatea comunităților etnice și în tendințele acestora de a-și prezerva sau extinde arealul geografic de manifestare, preponderent în detrimentul etniei majoritare. Retorica și mesajul promovat în context le conferă o valență aparte, greu de gestionat.

Prof. Peptan Adriana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

¹⁹ Văduva, G. (2011). BATE, OARE, RĂZBOIUL LA UȘĂ?. *Revista Univers Strategic*, 2(8), 199-209.

²⁰ Horváth, I. (2009). Migrația etnică din România: între exil și căutare. *Sfera Politicii*, (137), 34-38.

ADOLESCENȚĂ ȘI AUTOCUNOAȘTERE

**Prof. consilier școlar Ceuranu Mihaela Olimpia
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

Perioada adolescenței este una din cele mai frumoase, dar și controversate etape ale dezvoltării, fiind denumită adesea, fie "vârsta ingrătă", a crizelor, nesiguranței,, , fie "vârsta marilor elanuri, sau vârsta de aur". Elementele opuse în definirea adolescenței au ca suport multiplele determinări și condiționări, poziția incertă a adolescentului în evoluția sa. Apare, astfel, o contradicție între nevoile adolescentului, întregul instrumentar psihic și pericolele la care este expus.

De exemplu, nevoia de creație poate determina dezvoltarea capacității de argumentare, fluența verbală, dar și expresii șablon, clișee verbale, iar nevoia de împlinire, de autorealizare se concretizează în comportamente de originalitate, excentricitate sau chiar deviate, pentru a ieși în evidență. Constatăm o mobilitate, o dualitate la nivelul conduitelor adolescentului, sau chiar o polaritate exprimată pe de o parte, prin revoltă, închidere în sine, sau prin exaltare și afirmare. Adolescentul experimentează aceste stări și le

valorifică pentru devenirea sa, cu scopul formării propriei identități, a individualității sale, pentru a deveni capabil de autocunoaștere și a se putea raporta la ceilalți.

Pentru a înțelege și proiecta strategii și remedii educaționale, am propus la clasa a XII –a un curs opțional denumit "Adolescență și autocunoaștere", unde am încercat să aprofundez împreună cu elevii conținuturi legate de dezvoltarea psihică a adolescentului și să conturăm un tablou psihologic, cu accent pe aspecte practice, aplicative. Am realizat cu elevii eseuri, caracterizări, proiecte, unde am încurajat formarea și dezvoltarea unui tip de gândire flexibil, critic și exprimarea liberă, deschisă, creativă. În continuare prezint două eseuri ale elevilor, care și-au exteriorizat gânduri, sentimente, comportamente, conduite.

Adolescența - influențe în dezvoltare

**POPESCU STELA-Clasa a- XII -a F
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu",, Tg. Jiu**

Adolescența, privită din multe perspective, constituie un subiect controversat pentru majoritatea populației, atât din punct de vedere

psihologic, cât și emoțional. Astfel, perioada de tranziție de la preadolescență, care se află în jurul vârstei de 14-16 ani, și adolescența propriu zisă, respectiv 16-18 ani, reprezintă etapa cea mai importantă în dezvoltarea, valorificarea și dobândirea aptitudinilor. Un rol foarte important în constituirea și ghidarea întregii noastre existențe, îl constituie mediul exterior, familia și grupul de prieteni, întrucât facilitează formarea adolescentului, atât temperamental, caracterial și atitudinal, dar și modul în care informațiile sunt dobândite și filtrate prin intermediul gândirii. Pentru mine, perioada adolescenței reprezintă o etapă încărcată de responsabilități, în care îmi dobândesc abilitățile, evoluez din punct de vedere emoțional și îmi setez prioritățile pentru orientarea în carieră. Mai mult decât atât, diferența de mentalitate a generațiilor trecute sau a părinților noștri și modul în care trăirile noastre și sentimentele pot fi înțelese (greșit sau chiar respinse), generează o adevărată problemă din punct de vedere emoțional sau psihic. Astfel, se creează o subapreciere a adolescentului, ducând la stimă de sine redusă și dificultăți de comunicare și relaționare, precum și temeri în modul de a se exprima. Elementul definitoriu, din punctul meu de vedere, în ceea ce marchează

perioada adolescenței, reprezintă autenticitatea și încrederea în propriile abilități pentru idealurile propuse și imaginația fiecăruia de a-și valorifica propriile alegeri. Un alt aspect important al acestei perioade, îl reprezintă apartenența la grup și la viața socială, din dorința de acceptare a nevoilor noastre, dar și pentru contribuția la stabilitatea socială și emoțională. Dintr-o altă perspectivă, educația are un rol esențial în dezvoltarea gândirii dar și a modului în care diferențiem și analizăm informațiile pentru diverse probleme. Prin intermediul procesului educațional, de altfel, dobândim capacitatea de selecție a informațiilor, conturând întreaga noastră existență. În concluzie, adolescența reprezintă perioada de tranziție a adolescentului, de la vârsta copilăriei la viața de adult, în care se remarcă schimbări atât fizice, cât și la nivelul psihicului, prin dobândirea capacităților de înțelegere și cunoaștere la nivelul mental.

**Adolescența privită prin ochii mei
Modan Anastasia-clasa a -XII –a F
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu", Tg.Jiu**

Incep această compunere cu o experiență personală, privind acum obiectiv, dar atunci era ceva mult mai profund. Când am intrat la liceu eram așa entuziasmată, voiam să mă maturizez mai repede, asta în căutarea securizării pe care nu o

aveam. Îmi doream ca lumea să nu mă mai trateze ca pe un copil, însă ce urma să se întâmple era mult peste așteptările mele. Acum povestesc asta cu lejeritate, ca pe o poveste frumoasă, însă rănilor poate au rămas. Intram în clasa a IX a și îmi era atât de dor de colegii de generală, dar, deși cunoșteam dorul și durerea pierderii, aveam în suflet o urmă adâncă. Dumnezeu m-a iubit mereu și am nimerit în clasă cu cea mai bună prietenă a mea, știindu-mă cu ea de la cinci ani. Ei bine, clasa a noua, pot să o numesc cea mai frumoasă. Aveam grupul meu și era atât de frumos să stăm împreună. Împărțeam totul, și ne distram mult!.... atunci a apărut și primul meu prieten. Acum îmi place să-l numesc rampa mea de lansare, deoarece relația cu el a fost momentul în care am pășit în viață. Era un băiat care m-a învățat multe, de fapt era oglindirea relației cu mama, pe care la nivel conștient, nu o vedeam atunci. Niciodată nu m-am înțeles bine cu familia mea, poate am judecat-o prea mult, poate nu a fost cea mai bună familie, însă așa mică și dezbinată cum era, era a mea. În clasa a-X-a, mama m-a mutat la alt liceu, unde nu voiam să fiu, iar atunci mi s-a dat lumea peste cap. În vara aceea, fără să mi dau seama, îmi începuseră episoadele depresive. Când povestesc despre asta spun mereu că am fost în iad. Acela a fost iadul. Poate mulți nu înțeleg ce este, doar cine a trecut prin asta îmi va înțelege cuvintele. Aleg să fiu sinceră și să povestesc asta, pentru că știu că acolo undeva zeci de copii trec prin ce am trecut

eu și vreau să știu că nu sunt singuri, și că, într-o zi vor privi asta ca pe o binecuvântare. A durut foarte tare, îmi era frică, aveam impresia că sunt "proastă" și că nu este locul meu acolo fiind doar copii cu resurse materiale. Mama, părea că nu mă înțelege, ceea ce mă făcea să mă simt inferioară. Cu fiecare zi care trecea mă afundam mai tare în depresie, îmi pierdusem conștiința...eram în întuneric!.. Plângeam mult, deseori, chiar și la școală, noii mei colegi mă numeau "ne bună" și le era frică de mine, dar mă mulțumeam doar că nu mă jigneau. Era suficient. Pentru asta sunt recunoscătoare lor. Ei bine, pentru un an am fost în întuneric și înghețasem, nu știam unde sunt sau ce simt și mă durea totul, mă rănea absolut orice și eram singură complet. Familia îmi spunea că mă prefac și că nu e vina lor, eu țipam și plângeam de durere. Au fost momente foarte grele, care nu credeam vreodată că trec,.....simțeam cum timpul era cel mai mare dușman al meu, trecând atât de chinuitor, ...simțeam durere în fiecare secundă, iar orele mi se păreau interminabile. Voiam doar să se termine totul mai repede. Însă am fost protejată, Dumnezeu m-a iubit mereu și mi-a trimis „îngeri” care au avut grijă de mine și unul dintre acei îngeri a fost doamna consilieră, care a fost singura rază de lumină din liceul acesta. Era blândă cu mine și vorbea frumos, deși, în unele momente, o respingeam total, fiind obosită să spun cât de rău mă simt. Mă chema zilnic la ea în cabinet și nu voia să renunțe să lucreze cu mine. Le explica celorlalți profesori

ce se întâmplă cu mine , doar că,..... cum am mai spus...., cine nu a trecut prin asta ,nu are cum să înțeleagă vreodată. Apoi fără să am vreo așteptare , în Ajunul Crăciunului, chiar în biserică, am cunoscut persoana care m- a salvat . Mereu o pomenesc în rugăciuni pentru că încă o iubesc atât de mult ...Doar că, pentru unele povești e prea târziu.O să scriu totuși câteva cuvinte ,deși cu lacrimi în ochi acum. Era o persoană așa caldă, care a fost lângă mine , mă iubea mult, fapt care, după un an, m- a scos din depresie. Însă am făcut lucruri oribile , pe care acum nu le pot ierta. Nu eram conștientă de nimic si i- am greșit enorm , însă orice făceam îmi spunea mereu ....nu te voi lăsa ,pentru că te iubesc, eu te iert , Dumnezeu mai departe va decide . Avea o credință așa mare și mereu avea grijă de toți cei din jur. Deși niște copii ,m- a învățat ce înseamnă credința, iertarea și iubirea. Mi- a arătat că doar iubirea te salvează și vindecă și pentru asta o voi susține și iubi mereu și voi încerca să- i fiu aproape ...pentru că unele răni sunt prea adânci să poată fi închise.....

Țin și acum minte prima ședință de terapie din clasa a- IX- a, când doamna psiholog, m-a întrebat ce mi doresc cel mai mult, eu i- am spus că aş vrea să fiu în clasa a -XII- a, să termin liceul și să fiu liberă și uite , acum în câteva luni voi fi

absolventă. Cu câteva regrete în geantă și iubirea în suflet voi păși pe drumul meu, pe care l- am găsit și știu că voi aduce lumină peste tot pe unde voi merge. Adolescența privită prin ochii mei este câmpul celor mai dureroase bătălii, unde, ori alegem să devenim ceea ce ne- a rănit și păstrăm ura în suflet, ori privim totul cu iubire și iertare și devenim din ce în ce mai strălucitori. Cu toții suntem puși în fața acestor alegeri ,care mai apoi ne vor schimba . Dacă ar fi un mesaj pe care să- l transmit, ar fi acela că, deși familia ,prietenii și oamenii dragi pare că nu sunt acolo, uită-te mai atent și vei vedea că ,uneori, nu primim ce vrem, ci ceea ce avem nevoie ,iar acele persoane poate dau totul. Vreau să știi că după cel mai întunecat moment al nopții vine și cel mai frumos răsărit, iar iubirea e singura care vindecă. Iubirea e peste tot și totul e iubire . Gândește-te ca fiecare acțiune pe care o faci e la bază iubire , fie ea bună sau rea, o faci din iubire. Acesta este sentimentul cel mai pur, care e la baza lumii. Încearcă să privești tot ce este în jurul tău, fiind bun și foarte bun și cum totul se întâmplă spre binele tău. Iar atunci când ți- e greu ,să știi că focul suferinței este lumina conștiinței!

**Prof. consilier școlar Ceuranu Mihaela Olimpia
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

COMPONENTELE UNEI CERCETĂRI PSIHOPEDAGOGICE

Prof. consilier școlar Ceuranu Mihaela Olimpia
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

În teoria și practica educațională s-a constatat faptul că ,printre dificultățile întâmpinate în procesul de învățământ , se regăsesc și aspecte legate de elaborarea și realizarea unei cercetări psihopedagogice , specifică pregătirii profesionale, formării continue și perfecționării cadrelor didactice . De aceea , am propus spre experimentare și valorificare un model de cercetare , care vizează domeniul comunicării interpersonale în contextul educațional actual ..

1. Obiectivele cercetării:

- identificarea variabilelor de educație , care contribuie la realizarea unei comunicări eficiente la nivelul clasei și al școlii ;
- investigarea interacțiunilor de la nivelul clasei de elevi , prin aprofundarea relației de comunicare profesor-elev și realizarea unei diagnoze privind tipurile de comportamente exercitate , ca efecte ale acestor interacțiuni ;
- recunoașterea și acceptarea conflictului ca sursa de maturizare și dezvoltare
- realizarea unei prognoze privind viabilitatea unei comunicări

centrate pe elev și consecințele sale asupra percepției și construcției realității .

2. Ipotezele cercetării :

Ipoteza a dacă în școală există un tip de comunicare centrată pe elev, atunci elevii vor fi implicați mai mult în procesul de educație și vor avea o atitudine pozitivă față de învățare ;

Ipoteza b dacă în școală există un tip de comunicare centrată pe profesor , atunci profesorii vor fi interesați numai de ce se întâmplă în școală , de parcurgerea programei școlare .

3. Metodologia cercetării :

- observarea lecției și interviul realizat cu cadrul didactic

Fișa cuprinde domeniile și descriptorii de performanță , pe care un cadru didactic performant trebuie sa le atingă pentru realizarea unui demers educațional eficient, în care comunicarea interpersonală , schimbul de informații , interpretările personale ocupă un loc central .

Atașez în continuare fișa de observare a lecției completată .

4. Analiza , prelucrarea și interpretarea rezultatelor :

Fișa de observare a lecției

Domeniul/ (Standardul) și descriptorii de performanță				Observații la lecție
Climatul învățării				
1	Comunicarea în clasă este permanent în stilul prelegerii de la profesor la elevi.	Majoritatea comunicării este direcționată de la profesor la elevi; câteodată elevii adresează întrebări profesorului și își adresează comentarii directe unii altora.	Profesorul deseori direcționează comentariile elevilor dinspre el spre alți elevi, care deseori își adresează întrebări unii altora.	Comunicarea este de tip bi-direcțional, există feedback, mesajul este adaptat posibilităților de receptare ale elevilor. Profesorul nu monopolizează discuțiile din clasă, organizează și creează situații de învățare prin care e stimulată autonomia elevilor. Profesorul facilitează schimbul de informații elev - profesor, elev - elev, utilizând formele de comunicare verbală și nonverbală asigurând un climat de încredere, cooperare și solidaritate reciprocă.
2	Profesorul nu ține cont de nevoile individuale de învățare ale elevilor pe parcursul lecției.	Profesorul, în anumite momente ale lecției ține cont de nevoile individuale de învățare ale elevilor.	Profesorul ține cont de nevoile individuale de învățare ale elevilor pe tot parcursul lecției.	Profesorul se adaptează nevoilor individuale, particularităților de vârstă și individuale ale elevilor, demonstrându-și <i>competența psihologică</i> (pe lângă competența didactică și științifică în domeniul specialității sale. El reușește să adapteze metoda / stilul de predare - învățare la structura personalității elevilor.

3	Elevii participă ca un grup compact sau lucrează individual instruiți de profesor.	Câteodată elevii lucrează în perechi sau în grupuri mici.	Elevii lucrează frecvent în perechi și în grupuri de învățare prin cooperare.	Profesorul încurajează exprimarea opiniilor și atitudinilor personale, stimulează comunicarea în cadrul grupului prin organizarea de activități pe grupe. Elevii sunt obișnuiți să lucreze pe grupe, în echipe și am constatat că manifestă un interes crescut pentru această manieră de abordare a învățării.
4	Profesorul nu este interesat de motivarea elevilor pentru învățare.	Profesorul este interesat de motivarea câtorva elevi pentru învățare.	Profesorul motivează elevii pentru învățare.	Motivează elevii pentru învățare; explică bine conținutul folosind exemple și încurajând exprimarea opiniilor, ideilor personale
5	Produsele elevilor nu sunt expuse/ utilizate în lecție.	Produsele elevilor sunt câteodată expuse/ utilizate.	Produsele elevilor sunt expuse în mod vizibil și utilizate.	Produsele elevilor sunt expuse în mod vizibil și utilizate. Sunt încurajate comentariile, interpretările pozitive referitoare la produsele elevilor, la rezultatele obținute.
Planificarea și predarea				

6	Activitatea propusă de profesor nu reflectă elementele cadrului E-R-R (A-B-C).	Activitatea propusă de profesor reflectă parțial elementele cadrului E-R-R (A-B-C).	Activitatea propusă de profesor reflectă elementele cadrului E-R-R (A-B-C).	Activitatea profesorilor reflectă elementele cadrului Evocare, Realizarea sensului - Reflecție. Lecția asistată a fost abordată într-o manieră constructivistă, în sensul că învățarea s-a bazat pe experiența grupului, problemele din clasă au fost elaborate, construite și planificate și controlabile (elevi au fost liberi să gândească să interacționeze) construindu-și propriile atitudini.
7	Profesorul utilizează o singură sursă de informație, de obicei manualul.	Profesorul asigură și o altă sursă de informație pe lângă manual.	Profesorul asigură alte surse de informații pe lângă manual și îi încurajează pe elevi să își identifice propriile surse (în comunitate).	A fost utilizat manualul, dar foarte puțin. Informațiile însă au demonstrat buna pregătire științifică a profesorului și gradul de stăpânire a materiei predate.
8	Sarcinile de lucru se concentrează asupra raportării conținutului, cu accent pe formă.	Sarcinile de lucru se concentrează asupra raportării conținutului, dar invită și la unele interpretări și răspunsuri personale.	Sarcinile de lucru sunt proiectate astfel încât să îi ajute pe elevi să își clarifice înțelegerea și să inspire investigația continuă.	Prezentarea sarcinilor de lucru: se prezintă în mod explicit scopul activității precum și strategiile cognitive utilizate pentru a ajuta elevii să-și focalizeze activitatea în direcția dorită. Obiectivele afectiv atitudinale și psihomotorii nu au fost proiectate, dar au fost atinse în mod indirect.

9	Profesorul adresează în principal întrebări de reproducere a conținutului, cu accent pe fluență și corectitudine.	Profesorul adresează și câteva întrebări care vizează comprehensiunea în lecție.	Profesorul adresează întrebări care vizează toate nivelurile taxonomiei lui Bloom, mai ales întrebări deschise și de ordin superior.	Evaluarea: se pune accent pe tipurile de activități, care oferă profesorului informații asupra modului de gândire și a capacităților comprehensive ale elevilor, mai mult decât pe cele care demonstrează capacitatea elevilor de a rezolva corect o sarcină / temă.
10	Activitățile proiectate și propuse de profesor se adresează „elevului mediu”.	Uneori, activitățile proiectate și propuse de profesor sprijină elevii cu diferite nevoi/ cerințe să își clarifice înțelegerea.	Activitățile proiectate și propuse de profesor sprijină elevii cu diferite nevoi/ cerințe să-și clarifice înțelegerea	Și elevii cu un grad de înțelegere mai redus, cu un ritm de învățare mai lent au fost stimulați să participe la lecție, să comunice.

Cadrul E-R-R (Evocare - Realizarea sensului - Reflecție) sau A-B-C (Anticipare - Achiziții noi - Consolidare) denotă modele constructiviste în abordarea învățării.

Evaluarea și notarea				
11	Profesorul evaluează cunoștințele factuale ale elevilor adresând întrebări clasei și/ sau prin teste tradiționale.	Profesorul câteodată utilizează strategii de evaluare ce permit evaluarea schimbărilor intervenite în învățarea elevilor.	Profesorul utilizează frecvent strategii de evaluare ce permit evaluarea schimbărilor intervenite în învățarea elevilor.	Au fost evaluate mai mult cunoștințele procedurale și indirect cele factuale. Accentul a fost pus pe ce știu elevii să facă. Exercițiile și studiile de caz utilizate au permis transpunerea în practică a cunoștințelor factuale.

12	Criteriile de evaluare rareori sunt prezentate elevilor.	Criteriile de evaluare sunt prezentate elevilor câteodată și profesorul le discută cu ei.	Criteriile de evaluare sunt prezentate și discutate înainte de atribuirea sarcinii de lucru; elevii sunt cooptați în elaborarea criteriilor.	Criteriile de evaluare sunt discutate înainte de atribuirea sarcinilor de lucru, chiar prin formularea temei, a scopului și obiectivelor lecției. Elevii știu la ce anume să se aștepte, care sunt competențele pe care trebuie să le dobândească și atitudinile pe care să și le formeze .
----	--	---	--	---

Contextul lecției:**Obiective operaționale :**

- O1-** să analizeze raportul dintre **trebuință - motiv - scop**, în cadrul reactualizării cunoștințelor despre motivație , funcțiile și structurile acesteia ;
- O2-**să identifice , pe baza diagramei cu litere ascunse , stimulii interni ,care formează sfera motivațională ;
- O3-**să identifice *tipurile de trebuințe și rolul lor pentru activitatea umană , în cadrul studiilor de caz prezentate;*
- O4-**să exemplifice factorii care determină manifestarea unor diferențe individuale în planul motivațional al personalității;
- O5-**să demonstreze abilități de flexibilitate a categorizării și transfer analogic , în cadrul rezolvării de probleme sau studii de caz ;
- O6-**să identifice *formele motivației* pe baza studiilor de caz prezentate ;
- O7-**să exemplifice diferite comportamente , utilizând formele motivației.

Subiectul lecției: *Trebuințele -structuri ale motivației; clasificare, rol și importanță pentru activitatea umană; formele motivației.*

Lecția a fost foarte bine încadrată în contextul lecțiilor precedente și ulterioare. A fost făcută legătura cu procesele psihice studiate anterior și cu cele care urmează a fi studiate.

*Au fost precizate **rolul și importanța** studierii (motivației) temei respective. Totul a fost prezentat ca un sistem în care fiecare componentă, fiecare element interacționează cu celelalte și asigură buna funcționare a întregului.*

Ușurința cu care au fost rezolvate sarcinile de lucru a demonstrat înțelegerea lecțiilor anterioare și a întărit ideea de continuitate între teme abordate.

INTERVIUL DE DUPĂ LECȚIE :

1. Care sunt punctele tari ale lecției ?
2. Ce schimbări ați făcut în timpul lecției , daca a fost cazul ?
3. Cum au contribuit acele schimbări la bunul mers al lecției ?

Răspunsuri :

Puncte tari :

- Aspectele care țin de climatul învățării , comunicarea bidirecțională , capacitatea de înțelegere a posibilităților de receptare a mesajului de către elevi , prin utilizarea cooperării în cadrul grupului

Schimbări realizate :

- Abordarea învățării după cadrul E – R – R
- Aceste schimbări au facilitat învățarea , cooperarea în cadrul grupului , realizând o comunicare interpersonală eficientă , adaptabilă grupului și individului .

Am constatat , ca urmare a metodelor aplicate , **că o comunicare eficientă** se realizează numai în contextul utilizării unor **strategii didactice interactive , a unor tipuri de programe euristice , creative , nestandardizate** , care generează stiluri și comportamente didactice specifice , având ca efect îmbunătățirea relației de comunicare interpersonală , centrată pe elev , pe nevoile sale individuale , pe interesele și afectele sale , ceea ce contribuie la un demers educațional eficient , adaptat schimbărilor permanente din societate.

Ipoteza „a „ a fost confirmată , ceea ce exclude ipoteza „b” și demonstrează faptul că elevii își dezvoltă o motivație pozitivă față de învățare și față de școală , numai în condițiile asigurării unui climat și a unei comunicări deschise , flexibile , care sa faciliteze relaționarea interpersonală .

Profesorii performanți nu sunt interesați , în mod necesar de parcurgerea programei școlare , ci își axează demersul didactic pe formarea de capacități , abilități și competențe . Cercetarea a avut drept scop evidențierea faptului că profesorii au obligația de a imprima mesajului educațional un caracter informațional , emoțional și social , antrenând și creând situații de comunicare interpersonală interactivă

În condițiile în care profesorii nu utilizează strategii didactice , care să stimuleze elevul urmărind realizarea scopurilor instituției , fiind centrați pe parcurgerea programei și respectarea normelor instituționale și prea puțin pe personalitatea elevilor , comunicarea interpersonală nu este eficientă , iar procesul educațional este de tip informațional .

5. Concluzii

În contextul educațional actual , profesorul trebuie să fie preocupat de găsirea acelor modalități de organizare a activității didactice , care să favorizeze învățarea eficientă ,

întemeiată pe un tip de gândire critică , constructivă și creativă . Activitatea cu elevii trebuie realizată astfel încât să genereze un climat de încredere , care să-i determine să se implice în dezbateri interactive . Elevii trebuie obișnuiți cu investigația temeinică , cu găsirea unor răspunsuri adecvate la problemele cu care se confruntă .

Pentru aceasta , profesorii își vor centra demersurile educaționale pe următoarele aspecte :

- Manifestarea comportamentului empatic
- Adaptarea comunicării la posibilitățile cognitive, emoționale și socio-culturale de receptare ale elevilor
- Facilitarea schimburilor de informații elev-profesor , elev-elev
- Utilizarea formelor de comunicare verbală și nonverbală
- Eliminarea factorilor de stres

- Asigurarea unui climat de încredere , cooperare și solidaritate reciprocă
- Încurajarea exprimării opiniilor și atitudinilor personale
- Stimularea comunicării în cadrul grupului prin organizarea de activități pe grupe
- Crearea unor situații de comunicare care stimulează schimbul de informații , care să permită elevilor exersarea gândirii , generarea de opinii personale și de a le comunica și celorlalți și a avea un feedback constructiv
- Eliminarea ridiculizării ideilor exprimate de elevi și considerarea dificultăților de învățare ca fiind benefice , pentru că prin depășirea lor se ameliorează învățarea ulterioară
- Formarea la elevi a abilității de a soluționa conflicte în mod constructiv , prin promovarea unei învățări prin cooperare .

BIBLIOGRAFIE

- Albu , G., In căutarea educației autentice , Iași, Editura Polirom . 2002 .
- Antonesei , L. , Paideia. , Fundamentele culturale ale educației . Iași , Editura Polirom, 1996.
- Ausubel , D. , P. , Robinson , R. , învățarea în școală , O introducere în psihologia pedagogică , București, E.D.P. , 1981 .
- Bîrzea , C. , Arta și știința educației , București, E.D.P., 1995 .
- Călin , M. , Teoria educației . Fundamentarea epistemică și metodologică a acțiunii educative, București, Editura All, 1996 .
- Cristea, S., Dicționar de termeni pedagogici, București, E.D.P., 1998 .
- Cristea, S., Fundamentele pedagogice ale reformei învățământului, București. E.D.P. , 1994.
- Dewey , J., Educație și valoare , în Fundamente pentru o știință a educației .

București, E.D.P. , 1992 . .

Davitz , J. , Ball , S. , Psihologia procesului educațional , București , E.D.P. 1978.

Dragu , A., Structura personalității profesorului, București, E.D.P. , 1996 .

Faure , E., (și colab.), A învăța să fii . Un raport UNESCO , București. E.D.P.. 1982.

Francesco de Bartolomeis , Introducere în didactica școlii active , Note de curs .

Univ. București , 1992 .

Horst , S. , "Managementul educației și dezvoltarea organizațiilor" , în Pedagogie constructivistă , Institutul European , 2001 .

Ionescu , M., Educația și dinamica ei , București . Editura Tribuna învățământului, 1988.

Iucu , R. , Managementul și gestiunea clasei. Fundamente teoretico -metodologice , Iași, Editura Polirom , 2000 .

Neacșu , I. , Instruire și învățare , București, Editura Științifică, 1990.

Păun , E. . Sociopedagogie școlară , București, E.D.P. . 1982 .

Păun , E. , Școala - abordare sociopedagogică , Iași . Editura Polirom , 1999 .

Păun , E., Etnometodologia educației, Note de curs . Univ, București , 1996.

Potolea , D., Teoria curriculum-ului, Note de curs , Univ. București, 1997 .

Văideanu , G., Educația la frontiera dintre milenii, București, Editura Politică , 1998.

M.E.C. I.Ș.E., Managementul educațional pentru instituțiile de învățământ, București, 2001 .

**Prof. consilier școlar Ceuranu Mihaela Olimpia
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"**

INFLAȚIA - O DOAMNĂ COCHETĂ- DEVASTATOARE PENTRU ECONOMIE

Prof. Cercel Otilia
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu" &
Liceul Energetic ,Tg-Jiu

Paradoxul lumii în care trăim sub presiunea absurdului illogic, omenirea nu trebuie să fie cu garda jos, trebuie să fie mereu în alertă. Pe fondul acestor realități crude, în România pășește suav această doamnă cochetă dar devastatoare pentru economie numită „INFLAȚIA” iar noi ne străduim din răspuțeri să ne adaptăm acestei noi realități. Cuvântul în cauză este folosit pentru a atrage atenția asupra multiplelor meandre ale inflației ce și-a fixat bolnăvicios privirea asupra economiei românești generând un dezechilibru de ansamblu al economiei, manifestat prin două tendințe majore: creșterea generalizată a prețurilor și scăderea puterii de cumpărare a banilor. Aceasta înseamnă că prețurile bunurilor și serviciilor cresc, cantitatea de bani (fizici și de cont) crește, iar puterea de cumpărare a unei unități monetare scade. Puterea de cumpărare a banilor reprezintă cantitatea de bunuri și servicii ce poate fi cumpărată cu cantitatea de bani

existentă în economie, la un nivel dat al prețurilor.

Sub incidența inflației scad economiile agenților economici diminuându-li-se dobânda, dar inflația îi avantajează pe cei care au datorii, datorită indexării veniturilor. Inflația constituie un factor dezorganizator al oricărei economii naționale, descurajează investițiile productive, de lungă durată, generează și extinde somajul, accentuează deprecierea monedei naționale. De cele mai multe ori acesta determină efecte negative și de aceea oamenii de specialitate au formulat anumite politici de control și stopare a fenomenului inflaționist. Creșterea substanțială a creditului duce relativ repede la dezechilibrul inflaționist, la excesul de creștere nominală pentru bunurile de consum (inflație pe credit). În anumite condiții, profiturile cresc mai încet decât masa economiilor disponibile ale întreprinderilor. Ca urmare, guvernele caută să promoveze programe proprii de investiții, pe seama bugetului

Inflația se instalează confortabil pe acest context al incertitudinilor afectând în principal consumul, principalul motor al economiei, dar și apetitul pentru investiții. Inflația contemporană reprezintă un dezechilibru structurat monetar-

real, care exprima existența în circulație a unei mase monetare ce depășește nevoile economiei, fapt ce antrenează deprecierea banilor neconvertibili în aur și a celor neconvertibili în general, ca și creșterea durabilă și generalizată a prețurilor. Din păcate o dată instalată - Inflația - se generează dezechilibrul monetar ce dereglează echilibrul economic general. Ca proces al economiei monetare inflația este generată de o serie de factori care concură și au intensități diferite ce influențează evoluția tuturor indicatorilor economiei reale.

Această doamnă cochetă - Inflația - este așintită parșiv pe economia monetară, în cadrul căreia relațiile economice se organizează și se desfășoară cu ajutorul banilor (banii fiind una din formele valorice ale acestor relații), care, datorită însușirilor lor, îndeplinesc, prin intermediul prețurilor, importante funcții sociale. „Puterea de cumpărare a banilor”, de regulă, aceasta scade în timp, pe măsură ce prețurile cresc ca urmare a inflației. Dacă luăm în considerare inflația, aflăm care este costul real al împrumutului și randamentul real al economiilor adică rata reală a dobânzii este diferența dintre rata nominală a dobânzii și inflație.

Pentru debitori și deponenți nu este importantă doar rata nominală plătită sau primită ci și cantitatea de bunuri, servicii sau alte lucruri pe care le pot achiziționa cu banii respectivi.

Este un factor dezorganizator al oricărei economii naționale,

descurajează investițiile productive, de lungă durată, generează și extinde șomajul, accentuează deprecierea monedei naționale, cu alte cuvinte se reduce valoarea monedei în timp. Aceasta este componenta cheie în calculul PIB-ului (produs intern brut), care este un indicator major al măsurării creșterii economice. Ar trebui a se păstra acel raport optim între volumul și structura disponibilităților bănești din economie, pe de o parte, volumul și structura ofertei de bunuri și servicii destinate consumului productiv și neproductiv, pe de altă parte. Acest fenomen complex are cauze multiple: creșterea volumului de credite; acoperirea deficitului bugetar prin emisiune de monedă fără acoperire în bunuri și servicii; creșterea salariilor, fără o creștere corespunzătoare a productivității muncii; scăderea producției de bunuri și servicii; creșterea costurilor de producție.

Privită prin manifestările sale cotidiene, inflația este extrem de diferită ca nivel, ca sens și ca intensitate de la o țară la alta și de la o perioadă la alta. Poate exista o inflație târâtoare - creșterea prețurilor de consum până la 3%; inflație moderată - creșterea prețurilor de consum până la 6%; inflație rapidă - creșterea prețurilor de consum până la 10%, inflație galopantă - creșterea prețurilor de consum peste 10%.

Inflația constituie un factor dezorganizator al oricărei economii naționale, descurajează investițiile productive, de lungă durată, generează și extinde șomajul, accentuează deprecierea monedei

naționale. Ea constituie un obiectiv major al politicilor macroeconomice din toate țările cu economie de piață. De aceea politicile actuale de combatere a inflației ar trebui elaborate încât să stopeze inflația și, în același timp, să permită creșterea economică și limitarea șomajului.

Obiectivul principal al politicilor antiinflaționiste este stabilitatea nivelului general al prețurilor, însă într-o economie deschisă schimburilor internaționale acest lucru nu este suficient. Lupta împotriva inflației trebuie să fie o acțiune permanentă, graduală și de mare întindere, astfel încât rezultatele acesteia să fie benefice. O politică brutală ar avea consecințe pe termen scurt foarte defavorabile asupra utilizării factorilor de producție și ar fi însoțită de o recesiune accentuată a activității economice. Programele de stabilizare (dezinflație) utilizează cel puțin o ancoră nominală; aceasta poate fi un curs de schimb fix sau un agregat monetar. Se poate recurge și la alte acțiuni, precum încercarea de control temporar al salariilor și al altor variabile (pentru stoparea curbei inflaționiste).

Pe de altă parte, dacă nu reușesc scăderea drastică și rapidă a inflației, programele ce folosesc fixitatea cursului de schimb ajung repede în impas. Un program ce își propune reducerea inflației trebuie să țină cont, pe de o parte, de situația concretă a economiei, iar, pe de altă parte, de modul ei de funcționare. Să luăm, de exemplu, starea economiei. Persistența inflației ridicate, cronice, trebuie să

avertizeze Guvernul asupra riscului de a forța creșterea economică prin inflamarea procesului inflaționist și deteriorarea unor echilibre fragile. Este mult mai avantajos să înregistrezi o creștere sustenabilă, de exemplu, sub 5% concomitent cu scăderea inflației, decât o creștere de peste 5%, care s-ar baza pe subvenționarea inflaționistă a unor activități ineficiente, ar deteriora portofoliul unor bănci și balanța de plăți.

Practic această inflație este o formă de impozitare uniformă a capitalului, în care săracul plătește un procent la fel de mare ca și bogatul. Îi afectează pe toți, rata impozitului impusă de inflație nu este fixă: nu poate fi calculată anticipat. Știm cât este azi; nu putem ști cât va fi mâine; iar mâine nu știm cât va fi poimâine.

De obicei, cei săraci sunt impozitați mai sever, în termeni procentuali, decât cei bogați, pentru că ei nu dispun de aceleași mijloace de a se proteja prin intermediul achiziționării de capital real. Ca orice alt impozit, inflația determină pe fiecare individ și pe fiecare om de afaceri să adopte o anumită politică, descurajează economisirea și chibzuința. De asemenea inflația face ca activitățile speculative să fie uneori mai profitabile decât producția, distruge stabilitatea tuturor relațiilor economice, nedreptățile pe care le face îi determină pe oameni să caute remedii desperate, îi face pe oameni să ceară un control totalitar, sfârșește, invariabil, în deziluzii și în colapsuri amare.

Analizii sunt de părere că vom asista neputincioși la criza economică dacă nu se vor adopta măsuri active pentru protejarea populației, dar să mențină în același timp încasările bugetare. Putem vorbi despre o „vină” comună în ceea ce privește generarea crizei, faptul că operatorii de pe piață, fie ei bancheri, investitori, întreprinzători sau consumatori, cu toții manifestă un comportament economic irațional. Investițiile joacă un rol important în realizarea creșterii economice.

Împotriva inflației se promovează întotdeauna “pachetele de măsuri”, care trebuie astfel concepute încât să se completeze cât mai bine, pe termen mediu și lung, întrucât implică o readaptare a întregii economii la o nouă stare de echilibru și aceasta nu se poate realiza dintr-odată, pe termen scurt.

Economia națională fiind un sistem complex, diferitele ei componente de echilibru: creșterea economică, ocupare-șomaj, inflație

și raporturile economico-financiare externe sunt corelate între ele și se intercondiționează reciproc..

Va fi nevoie de o regândire a modului de a trata problema echității în funcționarea sistemelor economice. Este nevoie de solidaritate financiară și în general pe plan mondial în a înființa un fond social menit să energizeze atât capitalul public cât și finanțele private și folosirea lichidităților existente pentru investiții în sănătatea publică. protejarea capitalului uman este esențială pentru orice societate. Conflictul care se desfășoară la granițele României va schimba nu doar mentalități, ci și trenduri de business.

În concluzie deși suntem asaltați de această furtună involburată sub toate aspectele, suntem totuși, responsabili pentru prezentul și viitorul nostru, puterea stă în noi: „Nu exista soluții! Exista numai forțe în mers. Trebuie sa le creezi si soluțiile vor veni...”

Bibliografie

Inflația si alte dezechilibre din economia si societatea românească - Dorel Dumitru Chiritescu, Editura: [Institutul European](#)
 Inflația contemporană, [Nicolae Moroianu](#), Editura Economică
 Inflația in cea de-a doua jumătate a secolului XX, [Ioana Pop Cohut](#), ,Editura Economică

Prof. Cercel Otilia
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu" &
Liceul Energetic ,Tg-Jiu

CE RĂMÂNE DIN NOI CÂND TĂCEM ÎN FAȚA ÎNTREBĂRILOR?

Elev: Grigoroiu Ștefania-Emilia
Prof. coord.: Cantemir Liliana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Ce rămâne din noi când tăcem în fața întrebărilor?

"Concursul de eseuri filosofice – DESTINE CULTURALE EUROPENE"

Tema de meditație: Condiții sine qua non ale vieții (perspectiva filosofică)

Există în om o neliniște pe care nimic nu o poate potoli. Nici liniștea, nici confortul, nici siguranța materială nu reușesc să umple acel gol tăcut care pulsează în adâncul ființei. Și tocmai această neliniște pare a fi primul semn că omul trăiește cu adevărat. Nu e o suferință patologică, nu e o nefericire accidentală, ci e o tensiune existențială care îl înalță. A trăi nu înseamnă a parcurge un drum trasat de alții, ci a căuta, chiar și fără garanția că vei găsi.

Iar în această căutare, viața dobândește contur, consistență, rost.

Căutarea aceasta este, în fond, o formă de asumare a libertății. Ființa umană nu poate fi redusă la o simplă prezență biologică. Ceea ce o distinge este capacitatea de a se întreoga, de a refuza automatismul, de a resimți o chemare spre ceea ce depășește imediatul. Adevărul, în această ecuație, nu este un obiect care poate fi posedat, ci o direcție către care omul se îndreaptă cu fiecare întrebare sinceră. Nu este de ajuns să existe; trebuie să înveți să trăiești, iar acest proces de învățare este, în esență, căutarea adevărului. Dar adevărul nu vine în absența libertății. Libertatea nu este doar absența constrângerii, ci capacitatea profund umană de a alege între căi, chiar și atunci când nu există garanția reușitei. Libertatea este terenul pe care încolțește sensul. Fără ea, viața se reduce la repetare, la supunere oarbă, la imitație. Cu ea, însă, omul poate da formă propriei sale existențe, asumându-și nu doar reușita, ci și eșecul. Libertatea implică greutate, nu este o povară

ușoară – dar tocmai prin acest caracter dificil, ea devine condiție esențială a unei vieți autentice.

Și totuși, această libertate nu este spontană, nu apare din nimic. Ea se cultivă, se modelează printr-un proces lent și profund, care este educația. Dar nu o educație în sensul îngust al instruirii, ci o formă de modelare interioară, care îl învață pe om să gândească, să simtă, să se îndoiască. Educația care contează nu oferă certitudini, ci învață arta întrebării. Îi dă omului instrumente pentru a trăi în incertitudine, fără a aluneca în haos. Îi oferă verticalitate, dar nu-i promite liniște. Îl învață să caute nu soluții definitive, ci perspective care să-l apropie de ceea ce este cu adevărat viu.

Oamenii, însă, par tot mai tentați să trăiască în iluzia soluțiilor. Vor răspunsuri rapide, rețete ale fericirii, trasee sigure. Trăiesc în iluzia că viața poate fi înțeleasă și gestionată ca o problemă de matematică. Dar viața nu se lasă redusă la formule. Ea este, prin natura ei, problematică. În ea coexistă contradicții, incertitudini, ambiguități. Iar omul nu este chemat să le elimine, ci să le locuiască, să le asume, să învețe să trăiască în tensiunea lor.

Această stare de problematic, de nehotărât, nu este un eșec al gândirii, ci dovada unei conștiințe vii. A trăi în problematic înseamnă să nu cedezi tentației resemnării. Să refuzi soluțiile care te închid, care te liniștesc doar la suprafață. Să ai curajul să trăiești între întrebări. Și poate că tocmai aici se află una dintre cele mai grele, dar și cele mai frumoase condiții ale vieții: a rămâne

deschis, lucid, atent. A nu te închide în certitudini, ci a-ți păstra mintea și inima în stare de veghe.

Libertatea, adevărul, educația, neliniștea, deschiderea către incertitudine – toate acestea nu sunt doar concepte abstracte. Ele sunt condiții reale, vitale, fără de care omul nu poate trăi cu adevărat. Fără ele, existența devine o înșiruire inertă de zile, o funcționare fără sens. Cu ele, chiar și în suferință, chiar și în eșec, viața păstrează o noblețe profundă. Devine locul unei deveniri autentice. Nu putem trăi într-o lume care nu ne provoacă, care nu ne pune în fața întrebărilor esențiale. O viață fără întrebări devine o viață fără dimensiune. Și tocmai de aceea, una dintre cele mai mari responsabilități ale noastre este să ne păstrăm conștiința vie. Să nu acceptăm soluții ușoare. Să nu căutăm doar liniștea, ci să ne asumăm neliniștea fertilă a unei căutări care ne transformă.

În fond, condițiile sine qua non ale vieții nu sunt lucruri pe care le putem vedea, măsura sau cumpăra. Sunt stări interioare, deschideri ale ființei, ale sufletului. Sunt ceea ce ne face oameni: libertatea de a alege și de a ne întreba, curajul de a nu ști și de a căuta, verticalitatea de a gândi, de a iubi, de a nu înceta să fim vii.

Dar ce este, până la urmă, această „viață adevărată” despre care vorbim mereu cu atâta patos? Este ea o stare pe care o atingem vreodată în mod definitiv sau e o mișcare perpetuă, un drum care nu duce nicăieri altundeva decât tot mai adânc în noi înșine? Poate că una dintre cele mai mari iluzii este aceea că viața ar

trebui să ne aducă un sens clar, luminat, oferit ca o recompensă pentru eforturile noastre. Dar sensul nu se primește – se construiește. Se plămădește din îndoieli, din căderi, din clipele de haos în care renunțăm la a mai controla totul și începem, cu adevărat, să simțim.

Omul nu este ființa care știe, ci ființa care întreabă. În această întrebare continuă se ascunde toată noblețea noastră. Întrebarea ne salvează de stagnare, de automulțumire, de iluzia că am ajuns. Este o formă de trezire, o respirație a spiritului. Când omul nu mai întreabă, devine o piesă într-un mecanism care funcționează, dar nu trăiește. De aceea, poate, libertatea nu este doar un drept, ci o obligație interioară: aceea de a nu accepta limitele impuse de frică, de comoditate sau de indiferență.

Libertatea adevărată nu este facilă. Ea ne cere să fim responsabili pentru propriile noastre alegeri, să ne asumăm riscul de a greși, de a merge pe drumuri care nu duc nicăieri, de a începe din nou. Dar tocmai acest risc este dovada vieții. Într-o lume care adesea premiază conformismul și pedepsește curajul, a fi liber înseamnă a rămâne loial unei chemări interioare, chiar și atunci când nimeni nu o aude.

Într-o astfel de lume, educația nu poate fi un simplu transfer de informații. Ea trebuie să fie o inițiere în viață. O trezire. O școală a discernământului, a eticii, a sensibilității. O formă de pregătire pentru neliniștile inevitabile ale unei existențe asumate. Pentru că adevărata educație nu ne pregătește pentru o

profesie, ci pentru umanitate. Ne învață să trăim cu întrebările, nu să ne temem de ele. Ne învață să recunoaștem în celălalt un mister, nu o funcție. Să vedem în lume nu doar un decor, ci un spațiu viu, fragil, care cere grijă și atenție.

Și totuși, trăim vremuri în care totul pare să se grăbească. Timpul devine tot mai fragmentat, atenția tot mai fragilă, iar omul tot mai obosit. Ne refugiem în soluții rapide, în răspunsuri prestabilite, în promisiuni de sens fără efort. Într-un fel, fugim tocmai de ceea ce ne face umani: complexitatea, ambiguitatea, tensiunea între ceea ce este și ceea ce am putea fi. Poate că, în acest context, cea mai radicală formă de rezistență este să refuzăm ușurința. Să acceptăm că nu există rețete. Să ne angajăm, cu toată fragilitatea noastră, în această căutare fără garanții.

În cele din urmă, condițiile esențiale ale vieții nu pot fi reduse la bunăstare sau succes. Ele țin de verticalitate, de autenticitate, de curajul de a merge împotriva curentului atunci când curentul anulează esența. Viața nu este ceva ce se posedă, ci ceva ce se trăiește, clipă de clipă, în deplină conștiință. A trăi înseamnă a nu fugi de sine, a nu închide ochii în fața propriei interiorități. A trăi înseamnă a simți, a gândi, a suferi, a iubi – și a rămâne deschis, vulnerabil și demn în fața tuturor acestor trăiri.

Dacă ar fi să rezum toate aceste gânduri într-o singură imagine, aș spune că omul este precum o candelă aprinsă într-o noapte adâncă. Nu știe încotro merge, dar

lumina pe care o poartă face ca drumul să capete sens. Acea lumină este libertatea lui, dorința de adevăr, forța interioară de a nu se preda. Atât timp cât acea flacără rămâne vie, chiar și în mijlocul incertitudinii, omul nu doar că trăiește – el devine. Dar oare nu cumva tocmai această neliniște pe care o purtăm în noi ne aduce mai aproape de ceea ce înseamnă a fi viu cu adevărat? Nu e tocmai absența liniștii absolute cea care ne împinge să ne descoperim, să ne depășim, să ieșim din noi înșine pentru a înțelege mai mult decât doar ceea ce este imediat? Poate că trăim într-un paradox: ne dorim liniște, dar suntem construiți să căutăm, să visăm, să ne frământăm. Această tensiune, departe de a fi o eroare, este semnul cel mai clar că suntem pe drumul unei deveniri.

A trăi înseamnă a nu confunda confortul cu împlinirea. Liniștea nu este totuna cu sensul. De fapt, cele mai revelatoare momente ale vieții nu vin dintr-o stare de calm absolut, ci din ciocnirea cu necunoscutul, cu durerea, cu neînțelesul. În acele clipe, omul se vede pe sine în adevărata sa complexitate: nu ca o ființă sigură, ci ca una deschisă, fragilă, căutătoare. O ființă capabilă să transforme întrebările în forță interioară.

Ceea ce dă demnitate vieții nu este succesul, nici perfecțiunea, ci modul în care alegem să locuim această neliniște. Un om nu este mai puțin întreg doar pentru că nu are toate răspunsurile – dimpotrivă, poate fi mai viu, mai profund, mai autentic tocmai pentru că are curajul să se

recunoască incomplet. Educația, în această lumină, nu este o simplă etapă în formarea unei cariere, ci o formă de sculptare a interiorului. Este o taină care se face încet, ca picătura care modelează piatra. O educație care nu doar informează, ci transformă.

În fața avalanșei de certitudini aparent incontestabile cu care suntem bombardat zilnic, a devenit un act de curaj să recunoști că nu știi. Să poți spune „nu înțeleg, dar vreau să aflu”, „nu mă mulțumesc cu explicații comode, vreau să pătrund dincolo”. Omul care se oprește din întrebat, care se mulțumește doar cu ceea ce i se oferă, renunță, încetul cu încetul, la profunzimea propriei ființe. Adevărul nu este o linie dreaptă, ci o spirală. Ne învârtim în jurul său, apropiindu-ne cu fiecare întrebare, cu fiecare pas, cu fiecare efort sincer. Și totuși, oricât de aproape am fi, el rămâne parțial ascuns, tocmai pentru a ne chema mereu mai departe. Adevărul nu e o destinație finală, ci o direcție care dă sens pașilor noștri.

Astăzi, când valorile sunt adesea răsturnate, când se confundă rapiditatea cu eficiența, zgomotul cu importanța, aparența cu esența, a trăi cu adevărat devine un act de rezistență tăcută. Într-o lume care ne învață să ne grăbim, să nu simțim prea profund, să nu reflectăm prea mult, a încetini și a gândi devine aproape un gest revoluționar. Iar uneori, cea mai profundă formă de libertate este tocmai aceasta: să-ți permiți să simți, să te îndoiești, să nu te conformezi.

A fi viu înseamnă a fi neliniștit în mod fertil. A fi viu înseamnă a fi educat nu doar în minte, ci și în suflet. A fi viu înseamnă a te căuta pe tine într-o lume care încearcă să-ți ofere versiuni prefabricate ale ceea ce ar trebui să fii. Iar dacă există o condiție sine qua non a vieții, aceasta este prezența conștientă, intensă, asumată – în durere, în bucurie, în întrebare, în tăcere.

Poate că viața nu este despre a găsi răspunsuri, ci despre a învăța să porți întrebările cu demnitate, până în clipa în care ele nu mai cer soluții, ci doar o prezență vie care le ține aprinse, asemenea unei lumânări în întuneric. Pentru că omul nu este cu adevărat viu atunci când posedă certitudini, ci atunci când are puterea de a merge mai departe chiar și fără ele. Într-o lume grăbită să închidă sensurile, să înăbușe neliniștile și să cosmetizeze

profunzimea cu aparențe, a rămâne în căutare devine un act de noblețe tăcută.

Viața autentică nu promite ușurință, ci adevăr. Iar adevărul, atunci când este trăit, nu are strălucirea unei revelații spectaculoase, ci liniștea adâncă a unei regăsiri interioare. Este în freamătul unei întrebări neînchise, în tăcerea unei îndoieli fertile, în curajul de a nu înțelege totul, dar de a iubi tot mai mult.

Poate că sensul vieții nu este unul care se spune, ci unul care se trăiește. Nu se definește, ci se simte. Și poate că menirea noastră nu este să aducem lumină deplină în toate colțurile întunericului, ci să păstrăm aprinsă acea flacără mică, fragilă, dar neclintită, care ne amintește mereu cine suntem. O flacără care nu ne dă toate răspunsurile, dar care ne învață, în fiecare clipă, să nu încetăm să întrebăm.

Elev: Grigoroiu Ștefania-Emilia
Prof. coord.: Cantemir Liliana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

DREPTUL LA FERICIRE ȘI DUALISMUL INCOERENT AL MODERNITĂȚII

Prof. Cantemir Liliana

Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Dreptul la fericire! Toată lumea îl exaltă și îl proclamă. Însă, în această proclamație cu va-

loare normativă este omul altceva decât suma satisfacțiilor sale materiale? Obținute în materie, cu ajutorul materiei, având drept motor și scop setea nemăsurată de materie? Firește, existența unei interiorități a omului a continuat să fie afirmată și după dispariția sufletului, căruia savanții i-au negat orice realitate științifică (adică, în cazul de față, medicală). Întrebarea este: dacă interioritatea există fără un suflet care să o susțină – adică în absența unei lumi a scopurilor care să fie transcendente în raport cu lumea lucrurilor doar materiale -, atunci mai putem vorbi de o înnoire interioară? Răspunsul afirmativ – că te poți înnoi și îmbogați interior având numai scopuri pur materiale – este o ineptie și o ipocrizie. Și iată de ce. E foarte limpede că a fi model înseamnă a nu putea scăpa acestui dualism fondator: natura nu are finalitate (căci știința modernă a naturii este bazată pe respingerea cauzelor finale), dar omul, în ciuda faptului că e o ființă naturală, trebuie totuși să aibă una. Comparată cu poziția anticilor și a medievalilor, poziția modernă este contradictorie și, pe cale de consecință, intenabilă. Atât Aristotel, cât și Toma d'Aquino trăiau într-un

cosmos care, ca și omul, avea o finalitate clară. Aristotel, de altfel, califică drept „ciudată” poziția care, pentru noi, modernii, este firească. Referindu-se la rolul acordat întâmplării de Democrit, Aristotel consideră că este perfect ciudată asocieria dintre o teorie a divinității bazată pe hazard și o teorie a naturii bazată pe necesitate. Altfel spus, proclamând scopuri (fericirea) care sunt negate de premisele sale cele mai adânci (Dumnezeu nu există), modernitatea nu poate oferi omului decât un simulacru de fericire, un îndemn gol, o invitație obligatorie la ghiftuială – ca unic conținut imaginabil (și realizabil) al fericirii.

Într-adevăr, spiritualii de totdeauna au avut dreptate. Nu te poți înnoi interior multiplicând lucrurile exterioare. Înnoirea lucrurilor nu conduce niciodată decât la distragera atenției, la *distracție*: nu poți aduce noul spiritual prin noutatea lucrurilor. Deci capitalismul, dacă reduci întregul conținut al lumii doar la ceea ce acesta poate produce, este o eroare. Când este o eroare? Când el este interpretat, așa cum face lumea modernă, ca o substanță. Aceasta este o eroare *tipică*. Veritabilii diagnosticieni ai culturii își formează flerul, mai mult decât pe fapte tipice, pe *erori tipice*. Aici judecata ar suna cam așa: omul modern ia formele drept substanțe, deoarece omul, în urma Căderii (Pascal a spus-o), și-a pierdut adevărata

natură; nemaivând o natură proprie, el este supus oricărei deformări; drept urmare, natura sa (temporală, deoarece esențialmente temporală) este forma sa. Prin urmare, bine întrebuințat, capitalismul nu este decât un decor.

Abia abstragerea din conținut și suspendarea atitudinii spirituale în forma producerii de bunuri materiale – adică abandonarea pistei false: „idealul este fericirea, dar unica realitate este ghiftuiala; ce-i de făcut?” – pune veritabila problemă a capitalismului. Aceasta este – cum anume funcționează capitalismul? În epistemologie, funcționarea sa pune problema Hayek a numit-o a ‚cunoașterii disperate’- potrivit căreia cunoașterea discursivă nu epuizează cunoașterea operațională. În ontologie, capitalismul demonstrează, împotriva oricărei ontologii clasice, că o lume pentru care *orice raport de transcendență este cu necesitate un fals raport de transcendență* poate cu adevărat exista (altfel spus,

capitalismul demonstrează că lumea *fizică* este un sistem izolat și închis, ceea ce, pentru gândirea ne-modernă, este o absurditate). Ceea ce înseamnă că esența economicului pe care o dezvăluie capitalismul poate fi exprimată prin eliminarea completă a ‚verticalului’ și a ‚ceea ce este superior’ din gândirea noastră *lucidă*: potrivit logicii capitaliste, orice raport vertical nu este decât o agregare de raporturi strict orizontale, iar orice valoare poate fi redusă la o combinație de unități a căror valoare este doar convenită, *cu condiția ca totul să poată fi schimbat*. Funcționarea cu succes a capitalismului arată că ideea unei lumi radical lipsite de transcendență este o idee necontradictorie. Altfel spus, că o lume strict materială este o lume perfect posibilă. E drept că o astfel de lume, deși construită pentru a dobândi fericirea, este radical inaptă să producă o altă definiție a fericirii decât goana nelimitată după tot mai multe bunuri materiale.

Bibliografie:

- H.R.Patapievici – „Omul recent” Ed.Humanitas Buc. Pag 106-108.
- N.I.Barbu – „Fizica” pag 43-44.
- Leo Strauss – „Natural Right and History” pag 296-299.

Prof. Cantemir Liliana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

UMANISMUL ȘI TRANSUMANISMUL - MODALITĂȚI DE ABORDARE ÎN MASS-MEDIA

Prof. Cantemir Liliana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Studiile dedicate postumanismului în contemporaneitate oferă, cu toate exagerările propuse, un prilej de a reflecta asupra condiției umane. Este o temă atât filosofică, cât și una de utilitate practică. Corpul uman se transformă și este supus schimbărilor prin presiunea factorilor de mediu și, mai ales, prin dorința proprie a fiecărei persoane. De asemenea, se poate vorbi de postumanism la nivel planetar, unde modificările sunt incontrollable or prea puțin dependente de voința umană. Astfel, complexul postumanist poate fi urmărit în studii propuse de știință (psihologie, sociologie, biologie, științe politice și altele), precum și în creațiile artistice. Aici ficțiunea speculativă (însușind istoriile contrafactuale, ficțiunea politică, genurile fantasy, science fiction, gothic, horror, dar și utopia ori narațiunea mitică) reprezintă un cadru propice pentru a discuta despre limitele (aparent inexistente!) ale evoluției postumane.

O interesantă modalitate de a valorifica experiența umană în contemporaneitate o reprezintă studiile, destul de abundente, referitoare la

postumanism. Este un curent cultural (și științific) amplu, discuția fiind purtată adesea în mediul academic, dar și în cadrele culturii de masă, existând la nivelul societății o "dark fascination" față de subiect. Astfel, studiind postumanul (posthuman) ca filosofie (cu ancorări solide în evoluția etică, mai ales), produse culturale considerate anterior ca marginale intră și mai puternic în circuitul dezbaterilor, diminuând reticențele universitare anterioare. Desigur, domeniul postumanului nu se mărginește la sfera culturală sau filosofică, ci are o reverberație extinsă, problematizând idei legate de comportament atât în relaționările interumane, cât și în ceea ce privește raportarea la lumea animală sau vegetală ori la elementele materiale (în acest ultim caz, anticipând abordări ulterioare, putem vorbi, de pildă, de neintervenția în evoluția banchizelor polare sau de abținerea de a activa pe o insulă nelocuită).

O altă dimensiune, la cealaltă extremă, insistă pe necesitatea transformărilor decisive, pe necesitatea intervențiilor asupra corpului uman prin tratamente și protezare. Scopurile pot fi multiple, printre care prelungirea duratei vieții, în condițiile unei existențe plene, fericite. De altfel, după cum precizează Katherine Hayles, unul dintre cercetătorii proeminenți în domeniul postumanismului, există o tradiție a gândirii

umane (umaniste!) în a înțelege corpul uman ca o proteză, cea originală, care, desigur, poate fi schimbată... Avem astfel două căi de abordare, prima fiind cea istorică, evolutivă, iar cealaltă anticipativă, transformativă, după cum relevă studii recente: "Current transformations of what it means to be human are the result not only of epistemological and ontological shifts brought about by anti-humanist and poststructuralist thought but, much more effectively, of the rapidly accelerating potential for technological modifications of the human body, from its largest outer parts down to its smallest inner components."

David Roden a analizat aceste două direcții de investigare a postumanismului pornind de la controversele legate de umanism. Un prim aspect identificat este cel legat de ficțiunea speculativă: „Transhumanists, futurists and science fiction authors regularly concatenate or hyphenate 'post' and 'human' when speculating about the long-run influence of advanced technologies on the future shape of life and mind". Celălalt aspect este cel legat de criza umanismului, ceea ce impune o dezbatere (filosofică) privind implicațiile, formându-se astfel un curent critic, analitic, care dezbate imposibilitatea unui progres efectiv al umanității. Interesant că punctul de pornire este identificat în romanul SF *Schismatrix* (1996), semnat de Bruce Sterling.

O sinteză despre aceste dezbateri, privind însă contextul existenței umane în raport cu provocările postumaniste oferă Jay David Bolter:

„Posthumanist theory claims to offer a new epistemology that is not anthropocentric and therefore not centered in Cartesian dualism. It seeks to undermine the traditional boundaries between the human, the animal, and the technological". Condiția umană și postumană ca raportare filosofică, în încercarea de a înțelege profunzimea vieții, permite (re)descoperirea unor gânditori, cum este cazul lui Abhinavagupta (975-1025), reprezentant al Școlii Trika, din Kașmir. Racordarea la actualitatea postumanistă nu respinge însă evoluția tehnologică.

Idealul unei vieți care să permită afirmarea plenară a personalității umane este unul generos, însă problematic, căci presupune consumarea de resurse și alegeri care evidențiază o poziție egocentristă ori chiar egoistă în raportarea la nonuman, o raportare care poate afecta tocmai umanitatea noastră. Se naște astfel un paradox existențial și etic, al umanității plenare, ideale, care se realizează concomitent cu pierderea unor caracteristici ale ei. Paradoxul se evidențiază în încercările fiecărui individ de a se realiza, ceea ce îl pune în conflict cu ceilalți, înțelegerea și seninătatea în relații fiind o utopie imposibil de realizat. În mod corespunzător, comunitățile și societățile umane tind să intre în conflict una cu cealaltă, iar atunci când nu o fac își epuizează resursele și materiale, și cele de fericire.

Literatura science fiction contribuie la această dezbatere legată de postuman, de postumanitate, evidențiind fie confruntarea, fie devenirea, o

evoluție continuă, de fapt. Ca o primă constatare, postumanismul se definește în aria când similară, când comună a postmodernismului. Prefixul „post” are o semnificație precisă, „după”, ceea ce arată că umanul și postumanul sunt în strânsă legătură, de fapt, al doilea concept oferind un cadru și un instrumentar de analiză pentru primul. Înțelegerea fenomenului este posibilă realizând o paralelă cu postmodernismul. Examinând modul cum Jean-François Lyotard combate opiniile facile despre postmodernism, Badmington va preciza că „postmodernul nu trebuie înțeles ca o perioadă istorică și chiar că postmodernitatea apare *înaintea* modernității”.

În acest mod, putem descoperi elemente postmoderne în operele unor scriitori care s-au afirmat încă din secolul al XIX-lea, printre ei fiind și Edgar Allan Poe. De acest model de înțelegere configurat de Lyotard se apropie și Cary Wolfe, care vorbește de un postumanism înainte de umanism ori implicat în el: "It comes both before and after humanism: before in the sense that it names the embodiment and embeddedness of the human being in not just its biological but also its technological world, the prosthetic coevolution of the human animal with the technicality of tools and external archival mechanisms (such as language and culture)" În același timp, înțelegem postumanul ca nonuman (sau neuman, inhuman, cum îl numește Lyotard). Studiile reprezentative din acest domeniu definesc nonumanul prin opoziție cu termenul și domeniul de bază. Nuanțând însă, lumea

animală este prima care se evidențiază în analiză. Există apoi categoria largă a elementelor inventate. Mașinăriile și echipamentele electrice intră în această categorie. Aici discutăm de elemente care aparțin domeniului realității, căci o altă categorie este a elementelor imaginate. De la stafii la extrateresți și de la moștrii mitici la mutanți paleta este foarte largă. Analiza ne forțează să luăm în calcul tipul de relație care se poate instala între om și elementele lipsite de caracteristici umane.

În ceea ce privește înțelegerea conceptului nonhuman, mai ales în raport cu genul science fiction importante sunt precizările făcute recent de Bruce Clarke, care are un subcapitol intitulat "From Natural Selection to the Alien". Animalul poate fi agresiv sau, din contră, un element de spijin. Ursul atacă, dar calul mișcă lucrurile, căci trage căruța. Extraterestrul este însă ambivalent. A fost imaginat în toate ipostazele, deci poate fi și prieten, și (mai ales) atacator. În același timp, umanul și nonumanul pot interacționa și vibra în interiorul aceleiași entități. Creatura realizată de Frankenstein, în clasicul roman cu acest nume scris de Mary Shelley, aduce fizic cu un om, chiar dacă este unul disproporționat, și are vibrații omenești, în ciuda manifestărilor sale mai degrabă de prădător.

Capacitatea de a trăi emoții puternice, contradictorii și distructive, demonstrează ambivalența umană, de fapt o barieră psihică de netrecut, dar evidențiată la mulți oameni cu porniri criminale. Monstrul lui

Frankenstein este pe cale să se umanizeze, însă există evident numeroase cazuri de oameni care își pierd echilibrul și violează, uneori profund, normele morale și legale, regresând la un stadiu care necesită excluderea din societate, fie prin ucidere, fie prin plasarea după gratii. Romanul *Frankenstein* este reprezentativ pentru categoria speculative fiction, dar și pentru modul în care mutațiile postumaniste sunt inserate încă de la începutul secolului al XIX-lea. Scriere proto-SF, Frankenstein este și un horror sau gothic care transcende genurile. Mai mult, cercetările recente aratăcum această lucrare poate fi percepută ca anti-gotic, subminând genul cu elemente postmoderne. Din perspectiva postumanistă, această vocație multiplă a monstrului creat de Victor Frankenstein necesită și alte delimitări. Această creație este non-umană, dar aduce cel mai mult cu un om, aspectul și acțiunile lui terifiante sunt permanent raportate la oameni și la încălcarea regulilor elementare de conviețuire socială. El nu se abate de la lege și normele de relaționare interumană deoarece nu i se aplică. Este o creatură de un alt tip: "Frankenstein's creature weirdly typifies what we now consider to be a life form, rather than deviating from it." De fapt, monstrul are comportamentul unui automat (automaton), constată același cercetător, făcând legătura (postumanistă) dintre gothic și alte genuri ale ficțiunii speculative, unde "The inhuman in the (post)human is also manifest in Frankenstein's automaton-like behaviour".

Interesant este și fenomenul protezării în studiile dedicate posthumanului. Oameni care își pierd o parte din membre, deci se văd parțial invalidați în structura lor umană, reușesc să își recupereze, în parte sau în totalitate, aceste pierderi, redevinând funcționali. Este ceea ce se întâmplă în schița *The Man that Was Used Up*, semnată de E. A. Poe. Generalul John A. B. C. Smith se recompune (își ia înfățișarea umană) dintr-o grămadă de materiale risipite prin cameră. Sigur, de aici se dezvoltă tema robotului (a ciborgului), despre care vom mai discuta. Evoluția umanității în era digitală poate fi privită și din perspectiva dependenței de tehnologie. Ea nu este externă, rămâne neincorporată, însă echipamentele devin unelte indispensabile mai ales în comunicare.

Un alt motiv preferat în dezbaterile despre postuman în reprezintă sfârșitul lumii, cu varianta intens exploatarea a apocalipsei nucleare. Este un prilej de reafirmare a genului SF cu multe contribuții de valoare. Limitele omenescului în iarna nucleară sunt delicat evidențiate, spre exemplu, de Cristian Tudor Popescu în povestirea deja clasică *Plutonia*. Doi supraviețuitori ai dezlănțuirii atomice își duc viața singuri pe lume, având la dispoziție tot ce ar fi putut visa vreodată. Sunt copleșiți însă de singurătate, ceea ce le trezește sentimentul profund uman al paternității și maternității. Doar că nu vor fi niciodată capabili să aibă un copil... Exemplele avansate anterior ne permit să întrezărim natura ambivalentă și oarecum contradictorie a

postumanismului, o altă distincție care se impune făcută aici este cea dintre realitate și imaginar. Există o criză reală a umanismului contemporan, concretizată în suma „crizelor” acruale ale omenirii, în multiple domenii. Într-o anumită măsură, imaginarul (arta în general și literatura ca mod specific) amplifică temerile și poate și criza, contribuind la dezbaterele care au loc. Totuși, arta se bazează pe ficțiune, iar în ciuda extrapolărilor și a corelațiilor care există și pot fi făcute cu evenimentele reale, imaginarul își validează permanent autonomia, în sensul că un univers fictiv nu are nevoie de validare în viața reală, ci își este suficient sieși. Desigur, în măsura în care respectă regulile de compoziție și trezește emoțiile unui public cât mai larg ori al unuia mai restrâns, de profesioniști. Este o alternanță și o întrepătrundere fictiv-factual, imaginar-real balansând permanent pe înțelegerea relației umanism-postumanism când în termeni contradictorii și opozabili, când ca elemente ale aceluiași domeniu, completându-se, uneori până la suprapunere ori la o identificare completă. În acest punct, este necesară introducerea noțiunii postumanism speculativ (speculative posthumanism), dezvoltată de mai mulți teoreticieni, printre care, cu o bună înțelegere a fenomenului, se numără și David Roden, abordare care permite o situare critică și comprehensivă față de fenomenul cultural și divers denumit postumanism. În schimb, Manuela Rossini argumentează în favoarea abordării prin prisma ciborgizării permanente a elementului

uman, văzând viitorul prin intermediul tehnostiinței: “Current theoretical, cultural, and technoscientific trajectories for the future of the human seem to go hand in hand. In the dominant imaginary and increasingly in reality, bodies become infinitely malleable, plastic and liquid, to be performed and invented anew.” Cele două abordări nu sunt opuse, ci complementare, deoarece, așa cum observa Roden, în 2010, “Speculative posthumanists claim that descendants of current humans could cease to be human by virtue of a history of technical alteration. Alți cercetători văd aici tot o descendență gotică, realizând conexiuni în direcția modelului oferit de doctorul Victor Frankenstein, cel care a realizat prototipul unei creaturi nonumane, reprezentând în abordarea postumanistă o nouă rasă, clasă sau gen.

Scenariile postumaniste dezvoltate în aria genului science fiction includ raportarea la timp și la meandrele lui. În existența ei reală, societatea umană evoluează și se transformă, astfel încât putem identifica stagii diferite. În ficțiune, cum este și cea SF, apare o indistinție între trecut, prezent și viitor, nicio fază temporală nemaifiind timpul zero, cel de referință, lipsind certitudinea. Jocul cu timpul permite jocul cu destinul omenirii, multe povești despre viitor fiind sumbre. Avem fie o proiecție apocaliptică de avertizare, cum ar fi cea legată de epuizarea resurselor, fie altele, adică 1) război (nuclear) devastator; 2) atac terorist (inclusiv biologic, cu viruși mortali); 3) accidente (atacuri din greșală, produși

biologici scăpați de sub control); 4) degenerare umană (omenirea fiind incapabilă să se mai susțină); 5) invazii extraterestre (brutale sau subtile). În acest context își face simțită prezența valul de producții de filme și seriale având ca temă un viitor apocaliptic, postapocalipsa fiind o componentă a interogațiilor postumaniste despre viitor. Ca grupă distinctă se înfățișează apocalipsa zombi (zombie-apocalypse), de esență neo-gotică, în care umanul și post umanul se confruntă până la suprimarea totală a uneia dintre tabere.

Postumanul (the Posthuman), în înțelesul său de imagine a omului (a umanului) cu componente și deprinderi care depășesc realitățile zilei de astăzi, reprezintă un concept de analiză a ceea ce poate fi în viitor. Poate însemna protezarea fizică, așa cum am văzut la E. A. Poe în *The Man that Was Used Up*. Prozator extrem de complex, Poe realizează o gradare a reansamblării generalului John A. B. C. Smith, trecând din planul real, cel al descrierii unor fapte înregistrate cu ochi de reporter, în cel fictiv, prezentând acțiuni irealizabile atât în prezentul său de la 1840, cât și în al nostru la începutul mileniului trei. În textul lui Poe, primele sunt racordate la trup picioarele și mâinile, ca mai apoi prezența umană să fie completată cu ochii, iar la final cu cerul gurii. Este o succesiune care evidențiază importanța protezelor, cele mai delicate fiind plasate la sfârșit. "Pompey, you black rascal, squeaked the General, I really do believe you would let me go out without my

palate", strigă el către servitorul negru, care se execută imediat, astfel că bravul general se vede întregit inclusiv cu vocea-i penetrantă. Transplantul de ochi și de palat este astăzi o problemă încă nerezolvată. Interesant este că toate aceste elemente materiale sunt atașate la ceva *indescriptil*, după cum spune chiar autorul, trupul uman, înălțându-se din grămada de lucruri aflată în mijlocul unei încăperi. Este o protezare fizică radicală, posibilă literar (ca ficțiune), dar și în realitate, într-o anumită măsură, desigur. Există o industrie de mâini (membre) bionice, de stimuloare cardiace, implanturi pentru combaterea epilepsiei, droguri „inteligente”, iar toate acestea au nevoie de promovare, pentru a atrage atenția investitorilor și politicienilor.

Protezarea poate fi și una mentală, psihică, adică un adaus de capacități de memorare și raționare neobișnuite pentru subiecții umani cunoscuți ai trecutului și prezentului. Se poate porni însă de la unele abilități umane (fie dobândite, fie exersate) prezente doar la unele persoane, ceea ce le face speciale în ochii celorlalți. Recordurile de orice fel (inclusiv cele sportive) intră în această categorie. Uneori, pot fi afecțiuni foarte rare, transformate de persoanele respective în instrumente pentru a supraviețui sau pentru a depăși condiția umană obișnuită. *Unforgettable (Imposibil de uitat*, ar fi o traducere apropiată), un serial american destul de cunoscut în perioada 2011-2014, prezintă cazul (și cazurile) personajului Carrie Wells, o polițistă din New

York, suferindă de Hyperthymesia, o boală rară, care îi permite să nu uite nimic din ceea ce vede, fapt care o ajută în investigațiile făcute. Serialul nu este încadrat în categoria SF pe motiv că Hyperthymesia este o afecțiune reală, chiar dacă foarte rară. Capacitatea acestor persoane de a reține și readuce în memorie extrem de multe întâmplări din propriul trecut are în ea ceva ciudat, fiind vorba de o activitate cu care eram obișnuiți la mașinării, la computere.

Acest tip de postumanism al amplificării capacităților mentale este prezent în povestirea *O chestiune de educație*, semnată de scriitorul român Liviu Surugiu. Povestea debutează cu imaginea clasică a sosirii unei nave cosmice pe o planetă îndepărtată, fiind o cursă obișnuită. Este un procedeu prin care autorul crează iluzia unei normalități în universul diegetic imaginat de el. E o

capcană aici, deoarece unele întâmplări de pe Ghanymondo sunt excepționale, chiar și pentru această lume deosebită. Mutațiile aduc nu față în față, ci împreună, alături, reprezentanții a trei vârste ale omenirii: neandhertalieni, monarhi medievali și new-yorkezi contemporani cititorului de astăzi. Autorul se dovedește inovativ în ceea ce privește transferul de personalitate, pe baza acestuia fiind construit punctul culminant al textului. Trimiterea este la o operațiune de transfer de personalitate la gemeni, proces pe parcursul căruia unul îl ucide pe celălalt, făcând astfel o crimă, existând și suspiciunea că, de fapt, la mijloc a fost și o sinucidere. Fenomenul are relevanță maximă, prin faptul că permite (sau, cel puțin, promite!) apariția unei noi generații umane, una din trecutul omenirii, într-n proces de simultaneizare cu cele existente deja pe Ghanymondo.

Referinte bibliografice

- Ispir, P "Omul medieval si transumanul", Dilema Veche, 3IV, 2019
- Stepanov,G "Jurnalismul social", Chisinau, 2015
- Braidotti, R "Postumanul", Editura Hecate, 2016

Prof. Cantemir Liliana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

ASPECTE PRIVIND SISTEMUL JURIDIC DIN EUROPA MEDIEVALĂ

Prof. Istudorescu Elvis Marian
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

În perioada secolelor XV-XVII, sistemul juridic, european se afla la finalul unei etape de evoluție. Plecând de la dreptul cutumiar, *obiceiul pamântului*, specific fiecărui popor în parte și de la dorința fiecăruia de a fi supus legii căreia îi aparținea, „*personalitatea legilor*”, s-a ajuns treptat la o sistematizare a normelor juridice și codificarea acestora în cadrul unor culegeri, ca expresie a centralizării statale. În redactarea acestor culegeri de o importanță capitală a fost Dreptul roman, redescoperit și cercetat în mai toate universitățile vremii, drept ce a stat la legitimarea puterii regale și atribuțiilor judecătorești ale regelui. Regele întruchipa litera și spiritul legii, dreptatea, statul și instituțiile acestuia, asigura ordinea socială, el era instanța supremă în regat.

A împărți dreptatea nu era un lucru prea complicat în perioada feudală. De bună seamă, erau necesare aici și unele cunoștințe de

drept. Acolo unde, la început, în prima parte a epocii medievale, nu erau coduri de lege scrise, această știință revenea la o cunoaștere aproape pe dinafară, sau a cere să fie citite regulile lor, adesea numeroase și detaliate. Existau destul de multe situații în care instanțele locale erau familiarizate cu aplicarea unor proceduri de drept cutumiar, iar uniformizarea legislativă începuse să facă apel la normele de drept roman. Se apela în aceste cazuri la familiarizarea judecătorilor, la situații anterioare de procedură ce o mențineau într-o postură a formalismului¹.

Analizând evoluția dreptului medieval european trebuie plecat de la cutumă ca izvor al său. Ele reprezintă norme de legi care se transmit din generație în generație pe bază mai mult orală decât scrisă și sunt caracteristice unei populații. Cercetarea cuprinsului cutumelor este dificilă, deoarece în perioada Evului Mediu n-au fost codificate încă de la început. Cu privire la cuprinsul lor existau incertitudini, așa încât judecătorii trebuiau să cheme pe oamenii bătrâni ca să-i ajute să le poată stabili conținutul. De aici

¹ Marc Bloch, *Societatea feudală. Clasele și cârmuirea oamenilor*, vol II, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1998, p. 98.

posibilitatea abuzului, de aici nevoia de codificare a acestora².

Cutumele erau variate, deosebindu-se între ele după regiunile în care se aplicau. Odată cu centralizarea statului asistăm la tendința tot mai accentuată de a codifica în mod oficial aceste cutume pentru a fi mai bine cunoscute și mai ușor de folosit în fața instanțelor³. În diferite țări se întâlnește o încercare de codificare a cutumelor pentru a da aplicării acestora un caracter mai unitar. În Franța, Marele Cutumiar, ce datează de la sfârșitul secolului XIV-lea, cuprinde documente referitoare la administrație și justiție, un breviar de Drept roman, precum și diverse indicații privind soluționarea unor procese. Această operă se întâlnește sub numele de „Cutumiarul lui Carol al VI-lea”. Un alt cutumiar îl constituie „*Practica forensis*” întocmit de Jean Masuea care cuprinde în general cutuma din provincia Auvergne și datează din secolul al XV-lea. Era împărțit în 42 de capitole din care trei se referă la dreptul general, 21 la dreptul cutumiar al provinciei Auvergne, 11 la procedură, 3 la dreptul penal și un singur capitol se referă la administrație. În felul în care este redactată, lucrarea cuprinde multe citate din Dreptul Roman. Mai este cunoscută sub denumirea de *Practica Senescallie* sau sub acela de *Viator juris civilis*⁴.

În Germania feudală, dreptul cutumiar se caracterizează printr-un

mare număr de particularități. La început normele juridice erau grupate după categoria socială din care făcea parte persoana căreia urma să i se aplice. Astfel conflictele dintre feudali se rezolvau pe baza „*dreptului feudal*”, obligațiile țăranilor erau cuprinse în „*dreptul curții*”, obligațiile iobagilor erau cuprinse în „*dreptul slugilor*”, iar populației orășenești i se aplicau normele dreptului orășenesc⁵.

Începând cu secolul al XIII-lea și în Germania se trece la codificarea „*obiceiului pământului*”. În 1230 Eike von Repgau întocmește un cod care cuprinde „*obiceiurile*” din părțile răsăritene ale Saxoniei și din alte regiuni. Codul are unelele adăsurii de drept canonic. El a fost scris în limba latină și s-a numit „*Saschen Spiegel*” (Oglinda Saxonă). Codul are două părți: una care se referă la „*obiceiul pământului*”, iar alta care cuprinde norme ce se referă la judecarea conflictelor dintre feudali⁶.

O altă culegere de cutume germane a fost întocmită între 1274-1275 de către un autor necunoscut. Colecția s-a numit „*Schwabenspiegel*” (oglinza svabă). Această lucrare nu este numai o colecție exclusivă de norme locale, ci la întocmirea ei au fost folosite mai multe surse: dreptul franc, dreptul canonic, Dreptul roman⁷.

În Anglia s-a căutat o înlocuire a cutumei prin impunerea unui „*drept comun*”, unit în tot regatul

² Vladimir Hanga, *Istoria generală a statului și dreptului (de la origini până la revoluțiile burgheze)*, Editura Litografia și Tipografia Învațământului, București, 1953, p. 142.

³ *Ibidem*.

⁴ Gheorghe Botoș, *Istoria generală a statului și dreptului*, Editura Facultății de Drept, Cluj, 1971, pp. 146-147.

⁵ Vladimir Hanga, *op. cit.*, p. 170

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Ibidem*, p.147.

unde în eleborarea sa se avea ca bază dreptul roman. Curtea regească trimitea judecători în diferite comitate ale țării spre a ancheta și judeca anumite pricini. În acest fel s-au născut unele reguli juridice, jurisprudențiale pentru întreaga țară⁸.

Deși adunate în culegeri, cutumele erau de multe ori greu de aplicat. Trebuia deci să se opteze pentru o lege sau alta, fără să se mai facă referire la normele cutumiare diferite ale părților în cauză. Din acest labirint nu se putea ieși decât acceptând principiile Dreptului roman, singurul sistem organic în care puteau fi încadrate toate cazurile „*ivite în viața de zi cu zi*”⁹.

Oricum, Dreptul roman nu dispăruse niciodată complet din Occident. Numai că în prima perioadă a Evului Mediu a fost o abandonare a lui pentru ca să se regăsească mai târziu în elaborarea marilor corpuri de legi. Începând din secolul al XIII-lea, domnia cutumei nu mai este la fel de evidentă, iar forța sa pare subordonată sau contestată, chiar în momentele când sursele care o reprezintă încep să se înmulțească. Aceasta, din cauză că legea și-a făcut din nou apariția, datorită în primul rând bisericii. Și de asemenea din cauză că un nou sistem normativ și noi referințe încep să se impună, cu destulă suplețe însă, pentru a

lasa loc destul uzanțelor cutumiare și a permite astfel toate tipurile de abordări¹⁰.

Venind să dea o forță nouă noțiunilor de stat și de suveranitate, absolutismul regal își va găsi în Dreptul roman o sursă de inspirație și motivele juridice ale pretențiilor sale. Prin însuși spiritul său, Dreptul roman care includea orice control al autorității religioase asupra voinței puterii, era instructorul favorabil al suveranului¹¹. Dreptul, în general, și dreptul canonic, în special, confruntate cu dreptul roman, regăsit și interpretat, tratat scolastic la momentul oportun, reprezintă instrumentul principal al acestei transformări și constituie obiectul tuturor preocupărilor.¹²

Dreptul roman reînvie în Europa o dată cu dezvoltarea orașelor și a burgheziei. El apare ca un drept care poate fi ușor folosit de către orășeni, protejând mai ales interesele acestora. Regii, în special cei germani, aveau în jurul lor pe așa numiții legiști, care interpretau dreptul roman în sensul de a dovedi necesitatea unei puteri centralizate, unui cod unic, pe care regele să-l aplice în interesul său. Dreptul roman reînvie mai întâi în Italia, unde Irnerius¹³ pune bazele studiului Dreptului Medieval. Cercetătorii de aici făceau anumite observații pe baza textelor de Drept roman,

⁸ *Ibidem*, p. 170.

⁹ Ovidiu Drâmba, *Istoria culturii și civilizației*, vol. V, Editura Saeculum, Vestala, București, 1998, p 348.

¹⁰ Jaques Le Goff, Jean-Claude Schmitt, *Dicționar tematic al Evului Mediu Occidental*, Editura Polirom, Iași, 2002, p. 204.

¹¹ Ovidiu Drâmba, *op cit.*, vol VI, p. 93.

¹² Jaques Le Goff, Jean-Claude Schmitt, *op. cit.*, p. 205.

¹³ Irnerius, de asemenea, scris Guarnerius sau Warnerius născut în 1050 la Bologna a fost, unul dintre oamenii de știință care au pus bazele studiilor juridice romane în Italia și printre primii profesori de drept de la Universitatea din Bologna, vezi <http://www.britannica.com/biography/Irnerius>

anumite comentarii sau adaptări. Ele s-au numit „glosse”, iar cei care le făceau, „glosatori.” Această metodă de a studia dreptul a trecut și în Franța prin intermediul profesorului Placentinus, el dobândind în secolele XIII-XV o importanță tot mai mare¹⁴.

Dreptul roman a fost recepționat în Germania în forma în care se preda în universități. El a devenit un drept comun pentru germanii, (*gemeines Recht*), în sensul că se aplica ori de câte ori normele dreptului local erau insuficiente sau se contraziceau între ele. La sfârșitul secolului XVII s-a trecut la o nouă recepționare a Dreptului Roman. De data aceasta, în întregime, Dreptul roman devine regula generală în

Imperiul German, iar dreptul local german avea o aplicare subsidiară¹⁵.

Asistăm așadar, pe parcursul Evului Mediu Dezvoltat la o renaștere, la o interpretare și o adaptare a Dreptului roman după necesitățile fiecărei țări în parte prin întreprinderea lui cu cel canonic și cutumiar specific fiecărui popor în parte. Din idealul reconcilierii dintre dreptul comun (*ius commune*), el însuși venind din articularea Dreptului roman cu cel canonic, și dreptul propriu adică dreptul cutumiar al fiecărei țări- ceea ce nu se putea realiza decât sub autoritatea unui adevărat suveran- provine întregul sistem normativ de la sfârșitul Evului Mediu și începutul epocii moderne.

Bibliografie:

- Bloch, Marc, *Societatea feudală. Clasele și cârmuirea oamenilor*, vol II, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1998.
- Botoș, Gheorghe, *Istoria generală a statului și dreptului*, Editura Facultății de Drept, Cluj, 1971
- Drâmba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, vol. V, Editura Saeculum, Vestala, București, 1998, p 348.
- Hanga, Vladimir, *Istoria generală a statului și dreptului (de la origini până la revoluțiile burgheze)*, Editura Litografia și Tipografia Învățământului, București, 1953.
- Le Goff, Jaques, Schimtt Jean-Claude, *Dicționar tematic al Evului Mediu Occidental*, Editura Polirom, Iași, 2002

Prof. Istudorescu Elvis Marian
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

¹⁴ Gheorghe Botoș, *op. cit.*, p. 159-160.

¹⁵ *Ibidem*, pp. 160-161.

PODUL FERDINAND DE PESTE JIU BĂTĂLIA DE LA JIU

Prof. Istudorescu Ileana Maria
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Ziua de 14 octombrie reprezintă

pentru gorjeni, prilej anual de celebrare a unei răsunătoare bătălii purtate de către populația civilă a orașului Târgu-Jiu, în timpul Primului Război mondial, la Podul Jiului dar și de comemorare a eroilor căzuți în luptele care s-au dus de-a lungul râului Jiu în aceeași perioadă. Un omagiu adus eroilor județului natal este firesc și onorant pentru toată lumea, mai ales pentru noi, copiii.

Declanșarea Primului Război Mondial în 1914 a determinat România să adopte două atitudini diferite în funcție de cursul evenimentelor și de obiectivele urmărite: neutralitatea din 1914 până în 1916 și participarea la război alături de Antanta din august 1916. Participarea la război s-a înscris ca o componentă necesară în etapa finală a acțiunii pentru realizarea idealului național: UNI-REA

Campania Armatei Române din anul 1916, începută înspre Transilvania s-a terminat în cele din urmă

cu un eșec, având în vedere riposta armatelor germane și austro-ungare. În miezul evenimentelor s-a aflat și zona defileului Jiului, unde, între 10/23 și 16/29 octombrie 1916, trupele române, comandate de generalul Ion Dragalina, au desfășurat bătălia pentru apărarea unei importante artere de legături cu Transilvania. Ea cobora din Pasul Vâlcan prin localitățile Schela și Vădari, spre Târgu Jiu. Natura terenului, ca și a comunicațiilor din această regiune, la care s-au adăugat condițiile meteorologice cu totul nefavorabile, au avut un rol deosebit în desfășurarea acțiunilor militare. Cele mai aprige lupte au avut loc în zona orașului Târgu-Jiu¹⁶.

Orașul Târgu-Jiu a intrat în istoria Marelui Război, în ziua de 14 octombrie 1916, când populația civilă a orașului a respins o puternică ofensivă germană pe Podul de pe Jiu. Paza Podului Ferdinand, cum se numea atunci, era asigurată de o companie de miliție, formată din 2-3 plutoane și comandată de comisarul Ioan C. Popilian¹⁷.

Podul numit Ferdinand a fost inaugurat oficial la data de 3 iulie 1897, în prezența primarului Titu

¹⁶ Istoria Românilor, vol VII, Tom 2, Editura Enciclopedică, București, 2015, 696.

¹⁷ <http://cult-ura.ro/lupta-de-la-podul-jiului-moment-istoric-cu-dubla-aniversare/>

Frumușanu, a prefectului Iancu Carabatescu, a primului ministru D. A. Sturza și a ministrului lucrărilor publice din acea vreme, I.C. Brătianu. Podul a fost construit după planurile a doi ingineri francezi Dayde și Pille, ei fiind renumiți și pentru realizarea planurilor Marelui Palat (1900) și a viaductului Bir-Hakeim (1905) din Paris. Podul Ferdinand a primit o garanție de 100 de ani.

Podul de la Jiu era un punct strategic important, deoarece permitea trecerea pe drumul care leagă sudul României de restul țării. În urma unei lupte intense, care a implicat atât forțe de infanterie, cât și unități de artilerie, trupele române au reușit să reziste înaintării germane și să păstreze controlul asupra acestui punct de trecere, deși inamicii au continuat să încerce să îl captureze. În timpul bătăliei, au fost utilizate tehnici de luptă moderne pentru acea perioadă, inclusiv tiruri de artilerie și atacuri cu mitraliere, iar soldații români au dat dovadă de un curaj remarcabil în fața unui inamic bine echipat și superior numeric.

Relatăriile despre eveniment sunt numeroase și uneori contradictorii dar toate sunt încărcate de sentimentul de bucurie și mândrie vis a vis de cei care au participat direct la confruntare, eroii gorjeni, cunoscuți și necunoscuți . „ *A fost unul dintre cele mai mari și înălțătoare tablouri ale neamului : copii între moșnegi luptând alături pentru țară... amestecați cu câțiva țărani și civili, iar lângă ei , imediat în spatele lor, mai multe*

femei țărance venite și ele să ajute, pansând pe răniți, cărând munițiuni soldaților până la linia de luptă sau încurajând pe luptători. Și toți aceștia erau veniți aici cu voia lor, neîmpinși de nimeni, nemânați de nimeni decât de dragostea de țară și de iubirea de neam,, afirma generalul C. Găvănescu în cartea document „ Războiul nostru pentru întregirea neamului,,¹⁸.

Între cei care au ajutat pe ostași s-a aflat și infirmiera Ecaterina Teodoroiu, cunoscută drept „eroina de la Jiu,,¹⁹. Cu privire la prezența Ecaterinei Teodoroiu în bătălia de la Podul Jiului există o anumită controversă printre istorici, nefiind date complet documentate. Unii spun că ea nu avea cum să fie la Târgu-Jiu în acel moment, deoarece regimentul din care făcea parte se afla mai jos, spre Filiași, alții afirmă că ea s-a aflat printre femeile care îngrijeau răniții sau aduceau muniție civililor și soldaților la Pod.²⁰

Polițistul Ioan. C. Popilian a relatat ulterior clipele prin care a trecut „*Și acum simt căldura acelor clipe de îmbărbătare pe care mi le oferise mărețul spectacol al bătrânilor, femeilor și copiilor hotărâți să moară până la unul... Nebunia noastră ținea la respect regimentele nemțești... Un glonț mă lovi în cap și un altul în picior. În vâlmășagul luptelor nu simții nici gloanțele, nici durerea. Doar șiroaiele de sânge îmi arătau că plătisem pe loc tributul de sânge... simt aceeași neuitată*

¹⁸ Generalul C. Găvănescu, Războiul nostru pentru întregirea neamului, Iași, 1918, p.38.

¹⁹ Istoria Românilor, p.696.

²⁰ <http://cult-ura.ro/lupta-de-la-podul-jiului-moment-istoric-cu-dubla-aniversare>

recunoștință vitejilor care m-au ascultat și m-au urmat atunci"²¹.

Importanța Luptei de la Podul Jiului a fost remarcată și de către mareșalul Berthelot, șeful Misiunii Militare Franceze în România, ca fiind un moment unic în istoria Primului Război Mondial. Și în ziarul britanic „Times” apărea o informație despre eroismul târgujienilor: „s-a opus o rezistență disperată într-o poziție căreia germanii i-au dat numele Târgu Jiului și au luptat timp de trei zile vitejește contra celor mai bune trupe germane”²².

Pe 17 octombrie 1916, armata trimitea gorjenilor un ordin, prin care anunța, pentru data de 19 octombrie, celebrarea unui „serviciu divin în toate bisericile din întregul județ și la Catedrala orașului pentru a mulțumi Celui Atotputernic că ne-a învrednicit ca în zilele de 14, 15 și 16 Octombrie să batem dușmanul ce ajunsese la porțile Tg.-Jiului [...] Preoții în odăjdii vor ține predici poporului adunat, arătând însemnăta-tea luptelor duse și necesitatea ca tot Românul să se ridice cu mic cu mare pentru a zdrobi pe dușmanul ce voește să ne răpue, și să arate fapta măreață a celor 4 cercetași, cari au luptat alături de soldați în apărarea podului de la Târgu-Jiu, și a femeilor viteze fără teamă de gloanțe”²³.

În octombrie 1920, Primăria Târgu-Jiu amplasează la capătul vestic al Podului Ferdinand/ Podul Jiului două tunuri și o placă

comemorativă, care să amintească de lupta eroică a cetățenilor orașului din 14 octombrie 1916. Placa memorială dedicată eroilor din Primul Război Mondial se află fixată pe podul de peste Jiu, încadrată de două tunuri de câmp. Însemnul memorial evocă luptele eroice desfășurate la pod în luna octombrie 1916, când trupele vrăjmașe au invadat orașul de pe Jiu. Pe placa memorială, din marmură albă, este dălțuită următoarea inscripție: „ 14 octombrie 1916. Aci, bătrânii, femeile, cercetașii și copiii Gorjului au oprit năvala vrăjmașe, apărându-și cu vitejie căminurile. Aniversare a victoriei de la Jiu. 1920, Octombrie 14,”²⁴ **Și toți aceștia erau veniți aici cu voia lor, neîmpinși de nimeni, nemânați de nimeni decât de dragostea de țară și de iubirea de neam.**”²⁵.

În august 1933, M.S. Regele Carol al II-lea emitea un Decret prin care se conferea Medalia „Virtutea Militară” de război cls. I mai multor orașe și localități din România, pentru eroismul dovedit în luptele din Primul Război Mondial. Printre acestea, se număra și orașul Târgu-Jiu. Câteva luni mai târziu, la data de 7 octombrie 1933, regele însuși, însoțit de o parte a miniștrilor guvernului Alexandru Vaida-Voevod, vizita capitala Gorjului. Cu acest prilej, regele a decorat orașul cu „Virtutea Militară de Război”, ca un omagiu adus eroismului cu care „populația sa în ziua de 14 octombrie 1916, a respins, la Podul Jiului, atacul

²¹<https://www.bizmagazin.ro/povestea-celui-mai-curajos-politist-din-gorj-ioan-c-popilian/>

²² Istoria Românilor, p.697.

²³ . <http://cult-ura.ro/lupta-de-la-podul-jiului-moment-istoric-cu-dubla-aniversare/>

²⁴ Florian Tucă, Mirce Cociu, Monumente ale anilor de luptă și jertfă, Editura Militară București, 1983, p.382.

²⁵ Gorjanul, Nr. 37-38, Anul X, Tg-Jiu, 1933, p.1.

trupelor germane, îndreptate contra orașului"²⁶.

Relatările despre lupta de la Podul Jiului sunt numeroase, particularitatea fiind însă evidentă în fiecare mărturisire, articol sau studiu. Rămâne însă de netăgăduit rezistența opusă timp de câteva ore, în fața inamicului, de populația orașului Târgu Jiu: civili, cercetași, sergenți de stradă și câțiva activi.

Bătălia de la Podul de la Jiu din 14 octombrie 1916 este un simbol al curajului și al sacrificiilor făcute de armata română în timpul Primului Război Mondial. Chiar dacă bătălia nu a avut o influență decisivă asupra rezultatului conflictului, ea reprezintă un moment important în

istoria militară a României și a fost o dovadă de hotărâre și patriotism în fața invaziei. Podul Ferdinand de peste Jiu a devenit astfel un loc de referință în memoria națională, iar acest episod istoric continuă să fie studiat și omagiat pentru curajul și sacrificiile celor care au luptat acolo.

În consecință, încheiem aceste rânduri, cu cea mai deplină convingere că nici o evocare istorică, nu va putea reda la adevăratele sale trăiri, pilda de curaj a eroilor bătăliei de la Podul Jiului. Este însă acesta omagiul și recunoștința noastră pentru cei care și-au înscris numele în paginile de aur ale istoriei.

BIBLIOGRAFIE

1. GĂVĂNESCU, C. , *Războiul nostru pentru întregirea neamului*, Iași, 1918.
2. PASCU, Stefan, CEAUȘESCU, Ilie, *Istoria Militară a Poporului Român*, Editura Militară, București , 1998.
3. TUCĂ, Florian, COCIU Mircea, *Monumente ale anilor de luptă și jertfă*, Editura Militară București, 1983.
4. ***, *Istoria Românilor*, vol VII, Tom 2, Editura Enciclopedică, București, 2015.
5. SCURTU, Ioan, *Istoria României în timpul Primului Război Mondial*" Editura Enciclopedică, 1996.
6. Gorjanul, Nr. 37-38, Anul X, Tg-Jiu, 1933.
7. <http://cult-ura.ro/lupta-de-la-podul-jiului-moment-istoric-cu-dubla-aniversare>
8. <ps://www.bizmagazin.ro/povestea-celui-mai-curajos-politist-din-gorj-ioan-c-popilian>

Prof. Istudorescu Ileana Maria
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

²⁶ Ibidem.

POEZIE DE SEARĂ

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Odată cu seara se instituie gândurile,
Care aduc lumina în negura lipsei;
Odată cu seara ne încercăm simțirea iubirii...
În nopți se arată calea spre rost, spre farmec,
spre tot.

Lumea se înalță în nopți,
Acum e marea bucurie a întâlnirii cu Celălalt, -
E timpul „întâlnirilor admirabile”,
Care nu sunt mai prejos
De stelele singure și tăcute.

Seara lumii se așterne în sufletul meu;
Și-mi arată că Lumea este
o (cu)n(o)aștere fără oprire.

POEZIE FEMININĂ

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Minunate sunt lângă noi femeile,
Care-și aștern sufletul doritor
În ceasul iubirii tăcute.

Frumusețea lor se aseamănă Lumii,
Care nu se schimbă decât
în ce este veșnic;
Bucuria lor e o seară liniștită de
iarnă.

Plină e ziua ce se așterne
lângă ele plutind,
În unghere de gânduri și viu.
Umbra ce-ntretaie al inimii zbucium,
Se varsă în viața noastră cântând;
Dulce-i privirea ce ne iese în cale,
Atunci când ele apar;
Amare și triste sunt secundele
Fără ele...

TĂCERE

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Tăcerea m-a învățat să fiu,
Un arbore mângâiat de vânt,
Orientat spre soare.

Sculptându-mi viața-n luminare,
Ea m-a transformat în neuitare;
Pictându-mi linii drepte de visare.

NELINIȘTE

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Din fuga-ncetinitului întuneric,
al umbrei haos se destramă
instaurând o lume luminată-n noapte.

Al lumii surd neant sună-n Univers,
dar lumea-i prea grăbită să-l audă.
Fugind spre-a visului dorință
ea se consumă neîncetat și trist,
în ceea ce ființă nu mai este.

În intimitatea noastră surdă,
se află - un Absolut de ne-nțeles;
în a pătrunsului finit se frânge,
a lumii dureroasă amăgire...

A FI VS. A AVEA ÎN METAFIZICA LUI GABRIEL MARCEL

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Title: *To be vs. To have in Gabriel Marcel's phenomenology* (The study appeared with some changes in the work: *Fiinta si transcendentia la Gabriel Marcel*, by Dumitru Alin Negomireanu, Publishing House: TIPO MOLDOVA, 2014, Iasi, ISBN: 606-676-445-2).

Key words: to be, to have, faith, phenomenology, being, transcendence, God, existence, metaphysics, religious, the other, becoming, knowledge, truth, philosophy, religion, existential, human condition, mystery, problematic.

Summary: The problem at issue is the distinction between to be and to have and how this issue of Marcellian thinking is shown in his works: „*Fragmente filosofice*”, „*Jurnalul metafizic*”, „*Misterul fiintei*”, „*Eseuri de filosofie concreta*” „*A fi si a avea*”, „*Homo Viator*”. The Marcellian

metaphysics approach is rather a phenomenological description (*description phénoménologique*) than a logical order schematics. The issue of the „being”, in the sense of Marcel, is not actually an issue, because, as he argues, the issues admit solutions, unlike the Being. Its phenomenological interpretation shows the need to understand the „being” as a mystery, as „non-objectifiable”. The being „implies to stand the test of life”, the being is non-objectifiable, is no object and no thing, it can not be characterized. The being does not permit to enter the reality we claim to characterize. Marcel does not accept the distinction between „absolute beings” and „relative beings”, the fact of „to be” is dynamic and open, the being is inexhaustible. The being is a quest of faith, is a place of fidelity, principle of inexhaustibility, „seed of eternity”, „the being is what does not disappoint”, „there is being where our expectations are realized”, „the creation means being”, „the being is a mystery”... According to Marcel, the existence should not be treated as an issue to be resolved at the writing table, the existence is something that involves me because I, the one asking, live, exist, am. For the French philosopher the existence is

not an issue, but a mystery. The human existence is a dramatic conflict between to be and to have (between existence and possession). Marcel believes illegitimate the natural life temptation according to which we identify with what we have; it is the wrong way to think having nothing means being nothing. Gabriel Marcel's great achievements are not few: the openness to dialogue, to tolerance, the authenticity of reporting to the lived time, the care for each other.

Într-o societate ca cea în care trăim noi astăzi, actualitatea distincției marceliene dintre „a fi” și „a avea” este de necontestat. Trăim în fiecare zi pentru a avea (pentru confort, bogăție, plăcere) și pentru a poseda, uitând astfel de ceea ce este esențial în realitate, ceea ce poate da sens vieții noastre: dragostea, libertatea, frumusețea, ființa. Libertatea noastră „ne conferă această putere de a degrada ființa în avere”. Pentru Marcel „tragedia lui a avea” este în centrul lumii cotidiene ca o amenințare continuă. Libertatea noastră folosită într-un mod neadecvat degradează ființa în „avere”, pe „a fi” în „a avea”. Pentru a evita riscurile pe care le implică „averea”, trebuie să adoptăm o atitudine pozitivă și creatoare, trebuie să urmăm calea „Ființei” și s-o evităm pe cea „a averii”. Această căutare este căutarea ființei. Marcel o asociază exigenței ontologice și o descrie ca pe o: „căutare a sensului vieții, a unei

plenitudini care se opune vidului interior, a unei lumi care funcționează, altfel decât copleșitoare, monotonă, a unei societăți unde ființele se prezintă mai mult ca simple specimene, mai puțin perceptibile unele cu altele”¹.

În comunicarea prezentată în noiembrie 1933 la Societatea Filosofică din Lyon, Gabriel Marcel aduce în discuție: „Șchița unei fenomenologii a lui a-avea”². Ideile pe care le dezvoltă în această comunicare, își au originea (după cum susține Marcel), încă din perioada importantei lucrări „*Jurnal metafizic*”. Aici autorul ne spune: „În fond, totul se reduce la distincția dintre ceea ce avem și ceea ce suntem”³. Invocând această diferențiere între ceea ce avem și ceea ce suntem, Marcel găsește ca explicație: „Ceea ce avem manifestă în mod evident o anumită exterioritate față de noi înșine. Această exterioritate nu este totuși absolută. În principiu ceea ce avem sunt lucrurile (sau ceea ce poate fi asimilat lucrurilor și în măsura în care această asimilare este posibilă). Nu pot avea în sensul strict al cuvântului decât ceva ce posedă o existență până la un anumit punct independentă de mine. (...) Nu am decât ceva de care pot dispune într-un anumit fel și în anumite limite, altfel spus în măsura în care pot fi considerat drept o putere, drept o ființă dotată cu putere. Nu pot transmite decât ceea ce am”⁴. Aceași idee este susținută și în lucrarea „*A fi și a*

¹ René Davignon, *Le mal chez Gabriel Marcel*, Paris, Édition du Cerf, 1985, p. 35.

² Această comunicare este tradusă în limba română și o regăsim în cadrul lucrării „*A fi și a avea*”, traducere de Ciprian

Mihali, Cluj, Editura Biblioteca Apostrof, col. Filosofie contemporană, 1997. pp. 169-190.

³ Gabriel Marcel, *Jurnalul metafizic*, traducere de Dorin Ștefănescu, Timișoara, Editura Amarcord, 1995 p. 407.

⁴ *ibidem*.

avea": „Eu nu pot să am, în sensul strict al termenului, decât ceea ce posedă o existență independentă, până la un anumit punct, de mine”⁵.

Spre deosebire de „a avea”, faptul de „a fi” nu poate fi luat în posesie, nu poate fi tratat ca un obiect: „Dacă categoria ființei are valoare, înseamnă că există ceva intransmisibil în realitate”⁶. Se observă, faptul că din punctul de vedere al lui Marcel poate fi transmis doar „ceea ce îmi aparține”, „ceea ce am” (ceea ce face parte din categoria lui - a avea), spre deosebire de „a fi” care implică „ceva-ul intransmisibil” și „nedefinibil”. Pentru filosoful francez „faptul-de-a-avea” ca posesie îmbracă modalități doferite. Exemplele⁷ pe care le folosește în lucrarea „*A fi și a avea*” ne semnaleză aceste diferențe: de exemplu este o diferență în a spune că avem o bicicletă față de situația în care spunem că avem idei (despre o anumită problemă), sau avem timp să facem cutare sau cutare lucru.

Există o legătură între „faptul-de-a-avea” și dorință sau poftă. Pentru a explica această legătură filosoful francez susține faptul că: „a dori înseamnă, oarecum, a avea fără să ai” iar aceasta implică o suferință, „acea ardere esențială a dorinței”, care este expresia unei contradicții, care generează o situație insuportabilă. G. Marcel ajunge astfel la concluzia că: există o „simetrie absolută între poftă și angoasa pe care o resimt la ideea că voi pierde ceea ce am”⁸. Pentru Marcel nu există

„posibilitatea ființei de a se afirma decât ca transcendența posesiei”. Spre deosebire de sfera lui „a-avea”, care ține de ordinul caracterizabilului, cea a lui „a-fi”, ține de ordinea metaproblematicului (misterul), adică necaracterizabilului.

Gabriel Marcel ne sugerează faptul că noi înșine suntem neîmpliniți, și că în acest sens avem sarcina să ne construim, să ne „înșădăcinăm în ființă”. A fi înșădăcinați în „ființă” presupune în accepțiunea lui Marcel a ne plasa dincolo de sine: „într-o zonă care transcende orice a avea posibil, zona înșăși la care acced în contemplare sau în adorare. Gabriel Marcel consideră că noi toți purtăm o povară, care poate deveni în unele momente critice, insuportabilă. Această greutate (le poids) este cea a trecutului nostru, ea vine dintr-un soi de nemulțumire, din ceea ce am fi vrut să facem și n-am realizat, „de ce que nous aurions désiré être et de ce que nous ne sommes point”⁹ (din ceea ce am fi vrut să fim și din ceea ce nu suntem deloc). Această „imobilizare a trecutului” (după cum o numește Marcel), se impune a fi depășită deoarece ea generează un „viitor revolut *avant la lettre*”, ceea ce este sinonim cu o „contaminare a viitorului”¹⁰

Se poate spune că și în cazul lui Marcel, ca de altfel în cazul tuturor filosofilor preocuparea centrală este dată de natura ființei. Această preocupare, care vizează natura ființei este una din problemele eterne ale filosofiei pe care Marcel o

⁵ Gabriel Marcel *A fi și a avea*, ed. cit, p. 170.

⁶ Gabriel Marcel, *Jurnalul metafizic*, ed. cit., p. 407.

⁷ Gabriel Marcel *A fi și a avea*, ed. cit, pp. 173-174.

⁸ Gabriel Marcel *A fi și a avea*, ed. cit, pp. 177-178.

⁹ Gabriel, Marcel, *Essai de philosophie concrète*, Paris, Editions Gallimard, 1940, p. 83.

¹⁰ *Ibidem*, p. 84.

abordează cu resursele sale proprii. Problema „ființei”, în accepțiunea lui Marcel, nu este de fapt o problemă, deoarece, argumentează el problemele admit soluții, spre deosebire de Ființă. Interpretarea sa fenomenologică prezintă necesitatea înțelegerii „ființei” ca mister, ca fiind „non-obiectivabilă”. Marcel utilizează termenul atât ca „*être*” și ca „*êtres*” (ființă, ființe), având două mari preocupări¹¹ date de „exigența (cerința) de a fi” și „obsesia ființelor”. Situându-se între „exigența ființei” și „obsesia ființelor” gândirea marceliană „răspunde unui dublu imperativ ontologic”: „Pe de o parte, concentrarea asupra unității transcendente a ceea ce nu poate fi decât un întreg nedivizat și care, prin urmare ne solicită o comprehensiune în măsură se se înalțe până la această totalitate supra-semnificată. Pe de altă parte, interesul pe care îl stârnește particularul fiecărei ființe, coborârea, dacă nu chiar pulverizarea gândirii într-o diversitate existențială deconcertantă”¹².

Ființa este văzută de Marcel ca: „loc al fidelității”¹³, ca principiu de inepuizabilitate, „ca sămânță de eternitate”, „ființa este ceea ce nu dezamăgește”, „există ființă unde așteptările noastre sunt realizate”, „creația înseamnă ființă”, „ființa este

mister” pentru că scapă cunoașterii obiective. Ființa „presupune faptul de a rezista probei vieții”, ființa este non-obiectivabilă, nu este obiect și nici lucru, nu poate fi caracterizată. Ființa nu permite pătrunderea înăuntrul realității pe care pretindem s-o caracterizăm. Marcel nu acceptă distincția dintre „ființe absolute” și „ființe relative”, faptul de „a fi” este dinamic și deschis, ființa este inepuizabilă. Ființa este o căutare a credinței, iar această „ființă spre care se îndreaptă credința transcende orice inventar posibil, mai bine zis, ea nu poate fi un lucru printre altele, un obiect printre altele”¹⁴. Ființa în accepțiunea lui Marcel este percepută ca o nevoie, o exigență, care apare dintr-o asigurare interioară, o intuiție a misterului ființei. Acest mod de a înțelege ființa, converg cu modalitatea specifică metafizicii marceliene potrivit căreia: „Dacă Ființa este cu atât mai necaracterizabilă (deci cu atât mai neposedabilă, cu atât mai transcendentă și în toate felurile), cu cât este mai mult Ființă, atributele nu vor face decât să exprime, să traducă, într-un limbaj complet inadecvat, faptul că Ființa absolută este total refractară la determinării care nu trimit niciodată decât la o *Mai-puțin-ființă*, la un obiect în fața căruia ne așezăm, reducându-ne, oarecum, la

¹¹*ibidem*, pp. 220-221: „Lorsque je tente de considérer celui-ci dans son ensemble, je suis forcé de constater qu' il a été dominé par deux préoccupations qui peuvent d' abord sembler contradictoires, et dont, l' une s' est d' abord traduire beaucoup plus directement dans mon œuvre dramatique que dans mes essais spéculatifs, l' autre s' exprimant dans le registre métaphysique, mais restant présente au moins à l' arrière-plan de toutes mes pièces, presque quelles qu' elles soient. Celui-ci, c' est ce que j' appellerai l' exigence de l' être, c' est la hantise des êtres saisis dans leur singularité et en même temps atteints dans les mystérieux rapports qui les lient” (Încercând să mă gândesc la aceasta în ansamblu, sunt nevoit să constat că a fost dominată de două preocupări care ar putea

părea contradictorii, iar una dintre acestea fiind tradusă mult mai direct în opera mea dramatică decât în eseurile mele speculative, pe când cealaltă a fost exprimată în registrul metafizic, dar a rămas prezentă cel puțin pe plan secund în toate lucrările mele, oricare ar fi acestea. Prima e cea pe care o numesc cerința *ființei*; a doua o reprezintă obsesia *ființelor* percepute în unicitatea lor, dar, în același timp, luate în considerare în cadrul raporturilor misterioase care le leagă).

¹² Ștefănescu Dorin, *Metafizică și credință*, București, Editura Paideia, 2005, p. 178.

¹³ Gabriel Marcel *A fi și a avea*, ed. cit, p. 55

¹⁴ *ibidem*, p. 138.

măsura lui, și nu reducându-l pe el la a noastră"¹⁵. Din această idee care susține că „Ființa este necaracterizabilă” rezultă conform metafizicii marceliene faptul că însăși viața noastră a oamenilor nu poate fi descrisă. Dumnezeu este sursa ființei, Dumnezeu este „Ființa”. Întâlnirea cu „transcendență” este posibilă, potrivit viziunii metafizice marceliene, doar celui credincios: „La croyant est celui qui ne se heurtera à aucun obstacle insurmontable sur cette voie de transcendance”¹⁶ (Credinciosul este cel care nu se va întâlni cu nici un obstacol de netrecut în calea lui spre transcendență).

Distincția dintre „mister” și „problemă” face parte din chintesenta reflecției metafizice marceliene și este astfel enunțată în lucrarea *Être et avoir* (1918-1933): „Problema este ceva cu care avem de-a face, care blochează drumul. Ea se află în întregime în fața mea. Dimpotrivă misterul este ceva în care mă aflu angajat, a cărui esență este, în consecință, de a nu se afla în întregime în fața mea. Este ca și cum în această zonă distincția dintre în mine și în fața mea și-ar pierde semnificația”¹⁷.

Faptul de a simți este deschiderea mea spre lume. Omul este o ființă itinerantă, *Homo Viator*, el este „pelerinul Absolutului”. Omul este în mod esențial un călător „spre un sfârșit despre care putem spune, în același timp și în mod contradictoriu,

că-l vede și că nu-l vede”¹⁸. Prietenia pentru sine – însuși este un punct capital al moralei marceliene. Iubirea de sine e dificilă în această lume, ea nu merge fără iubirea celorlalți și a lui Dumnezeu ca Tu absolut. Pentru Marcel, Dumnezeu este „Tu”-ul absolut, deoarece „atunci când încerc să văd în ce mod pot vorbi despre Dumnezeu, în ce mod mă pot exprima despre Dumnezeu, ajung să constat că pot mai curând să-i vorbesc decât să vorbesc despre El”¹⁹. Tu – ul Absolut, are pentru filosof o valoare necondiționată, nelimitată, reprezentând baza tuturor valorilor. Necondiționarea este adevăratul semn al prezenței lui Dumnezeu. Toate judecățile pe care omul le formulează cu privire la Dumnezeu se întorc asupra omului. „Tu nu ești!” - iată verdictul omului; iar cel ce proclamă acest verdict, se întreabă Marcel – este el oare? Autorul *Jurnalului metafizic* nu este de acord cu filosofii raționaliste de factură idealistă sau pozitivistă, care consideră că este posibilă cunoașterea întregii realități și a omului însuși prin concepte și definiții logice. Marcel are o extremă neîncredere în privința tehnicii și a științei, el le reproșează că dezumanizează omul desacralizând lumea.

Filosoful francez va refuza, în numele experienței subiective, „să considere relația imanentă – transcendență ca expresie a unei veritabile antinomii”²⁰. Absolutul nu va mai

¹⁵ *ibidem*, p. 185.

¹⁶ Gabriel Marcel, *Homo Viator*, Paris, Aubier, Editions Montaigne, 1944, p. 62.

¹⁷ Gabriel Marcel *A fi și a avea*, ed. cit., p. 116.

¹⁸ Gabriel, Marcel, *Omul problematic*, Cluj, Editura Biblioteca

Apostrof, col. Filosofie contemporană, 1998, p. 134.

¹⁹ Gabriel Marcel, *Dialoguri cu Pierre Boutang*, traducere Aurelian Crăiuțu și Cristian Preda, cu o prefață de Mihai Șora, București, Editura Anastasia, 1996, p. 101.

²⁰ Stere Ernest, *Din istoria doctinelor morale*, (vol. III), București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979, p. 240.

fi căutat, ca în teologia creștină, în afara „relativului”, ci în intimitatea experienței interioare, deoarece explorarea „lumii interioare”, consideră Marcel în *Journal métaphysique*, „ne oferă căi de acces în intimitatea universului din afară”²¹. G. Marcel, în efortul său de a îmbina sensibilul cu inteligibilul, a încercat să instituie o reflecție bazată pe „noi înșine”²², menită să integreze toate ființele în interiorul Ființei. Într-un sens creștin²³ în esență, G. Marcel dezvoltă, „într-o modalitate existențială proprie, o problematică reală a omului și a creației umane din epoca noastră, contribuind la o mai bună înțelegere a condiției umane înstrăinate”. Una din interogațiile filosofului francez vizează modul în care am putea trăi sentimentul solitudinii, al instabilității și indigenței ființei noastre? Răspunsul pe care autorul *Jurnalului metafizic* ni-l oferă este experiența plenitudinii. Suferința cauzată de neliniște este datorată raportării la plenitudine, în afara căreia experiența a ceea ce ne lipsește ar fi de neconceput. Experiența interioară este nu numai sursa revelatoare a *ființei*, ci ea se arată investită cu dimensiunea transcendenței – sentimentul unei plenitudini eterne și imuabile, realizarea valorii, mântuirea spirituală, presupun tocmai acest lucru. Legătura dintre neliniște și sensul ființei apare tocmai într-o lume ce

suferă de o insuficiență radicală care este dată de neputința de a se desprinde de propria sa imagine. Neliniștea este aspirație spre ființă, „dispoziție activă, principiu de depășire a tot ce se opune fecundității sale. Căci ea nu macină în gol, ci, creatoare fiind, transformă golul în cale de urmat, singurul drum ce ne poartă spre pacea adevărată, care nu este a lumii acesteia”²⁴. În afara asentimentului la transcendența care ne animă, consideră filosoful francez, nu suntem și nu valorăm nimic. Analoagă experienței muzicale, transcendența oferă deschidere spre înțelesul profund al existenței, „grație căreia fiecare om, din solistul stângaci de la început se transformă într-un <<membru extaziat (*emerveillé*) al unei orchestre>>”²⁵, dirijate de Dumnezeu, despre care se poate spune că este orchestra însăși în unitatea sa profundă și inteligibilă.

În această ordine a transcendenței se situează și Karl Jaspers, cel care consideră că adevărata sarcină a omului „nu devine clară decât prin transcendența acestei realități unice și prin absolutul iubirii care se revelează în ea; această iubire, infinit deschisă prin rațiunea transcendentă, știe să vadă ființa²⁶ și să dezvăluie în realitățile lumii scrierea

²¹ *Ibidem*.

²² Un „noi înșine”, care implică ideea riscului ontologic – care, consideră Marcel, poartă numele de suflet. Acest suflet poate fi salvat sau pierdut, tocmai pentru că el este un risc. *vide* Gabriel Marcel *A fi și a avea*, ed. cit., p. 105.

²³ Marcel îi dă dreptate lui Kierkegaard spunând că „în măsura în care suntem creștini, trebuie să păstrăm un sentiment de contemporaneitate cu Hristos”, *vide* Gabriel Marcel, *Dialoguri cu Pierre Boutroux*, ed. cit., pp. 163-164.

²⁴ Dorin Ștefănescu, *Prezență și înțelegere. Reflecții asupra fenomenului religios*, Pitești, Editura Paralela 45, p. 88.

²⁵ Stere Ernest, *Din istoria doctrinelor morale*, (vol. III), ed. cit., p. 243.

²⁶ Filosofia pentru Jaspers începe cu întrebarea: Ce este?, adică întrebarea despre Ființă. După aceea continuă întrebându-se: „Dar ce este ființa în sens propriu, adică ființa care ține totul laolaltă, pe care se întemeiază totul și din care provin toate câte sunt?” (*vide* Karl Jaspers, *Texte filosofice*, București, Editura Politică, 1986, p. 15).

cifrată a transcendenței”²⁷. Potrivit lui Jaspers putem să ajungem la o idee mai clară asupra condiției noastre de oameni, „prin conștientizarea nesiguranței pe care ne-o sugerează, propune și impune tot ceea ce ființează pe lume; incertitudinea care ne înconjoară și ne modifică stările obligă spre acceptarea lucidă a faptului că este imposibil să mizezi pe ceea ce se află în lume”²⁸. În condițiile în care, pentru K. Jaspers omul nu se poate bizui pe nimic din ceea ce ține de lume, trebuie să acceptăm altceva: „îmboldul de a transcende lumea”²⁹. Sarcina filosofării, ne spune Jaspers „este căutarea ființei în spiritul propriei interiorități”³⁰. În demersul său filosofic Jaspers caută să identifice și să elimine ceea ce este negativ în existență – lipsa de comunicare, solitudinea, disperarea, izbutind astfel să se apropie de ceea ce este luminos: „teoria încifrării transcendenței și a sentimentului religios”³¹.

Ceea ce sunt eu nu are echivalent în planul lui „a avea”. Totul se reduce la distincția dintre ce ai și ce ești. Marcel pledează pentru imposibilitatea unei determinări obiective sau noționale a conținutului spiritual al Lumii. Lumea rămâne „din punctul de vedere al cunoașterii metafizice locul incertitudinii, imperiul posibilului, ea rămâne contingentă în raport cu gândirea religioasă”³². Potrivit lui Marcel, existența nu trebuie tratată

ca o problemă ce se rezolvă la masa de scris, existența este ceva care mă implică deoarece, eu, cel care pun întrebarea, trăiesc, exist, sunt. Pentru filosoful francez existența nu e o problemă, ci un mister. Datul fundamental al oricărei reflecții metafizice este că „eu sunt o ființă ne-transparentă pentru ea însăși, căreia propria ființă îi apare ca un mister”³³. Referitor la dificultatea de a defini adevărul, Gabriel Marcel ne sugerează în lucrarea „*Le Mystere de L'Être*”, că oricare ar fi definiția pe care vom fi conduși să o dăm adevărului, ea trebuie să țină cont de faptul că nimic din ceea ce se potrivește lucrurilor nu i se potrivește adevărului.

Problema e ceva ce se întâlnește, ce îți iese în cale, este în fața mea în totalitatea ei, spre deosebire de mister care e ceva în care mă aflu implicat și nu se află în fața mea în totalitatea sa. Dacă existența este un mister³⁴, aceasta înseamnă că nu e definibilă conceptual, nu e analizabilă și nu poate fi descompusă, nu poate fi controlată sau luată în posesie. A ne supune existenței nu e o formă de pasivitate, ci de acțiune: ea presupune acțiuni concrete de unire, cum ar fi credința și iubirea. Existența omului se află într-un conflict dramatic între a fi și a avea (între existență și posesie). Marcel consideră ilegitimă tentația vieții naturale potrivit căreia ne identificăm cu ceea ce avem; e o modalitate greșită

²⁷ Karl Jaspers, *Introduction à la philosophie*, traduit d' allemand par Jeanne Hersch, Librairie Plon, 1981, p. 75 apud Vasile Macoviciuc, *Inițiere în filosofia contemporană*, București, Editura Economică, 2000, p. 171.

²⁸ Macoviciuc, Vasile, *Inițiere în filosofia contemporană*, ed. cit. p. 173.

²⁹ *Ibidem*.

³⁰ Karl Jaspers, *Texte filosofice*, București, Editura Politică, 1986, p. 359.

³¹ Nicolae Iuga, *Filosofia contemporană. Despre morala creștină*, Pitești, Editura Paralela 45, 2002, p. 132.

³² Gabriel Marcel, *Jurnalul metafizic*, ed. cit., pp. 134 – 135.

³³ *Ibidem*, p. 380.

³⁴ *Ibidem*, p. 185 : „Sunt pentru mine însumi o situație care mă depășește și care îmi suscită activitatea”.

să credem că a nu mai avea nimic, înseamnă a nu mai fi nimic. Marcel explorează cum cineva accede la credință, sau cum altcineva se zbate în necredință, el descrie cum cineva adoptă o atitudine de speranță sau deznădejde. Planul pentru care pledează filosoful francez este „cel al credinței, al speranței și al milei, cel al rugăciunii, care este poate singurul în care putem să slujim pacea, instaurând-o mai întâi în noi înșine”³⁵.

Marcel refuză să dovedească existența lui Dumnezeu, deoarece evită să-l obiectivizeze, fiind convins că „este infinit mai mult decât tot ceea ce se poate spune despre el”. Realitatea se sustrage caracterizării, a caracteriza înseamnă să posezi „imposedabilul”. Ființa este cu atât mai „incaracterizabilă” cu cât este mai „Ființă”. Pentru o relație fecundă cu Dumnezeu, trebuie depășită realitatea lumii lui „a avea” (averii). Raportul necredinciosului sau al scepticului este cel al lui avea, al obiectului susceptibil de anchetă și verificare, pe când în în credință verificarea este imposibilă.

Marcel nu putea să rămână neafectat de experiența războaielor

mondiale, în special de modul în care „existența” a fost mutilată în acea perioadă. Conștiința tragediei a jucat un rol hotărâtor în dezvoltarea gândirii acestuia. Această „conștiință a tragediei”, specifică gândirii marceliene este compatibilă cu acel simț ascuțit al pluralității umane, cu comunicarea interumană, precum și cu elementul ireductibilității pe care nici o soluționare rațională nu îl poate elimina. Toate acestea dau seama de modalitatea filosofiei existențiale marceliene. Adevărul marcelian nu are nimic în comun cu adevărurile care îi sunt date savantului pentru a le aduce în lumină ca urmare a investigațiilor sale răbdătoare. Filosofia lui este o explorare mereu deschisă a ființei în situație și angajată, iar în acest sens putem spune, în acord cu Étienne Gilson că: „Gabriel Marcel représente le type même d'une vie entièrement engagé et pourtant toute dévouée au service exclusif de la vie de l'esprit”³⁶ („Gabriel Marcel, reprezintă tipul însuși al unei vieți în întregime angajată și totuși în totalitate dedicată serviciului exclusiv al vieții spiritului”).

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

³⁵ Gabriel, Marcel, *Omni problematic*, ed. cit., p. 133.

³⁶ Gilson Étienne et alii, *Existentialisme Chrétien*, Paris, Plon, 1947, p. 9.

MEMBRANELE ÎNȚELEGERII DE ADRIAN NIȚĂ RECENZIE

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

este brutală, violentă, plină de luptă și competiție”¹.

Adrian Niță este cercetător științific la Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru al Academiei Române și conducător de doctorat la Universitatea ”Ștefan cel Mare” din Suceava. Autorul lucrării „*Membranelor înțelegerii*” se evidențiază printr-o prezență constantă în lumea ideilor atât la nivel național cât și internațional. Amintim lucrările sale: *Leibniz*, Editura Paideia, București, 1998; *Metodologie*, Ars Docendi, București, 2005; *Timp și idealism*, Paideia, București, 2005; *Deșertul interogațiilor*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2007; *La métaphysique du temps chez Leibniz et Kant*, L'Harmattan, Paris, 2008; *Noica: o filosofie a individualității*, Paideia, București, 2009, *Teoria substanței la Leibniz 2018-premiul Mircea Florian al Academiei Române, Epoca Spiritului*, precum și zecile de studii și articole apărute în revistele de cultură din țară și din străinătate. Trebuie spus că cercetătorul și universitarul Adrian Niță

este des întâlnit și în dezbaterile culturale, a tradus: G.W. Leibniz, *Scrieri filosofice* (traducere, studiu introductiv, notițe introductive și note), All, București, 2001, E. Gilson, *Tomismul*, Humanitas, București, 2002. Fără a avea pretenția că putem să realizăm o trecere în revistă a tuturor secțiunilor lucrării, vom prezenta succint ideile prezentate de autor în unele secțiuni ale acesteia.

Volumul *Membranele Înțelegerii*, (Editura Institutul European, 2023 Iași, 2023, 250 p.) al lui Adrian Niță este compus din nouă capitole prin care autorul își propune să treacă în revistă semnele epocii prezente în cultura secolului XXI pe care le pune în discuție din perspectiva eticii, literaturii și filosofiei, cu un accent deosebit pe rațiune și spirit, lume, emoții, empatie, înțelegere, având în vedere scrieri care au fost publicate în mare parte după anul 2000, din spații culturale variate: european, englez, francez, sud-american, român sau portughez, creștin sau musulman (Saramago, Marjans, Franz, Pamuk, Rushdie, Houellebecq, Suceavă, Ewan și Cărtărescu).

Autorul aduce în discuție, în lucrarea „*Membranele înțelegerii*” și alte personalități ale filosofiei, științei sau literaturii: I. Newton, Platon, Aristotel, Leibniz, Augustin, Merleau-Ponty, Hegel, Marion, Kant,

Nietzsche, Quinne, M. Heidegger, Luciano Floridi, Michel Houellebecq, P. Ricoeur, Mill, Popper, Croce, Hartmann, Cassirer, Ian McEwan, Ingmar Persson, Julien Savulescu, Mircea Cărtărescu, Bogdan Suceavă, Constanța Planck, L. Wittgenstein, Lucian Blaga, Mircea Flonta, Mircea Dumitru, Gabriel Liiceanu etc.

Membranele înțelegerii propune necesitatea legăturii dintre filosofie și literatură, privind lucrurile "din nevoia de unitate și armonie", punând accent pe ceea ce "încheagă și întărește, în acord cu obiectul cercetării de față: lumea, emoțiile, membranele și nivelurile de realitate, relația suflet-rațiune-spirit". Societatea umană trebuie să conștientizeze nevoia de a merge mai departe pentru a găsi ceva ca fiind un bun înlocuitor al rațiunii eșuate, aflate în agonie, să depășim șocul dat de "ideea morții rațiunii"ⁱⁱⁱ, adică să mergem pe urmele lui Kant pentru a observa condițiile de posibilitate ale rațiunii, puterea și limitele sale.

Emoțiile și sentimentele trebuie să-și facă loc printre membranele lumii moderne, pentru că rațiunea, așa cum observă Peter Sloterdijk "și-a epuizat valențele constructive". Trebuie să ne întrebăm și să știm să exprimăm ceea ce înseamnă a fi în lume, să schimbăm faptul că omenirea este influențată de "tehnologie și de forțele economice"ⁱⁱⁱⁱ, să depășim poziția raționalistă și materialistă.

Niță simte în această lucrare nevoia unei clarificări, aceea a relației dintre rațiune, spirit și lume,

având în vedere condițiile de posibilitate ale lumii, aceasta fiind "un ansamblu de membrane: membrane fizice, membrane biologice, membrane informatice, membrane intelectuale etc"^{iv}, schimbarea de paradigmă în viziunea lui Thomas Kuhn, devine la Niță nu numai o schimbare a concepției despre lume, ci a lumii înseși în sens larg.

Deși rațiunea cunoaște și înțelege universul, nu înțelege deplin lumea, chiar dacă omenirea se poate bucura de faptul că "prima specie animală din universul cunoscut care și-a creat singură condițiile proprii sale înlocuiri". Personajele alese de Niță sunt contradictorii, complexe(atei, lipsiți de fibră spirituală, nefericiți, mediocre), ceea ce ne conduce la concluzia că "civilizațiile nu mor asasinat, ci prin sinucidere".

Autorul este în căutarea artei de a trai și în căutarea unei nevoi de a înțelege lumea în afara războiului, punând dragostea, armonia și înțelegerea complexității membranelor lumii la temelie acesteia, în ciuda faptului că trăim într-o Europă moartă, "brăzdată de mișcări anarhiste și nihiliste, de chemări la violență, de abandonul oricărei legi morale"^v.

Adrian Niță discută în capitolul șapte și nouă de epoca spiritului în accepțiune românească la Bogdan Suceavă^{vi} și Mircea Cărtărescu, fiind în căutarea unor energii "care ar fi putut face ca societatea românească să se îndrepte pe o cale a binelui, fericirii și armoniei, adică "înțemeierea pe membranele spirituale ale existenței umane"^{vii}. Membrane

spirituale reprezintă un plus, față de cele biologice, chimice, culturale sau raționale, deoarece dau dovadă "de empatie și înțelegere, dragoste și solidaritate"^{viii}. Literatura (Saramago, Marjans, Franz, Pamuk, Rushdie, Houellebecq, Suceavă și Cărtărescu) propusă de Adrian Niță în lucrarea *Membranele înțelegerii* dezvăluie teme care arată îngrijorarea în fața viitorului omenirii (terorism, atentate, încălzire globală, pandemie, război). Specia umană trebuie să aibă ca scop îmbunătățirea ei din punct de vedere moral, sau mai exact "diverse soluții de bioameliorare morală"^{ix}, prin educație și prin preocuparea pentru înțelegere și empatie. Afectivitatea, iubirea și iertarea sunt trăsături inseparabile de ființa umană și țin de membranele spirituale așa cum modernitatea are la bază membranele raționale.

Pentru Niță omul nu este numai rațional, nu este structurat numai pe membranele raționale pentru că emoțiile și sentimentele sunt la fel de importante pentru acesta și asta pentru că creierul poate să ne lase "într-o mulțime de feluri"^x plus faptul că rațiunea are dificultăți în a înțelege spiritul. McEwan critică modernitatea, prin faptul că observă că rațiunea este "neștiutoare, slabă și ignorantă", de asta Henry învață să fie la serviciu, "lucid, calculat, eficient, rece (sub semnul membranelor raționale) și totodată, în afara jobului, sau în familie, să fie cald, iubitor și empatic (sub semnul membranelor spirituale)"^{xi}. Adică cei care nu suntem capabili de empatie, iertare sau de iubire nu putem să fim în rândul

ființelor care au membrane spirituale. Oamenii în accepțiunea lui McEwan au nevoie să evolueze "spre niveluri mai adânci de înțelegere empatică" să se bazeze pe ceea ce Niță numește membrane spirituale.

Cartea lui Niță este un apel la educația morală pe calea științei spiritului nu prin perfecționarea științei, ci "prin grija față de mediu și dragostea față de semenii"^{xii}, stimularea simpatiei și simțul dreptății, fără de care nu avem acces la moralitate.

Ultimul capitol, *Membranele lumii la Mircea Cărtărescu* vizează membranele înțelegerii lumii din perspectiva vârstelor omului prin lumea copilului și fătului, adolescentului și adultului. Omul este o ființă complexă, simultan angelic și animalic, adică poate să dea dovadă de bunătate, înțelegere și empatie, dar și de materialitate, violență și răutate, omul fiind "un uriaș organ de simț al lumii". Singurătatea ca boală metafizică este altă temă adusă în discuție de autor, chiar dacă suntem animale sociale, nu ne înțelegem bine decât în singurătate, când ne izolăm de ceilalți iar asta poate fi motorul oricărei creații.

Concluzia este evidentă și apare de la începutul până la sfârșitul cărții lui Adrian Niță, pentru care a fi om în secolul XXI, ar trebui să însemne a fi om bun, adică să trăim "epoca eticii", punând accent pe rolul emoțiilor, al empatiei și al înțelegerii"^{xiii}. Autorul este preocupat de valorizarea spiritului în dauna rațiunii, depășirea degradării umane, a răului, prin membranele sensibilității și iubirii, prin membranele înțelegerii, visului, membranele binelui, fiind

conștient de faptul că toate aceste "membrane de bine și rău" "se întretes, se întretaie, uneori se mișcă în armonie, alteori în disonanță, dar în care, întotdeauna, este loc de iubire"^{xiv}.

"*Membranele înțelegerii*" este o lecție pentru guvernanți și pentru noi toți, o preocupare pentru viitorul lumii, pentru că elevii și studenții, chiar și copiii mici au nevoie să fie familiarizați cu binele, armonia, empatia, pentru că numai "dacă vom reuși să fim mai buni, vom avea șanse să ducem specia umană mai departe"^{xv}, prin cultivarea înțelegerii celor cu rost prin simțul dreptății.

Marile realizări ale lucrării lui Adrian Niță nu sunt puține: deschiderea spre dialog, spre toleranță, autenticitatea raportării la timpul trăit, grija pentru celălalt. Cartea lui Niță aduce un omagiu binemeritat acestei specii chinuite, egoistă, plină de suferință, individualistă și belicoasă, dar curajoasă și capabilă de iubire câteodată.

Putem spune că lucrarea este un răspuns corect la problemele culturale și sociale ale timpului nostru, ceea ce este mare lucru, deoarece „orice răspuns corect la oricare din întrebările noastre cu adevărat reale este o victorie pe care o câștigăm împotriva neantului"^{xvi}.

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

ⁱ Niță Adrian, *Membranele înțelegerii, Iași, Institutul European, 2023*, p. 146

ⁱⁱ *Ibidem*, p. 151

ⁱⁱⁱ *Ibidem*, p. 154

^{iv} *Ibidem*, p. 157

^v *Ibidem*, p. 164

^{vi} Este vorba de membranele informatice, spus altfel o existență informatică este capabilă de a face bine sau rău? Aceeași problemă este abordată de autor și în capitolul 8 avându-l în vedere pe Ian McEwan. A se vedea și Luciano Floridi, *The Ethics of information*, Oxford University Press, 2013

^{vii} Niță Adrian, *Membranele înțelegerii*, ed. cit. p. 173

^{viii} *Ibidem*, p. 182

^{ix} *Ibidem*, p. 184

^x *Ibidem*, p. 195

^{xi} *Ibidem*, p. 199

^{xii} *Ibidem*, p. 207

^{xiii} *Ibidem*, p. 236

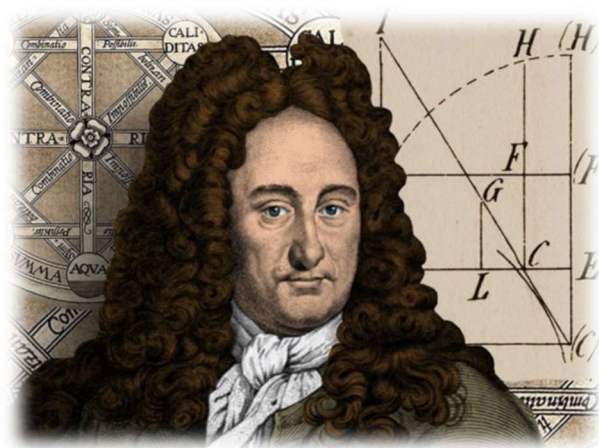
^{xiv} *Ibidem*, p. 141

^{xv} *Ibidem*, p. 237

^{xvi} Mihai Șora, *Despre dialogul interior. Fragment dintr-o Antropologie Metafizică*, Ed. a II – a, traducere din franceză Mona Antohi și Sorin Antohi, postfață de Virgil Nemoianu, București, Editura Humanitas, 2006, p. 63.

MATEMATICA SI METAFIZICA ÎN FILOSOFIA LUI LEIBNIZ

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Motto :

„Așadar, nimic nu e incult, steril și mort în Univers; nu există haos, nu există confuzie decât în aparență (...)” Leibniz. G. W. – *Monadologia*

Leibniz Gottfried Wilhelm (1646 – 1716) este prototipul eruditului universal: diplomat, jurist, istoric, matematician, fizician și filosof, fiind numit de Friedrich cel Mare "o academie în sine". A fost considerat ultimul geniu universal din istoria lumii, un geniu „care s-a manifestat la fel de strălucit în domeniul filosofiei ca și în matematică, fizică, logică, jurisprudență, istorie, economie și teologie”¹. Fiind, în egală măsură „metafizician și psiholog, matematician și moralist”, Leibniz este considerat unul din spiritele cele mai cuprinzătoare pe care le-a cunoscut lumea”².

Dacă suntem puși în situația să vedem ce l-a preocupat pe filosoful de la Hanovra trebuie să spunem că „una din ideile care îl preocupă mai mult, este organizarea muncii științifice a lumii: întemeierea de Academii, strângerea de observații, comunicarea descoperirilor între savanți, în fine crearea unei limbi universale, teoria binomului, sunt preocupări de la un capăt la altul al vieții sale”³.

Volumul *Scrieri matematice*⁴, (Editura Academiei Romane, Bucuresti, 2024, 513 p.) al lui Leibniz Gottfried Wilhelm, cu cele șase capitole, arată o pasiune nestăvilită pentru matematică și filosofie, manifestându-se ca cel mai strălucit reprezentant al spiritului universal pe care ni-l oferă secolul său și face parte din ideea de a traduce în limba română, în 20 de volume, operele lui Leibniz. Opera pe care ne-a lăsat-o și care cuprinde mai cu seamă o uriașă corespondență atestând preocupări din aproape toate domeniile, un orizont care se întinde foarte departe la infinit și o inventivitate surprinzătoare în câmpul științei pe atunci în plină dezvoltare. Opera matematică a lui Leibniz a avut un

¹ P. Kampits, *Între aparență și realitate. O istorie a filosofiei austriece*, traducere din germană de Pârvu Radu Gabriel, București, Editura Humanitas, 1999, p. 65

² *** *Istoria filosofiei moderne (Omagiu profesorului Ion Petrovici) vol. I, București, 1937, p. 477*

³ *ibidem*, p. 481

⁴ Editie alcatuita si ingrijita de Adrian Nita, traducere si note de Dana Dinu, Adrian Nita si Elena Emilia Stefan, aparuta sub edita Societatii Leibniz din Romania contine o prefata realizata de Bogdan Suceava

impact profund asupra dezvoltării ulterioare a matematicii, științei și filosofiei. Contribuțiile sale la calculul diferențial și integral au pus bazele analizei matematice moderne. Ideile sale despre logica simbolică, combinatorică și limbajul universal au anticipat dezvoltări importante în logică, informatică și inteligență artificială. Preocuparea sa pentru fundamentele metafizice ale matematicii și pentru armonia preexistentă continuă să inspire dezbateri filosofice și astăzi. Cugetarea filosofului de la Hanovra este dominată de două tendințe, specifice secolului: „nevoia de certitudine absolută în cunoaștere și aspirația religioasă”⁵. Filosofia lui Leibniz este o continuare a tot ce a existat până la el, dar în același timp, consideră Jeanne Hersch⁶, aduce ceva fundamental nou. Principiul rațiunii suficiente, în virtutea căruia considerăm că nici un fapt nu poate fi adevărat sau real, nici o propoziție veridică, fără să existe un temei, o rațiune suficientă, pentru care lucrurile sunt așa și nu altfel, deși temeiurile acestea de cele mai multe ori nu ne pot fi cunoscute”⁷. Principiul rațiunii suficiente susține că nici un eveniment nu poate să se producă fără să aibă o cauză, existând întotdeauna o *rațiune suficientă*, care explică faptul că există ceva mai curând decât nimic și că lucrurile sunt mai degrabă așa și nu altfel. „Rațiunea suficientă nu este altceva decât o necesitate logică ce se

consideră inerentă unei substanțe; tocmai în acest sens Leibniz vorbește de Dumnezeu ca de *ultima ratio rerum*”⁸.

Capitolul I, "Aritmetica binară. Determinanți", analizează implicațiile mai largi ale acestor concepte matematice în gândirea lui Leibniz și în contextul filosofic al epocii sale. Leibniz a văzut în sistemul binar o imagine a creației divine. Cifra 1 reprezenta Unitatea, Ființa supremă (Dumnezeu), iar 0 reprezenta neantul sau nimicnicia. Din combinarea acestor două elemente simple, considera el, derivă întreaga complexitate a universului. Această interpretare reflectă o preocupare filosofică profundă pentru unitate și dualitate, pentru relația dintre Unu și Multiplu. Sistemul binar devenea astfel o metaforă a ordinii cosmice, o dovadă a simplității fundamentale care stă la baza complexității aparente a lumii. Leibniz visa la un limbaj universal (*characteristica universalis*) care să poată exprima toate conceptele și să permită raționamentul deductiv cu precizie matematică. Aritmetica binară, cu simplitatea și universalitatea sa, părea să ofere un model pentru acest limbaj ideal. El credea că, prin reducerea tuturor conceptelor la combinații de 0 și 1, se pot evita ambiguitățile limbajului natural și se poate ajunge la o cunoaștere clară și distinctă. Capitolul I, deși aparent dedicat unor chestiuni pur matematice, oferă o perspectivă importantă

⁵ *** *Istoria filosofiei moderne (Omagiul profesorului Ion Petrovici)*, vol. I, București, 1937, p. 486

⁶ Hersch Jeanne, *Mirarea filosofică. Istoria filosofiei europene*, traducere de Drăgan Vasile, București, Editura Humanitas, 1994, p. 144

⁷ Leibniz, *Monadologia, în Opere filosofice*, op. cit., p. 515

⁸ Lovejoy, Arthur O., *Marele lanț al Ființei. Istoria ideii de plenitudine de la Platon la Schelling*, traducere din engleză de Diana Dicu, București, Editura Humanitas, 1997, p. 139

asupra filosofiei lui Leibniz. Aritmetica binară, cu simbolismul său și cu anticiparea aplicațiilor sale practice, și teoria determinantilor, cu accentul pe ordine și structură, reflectă preocupările sale metafizice și epistemologice. Studiul acestui capitol ne ajută să înțelegem mai bine legătura strânsă dintre matematica, logica și metafizica în gândirea unui savant universal precum Gottfried Wilhelm Leibniz. Matematicianul și filosoful în discuție nu vedea matematica ca pe un domeniu izolat, ci ca pe un instrument esențial pentru înțelegerea lumii și a ordinii sale profunde.

Capitolului II din "Scrieri matematice" de Gottfried Wilhelm Leibniz dezvăluie o analiză a implicațiilor filosofice ale contribuțiilor sale matematice, în special în ceea ce privește calculul diferențial și integral, logica și conceptul de "știință generală" (*scientia generalis*). Leibniz a operat cu concepte precum infinitezimalele (cantități infinitezimale de mici) și indivizibilele, care au ridicat probleme filosofice profunde legate de natura infinitului și a divizibilității continue a materiei. Abordarea sa, deși eficientă din punct de vedere matematic, a fost criticată pentru lipsa de rigoare din perspectiva standardelor moderne. Cu toate acestea, ideile sale au stimulat debateri importante despre continuitate, discontinuitate și natura realității. El a argumentat pentru o continuitate fundamentală a lumii, unde aparențele de discontinuitate sunt doar rezultatul limitărilor percepției noastre. Leibniz a acordat o importanță deosebită simbolismului matematic, considerând că o notație

adecvată este esențială pentru progresul științei. Notațiile sale pentru calculul diferențial și integral ($\int$ și d) sunt folosite și astăzi, demonstrând intuiția sa remarcabilă.

Din punct de vedere filosofic, aceasta subliniază importanța limbajului și a reprezentării în gândire și cunoaștere. El credea într-o "caracteristica universalis", un limbaj simbolic universal care ar putea exprima toate conceptele și ar facilita raționamentul deductiv. Descoperirea calculului diferențial și integral a oferit un instrument puternic pentru descrierea și analiza fenomenelor naturale. Aceasta a contribuit la dezvoltarea unei viziuni mecaniste asupra lumii, unde fenomenele sunt explicate prin legi matematice precise. Cu toate acestea, Leibniz a fost un susținător al teleologiei, crezând că lumea este organizată conform unui plan divin. El a încercat să reconcilieze mecanismul cu teleologia, argumentând că legile naturii, deși funcționează mecanic, sunt totuși expresia unui scop divin. Leibniz a visat la o "știință generală" care să cuprindă toate formele de raționament și să permită rezolvarea tuturor problemelor prin calcul logic. Aceasta reflectă optimismul său epistemologic și credința în puterea rațiunii umane. Leibniz credea că, prin intermediul unui limbaj simbolic adecvat și al unor reguli de inferență precise, se pot evita erorile de raționament și se poate ajunge la cunoaștere sigură. Acest fapt sugerează că există o ordine rațională în univers și că totul poate fi explicat prin intermediul rațiunii. Capitolul II. *Calculul logic...*" din "Scrieri matematice" nu este doar o

colecție de lucrări matematice, ci și o sursă importantă pentru înțelegerea filosofiei lui Leibniz. Contribuțiile sale la calculul infinitezimal și la logică au avut implicații profunde pentru înțelegerea naturii, a cunoașterii și a realității. Visul filosofului de a crea o "știință generală" și credința sa în puterea rațiunii umane continuă să inspire și astăzi. Studiul acestui capitol ne oferă o perspectivă asupra unei minți geniale care a încercat să reconcilieze știința, matematica, logica și metafizica într-un sistem coerent și cuprinzător.

Capitolul III, "*Caracteristica geometrică*", din scrierile matematice ale filosofului de la Hanovra analizează implicațiile filosofice ale eforturilor sale de a crea un limbaj simbolic pentru geometrie și de a reconcilia algebra cu geometria. Leibniz a fost un susținător fervent al ideii unei "științe generale" (*scientia generalis*), un sistem universal de cunoaștere bazat pe un limbaj simbolic perfect. El credea că, prin intermediul unui astfel de limbaj, toate disputele filosofice și științifice ar putea fi rezolvate prin calcul logic, la fel cum problemele matematice sunt rezolvate prin calcule precise. "*Caracteristica geometrică*" reprezintă o parte importantă a acestui proiect mai amplu. Capitolul "*Caracteristica geometrică*" este important nu doar pentru istoria matematicii, ci și pentru înțelegerea filosofiei lui Leibniz. Eforturile sale de a crea un limbaj simbolic pentru geometrie reflectă preocupări profunde legate de natura limbajului, a cunoașterii, a realității și a relației dintre diferitele discipline științifice.

Capitolului IV, "*Combinatorica*", arată implicațiile filosofice ale studiului său asupra combinărilor și permutărilor, în special în contextul proiectului său mai amplu de "știință generală" (*scientia generalis*) și al căutării unui limbaj universal. Leibniz a fost fascinat de ideea de a reduce toate formele de raționament la un calcul logic, similar cu calculele matematice. El credea că, prin intermediul unui limbaj simbolic adecvat și al unor reguli de combinare precise, se pot analiza și rezolva probleme din diverse domenii, inclusiv logică, metafizică, drept și științe naturale. "*Arta combinatorie*" (*ars combinatoria*) era un instrument esențial în acest proiect. Studiul combinatoricii sugera pentru Leibniz că există o structură matematică fundamentală la baza realității. Prin analiza modurilor în care elementele pot fi combinate și permutate, el credea că se pot descoperi legi și principii universale care guvernează lumea. Această perspectivă reflectă o formă de realism matematic, adică credința că structurile matematice există independent de mintea umană și că descriu aspecte esențiale ale realității. Leibniz credea că "*arta combinatorie*" ar putea fi folosită ca o metodă generală de descoperire (*ars inveniendi*), nu doar în matematică, ci și în alte domenii ale cunoașterii. Prin explorarea sistematică a tuturor combinațiilor posibile, se puteau genera noi idei și soluții la probleme. Această idee prefigurează într-un fel metodele moderne de căutare și optimizare în informatică și inteligența artificială. Leibniz a aplicat principiile

combinatoricii și la organizarea și clasificarea cunoașterii. El a lucrat la proiecte de enciclopedii și biblioteci universale, unde informația era organizată logic și sistematic, permițând accesul rapid și eficient la orice domeniu al cunoașterii. Combinatorica oferea un instrument pentru crearea unor sisteme de clasificare complete și exhaustive. Capitolul "Combinatorica" este esențial pentru înțelegerea proiectului filosofic al lui Leibniz. Studiul combinărilor și permutărilor nu era pentru el doar un exercițiu matematic, ci un instrument pentru a înțelege structura fundamentală a realității, pentru a dezvolta un limbaj universal și pentru a crea o metodă generală de descoperire. Prin intermediul combinatoricii, Leibniz a încercat să demonstreze unitatea dintre matematică, logică, metafizică și alte domenii ale cunoașterii, anticipând într-un fel idei și metode care au devenit fundamentale în știința și informatica modernă.

Capitolul V, "*Aritmetica și teoria numerelor*", examinează implicațiile filosofice ale concepțiilor lui Leibniz despre numere, infinit, algebră și relația dintre matematică și metafizică. Leibniz a considerat matematica ca pe un instrument fundamental pentru înțelegerea structurii raționale a universului. El credea că există o legătură profundă între matematică și metafizică, că legile matematice reflectă legi metafizice fundamentale. Studiul aritmeticii și al teoriei numerelor a jucat un rol important în dezvoltarea acestor idei. Leibniz nu considera numerele ca pe simple abstracțiuni mentale, ci ca pe

entități reale, cu o existență independentă de mintea umană. El a explorat natura numerelor infinite, încercând să le integreze într-un sistem coerent. Această preocupare pentru infinit este strâns legată de concepția sa metafizică despre infinitul divin și despre structura infinit divizibilă a materiei. Leibniz a distins între infinitul actual (o totalitate completă, dată odată pentru totdeauna) și infinitul potențial (un proces de creștere fără sfârșit). El a preferat, în general, conceptul de infinit potențial, considerând că infinitul actual duce la paradoxuri și contradicții. Această distincție are implicații importante pentru înțelegerea calculului infinitezimal și a conceptelor de limită și convergență. Leibniz a văzut în algebră un limbaj universal, capabil să exprime relații și structuri abstracte. El a contribuit la dezvoltarea notației algebrice și a explorat legătura dintre algebră și geometrie. Considera că algebra, alături de logica simbolică, este un instrument esențial pentru proiectul său de "știință generală" (*scientia generalis*). Leibniz a căutat să fundamenteze metafizic matematica, adică să explice de ce legile matematice sunt valabile și de ce descriu cu atâta precizie lumea reală, a legat conceptele matematice de principiile sale metafizice, precum principiul rațiunii suficiente și principiul identității indiscernabilelor. Această preocupare pentru fundamentele metafizice ale matematicii reflectă o viziune filozofică profundă asupra naturii cunoașterii și a realității. Filosoful credea că există o armonie preexistentă între diferitele ramuri ale

matematicii și între matematică și lumea fizică. Această armonie este o dovadă a raționalității divine și a ordinii perfecte a creației. Capitolul "Aritmetica și teoria numerelor" oferă o perspectivă importantă asupra filosofiei matematice a lui Leibniz și asupra legăturii sale cu metafizica. Concepțiile sale despre numere, infinit, algebră și fundamentele metafizice ale matematicii reflectă o viziune profundă asupra naturii cunoașterii și a realității.

Capitolul VI, "*Probabilități*", pune în discuție contribuțiile filosofului din Hanovra la dezvoltarea teoriei probabilităților și implicațiile filosofice ale acestora, în special în contextul epistemologiei sale și al proiectului său de "știință generală" (*scientia generalis*). În secolul al XVII-lea, studiul probabilităților era încă la început. Blaise Pascal și Pierre de Fermat au pus bazele teoriei probabilităților prin corespondența lor despre jocurile de noroc. Leibniz a continuat această linie de cercetare, încercând să extindă aplicarea probabilităților dincolo de jocurile de noroc, la probleme de logică, drept, teologie și științe naturale. Leibniz a fost interesat de dezvoltarea unei logici a incertitudinii, care să completeze logica deductivă tradițională. El considera că multe dintre raționamentele noastre cotidiene și științifice se bazează pe probabilități, nu pe certitudini absolute. Teoria probabilităților oferea un instrument pentru a cuantifica și a analiza aceste raționamente incerte. Aceasta reflectă o viziune pragmatică asupra cunoașterii, care recunoaște limitele certitudinii absolute

și importanța raționamentului probabil. Leibniz a văzut aplicații importante ale probabilităților în domeniul dreptului, pentru evaluarea probelor și luarea deciziilor judiciare, și în teologie, pentru argumente legate de existența lui Dumnezeu și alte doctrine religioase. El credea că, prin aplicarea metodelor matematice la aceste domenii, se pot obține concluzii mai raționale și mai obiective. Teoria probabilităților a fost integrată de Leibniz în proiectul său mai amplu de "știință generală" (*scientia generalis*). El credea că, prin intermediul unui limbaj simbolic adecvat și al unor reguli de calcul precise, se pot analiza și rezolva probleme din orice domeniu al cunoașterii, inclusiv cele care implică incertitudine. Probabilitățile ofereau un instrument pentru a cuantifica incertitudinea și a raționa în condiții de cunoaștere incompletă. Capitolul "*Probabilități*" demonstrează interesul lui Leibniz pentru extinderea metodelor matematice dincolo de domeniul certitudinii absolute, la probleme care implică incertitudine și cunoaștere incompletă. Contribuțiile sale la teoria probabilităților, deși nu la fel de cunoscute ca cele la calculul infinitezimal, sunt importante pentru înțelegerea epistemologiei sale și a proiectului său de "știință generală". El a intuit importanța probabilităților pentru logică, drept, teologie și științele naturii, anticipând într-un fel dezvoltările ulterioare ale teoriei deciziilor și ale inferenței statistice.

O concluzie filosofică la opera matematică a lui Leibniz, trebuie să sublinieze unitatea și coerența proiectului său intelectual, precum și

impactul profund al ideilor sale asupra dezvoltării ulterioare a matematicii, logicii, științei și filosofiei. Leibniz a visat la un sistem universal de cunoaștere, bazat pe un limbaj simbolic perfect și pe reguli de inferență precise, care să permită rezolvarea tuturor problemelor prin calcul logic. Matematica, în special algebra, logica simbolică și combinatorica, erau considerate instrumente esențiale pentru realizarea acestui proiect. Această viziune reflectă un optimism epistemologic profund și o credință fermă în puterea rațiunii umane. Leibniz credea că există o armonie preexistentă în univers, stabilită de Dumnezeu, care se reflectă și în structura matematicii. Legile matematice nu sunt simple convenții umane, ci descriu aspecte esențiale ale realității. Această armonie se manifestă în legătura dintre diferitele ramuri ale matematicii (algebră, geometrie, analiză), precum și în aplicabilitatea matematicii la științele naturii. Leibniz a acordat o importanță crucială simbolismului matematic, considerând că o notație adecvată este esențială pentru progresul științei. Notațiile sale pentru calculul diferențial și integral ($\int$ și d) sunt folosite și astăzi, demonstrând intuiția sa remarcabilă. El credea că un limbaj simbolic perfect ar putea elimina ambiguitățile limbajului natural și ar facilita raționamentul deductiv. Leibniz nu a văzut o separare strictă între matematică și metafizică. El a considerat că matematica

oferă un instrument pentru a înțelege structura rațională a universului și că legile matematice reflectă legi metafizice fundamentale. Concepte precum infinitul, continuitatea, unitatea și multiplicitatea sunt abordate atât din perspectivă matematică, cât și metafizică. Leibniz a subliniat importanța atât a analizei (descompunerea unui întreg în părți componente), cât și a sintezei (reconstruirea întregului din părți). Matematica, prin diversele sale ramuri, oferă instrumente pentru ambele procese. Această dialectică între analiză și sinteză este caracteristică gândirii sale și se reflectă în teoria monadelor, în studiul combinatoricii și în eforturile sale de a reconcilia algebra cu geometria. Opera matematică a lui Leibniz nu este doar o colecție de rezultate tehnice, ci o expresie a unui proiect filosofic vast și coerent, care a vizat înțelegerea structurii raționale a universului prin intermediul matematicii, logicii și metafizicii. Controversa dintre Leibniz și Newton asupra calculului infinitezimal este poate unul din cele mai nefericite evenimente din istoria științei. Astăzi este unanim recunoscut că dezvoltarea ideilor în ceea ce privește calculul infinitezimal, denumit de Newton calculul fluxionilor, iar de Leibniz calculul diferențial, a evoluat simultan și independent, ideile fiind „aceleași, diferind doar prin terminologie și notație”⁹. Aritmetica binară nu a fost doar o curiozitate matematică pentru Leibniz¹⁰,

⁹ Alexandru T., Balaban,, „Viețile paralele și antiparalele ale lui Leibniz și Newton, în Flonta, Mircea, (Editor), *Descartes – Leibniz. Ascensiunea și posteritatea raționalismului clasic*, București, Editura, Universal Dalsi, 1998, p. 161

¹⁰ Leibniz, sustine matematicianul, romancierul si publicistul roman Bogdan Suceava, este cel care rezolva probleme si zideste teorie.(A se vedea prefata la *Scrieri matematice ale lui Leibniz realizata de Bogdan*

ci o metaforă a creației divine și un model pentru limbajul său universal. Anticiparea aplicațiilor sale în informatică demonstrează intuiția sa remarcabilă. Contribuțiile sale la calculul diferențial și integral au revoluționat matematica și știința, oferind un instrument puternic pentru descrierea și analiza fenomenelor naturale. Concepțiile sale despre numere, infinit și fundamentele metafizice ale matematicii reflectă o viziune profundă asupra naturii

cunoașterii și a realității. Chiar dacă filosofia lui Leibniz este diversă datorită temelor abordate (drept mărturie în acest sens este Arhiva de la Hanovra, arătându-ne multitudinea de interese, pluralitatea de probleme), există în aceasta o evidentă omogenitate.¹¹ Contribuțiile sale la teoria probabilităților demonstrează interesul său pentru extinderea metodelor matematice la probleme care implică incertitudine și cunoașterea incompletă.

Prof. Negomireanu Alin
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

Suceava, profesorul de la California State University
pp. 5-10.231983

¹¹Alexandru, Boboc, *Ideea lumilor posibile și reconstrucția modernă în filozofie*, în Editor Flonta Mircea, *Descartes – Leibniz*.

Ascensiunea și posteritatea raționalismului clasic, București, Editura Universal Dalsi, 1998, p. 183: „Este de reținut că, în ciuda diversității temelor ei, filosofia lui Leibniz favorizează o impresie de omogenitate”.

LIBERTATEA, ADEVĂRUL ȘI EDUCAȚIA: CONDIȚII SINE QUA NON ALE VIEȚII AUTENTICE

Elev: Ciobescu Gabriel-Radu
Prof. coord.: Cantemir Liliana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

„Libertatea, Adevărul și Educația: Condiții Sine Qua Non ale Vieții Autentice”

”Concursul de eseuri filosofice – DESTINE CULTURALE EURO- PENE”

Tema de meditație: Condiții sine qua non ale vieții (perspectiva filosofică)

Viața, această taină care străbate universul cu infinitele sale manifestări, nu poate fi redusă la simplele procese biologice sau la mișcările automate ale materiei vii. Adevărata viață, în sensul ei plinar și profund, presupune o serie de condiții esențiale, fără de care existența umană nu își poate atinge adevărata demnitate. Aceste condiții *sine qua non* nu sunt elemente opționale sau accesorii, ci fundamentul însuși al ființării autentice.

În această perspectivă, George Uscătescu afirma: „În lumea voinței de putere, în Imperiul lucrurilor și al necesității, omul continuă să fie Ființa

care caută. Iar pe drumul căutării se află în mod necesar, poate fruct al neliniștii sale, al propriei sale tensiuni existențiale, Libertatea și Adevărul, esențial unite.” Această idee luminează una dintre axele centrale ale existenței umane: omul ca ființă căutătoare, însetată de adevăr și libertate, într-o lume dominată de forțele impersonale ale necesității.

Omul nu poate trăi cu adevărat fără libertate. Însă libertatea nu trebuie înțeleasă superficial, ca simplă lipsă a constrângerii, ci ca o putere pozitivă de autodeterminare, de orientare conștientă către bine, adevăr și frumos. Libertatea autentică este, în esența sa, responsabilitate față de sine și față de lume. Ea nu se realizează în izolare, ci se deschide către comunitate și către valori universale.

Dar libertatea, fără ancorare în adevăr, riscă să devină haos, anarhie, iluzie de emancipare care, în realitate, sfârșește în robie. Adevărul oferă libertății un orizont, o direcție, o finalitate. Nu orice alegere este în mod egal valabilă; nu orice cale conduce spre lumină. Libertatea autentică este libertatea de a alege adevărul, de a trăi în acord cu ceea ce este drept, frumos și bun.

Căutarea adevărului este, deci, o condiție *sine qua non* a vieții autentice. Omul este, prin natura sa, o ființă în căutare. Această neliniște a căutării nu este un defect, ci dimpotrivă, expresia vitalității spiritului uman. Într-o lume în care certitudinile sunt adesea iluzorii, iar soluțiile definitive sunt simple pretexte de a evita angajarea reală, a rămâne în tensiunea căutării este un act de curaj.

Lucian Blaga subliniază cu finețe acest aspect când afirmă: „Oamenii trebuiesc încă sistematic educați să trăiască în problematic. Ei trăiesc prea insistent în iluzia soluțiilor.” Blaga ne avertizează asupra unei tendințe periculoase: dorința de a scăpa de incertitudine prin acceptarea rapidă a unor răspunsuri simpliste. Dar viața autentică nu se reduce la o serie de probleme rezolvabile; ea este, în esența sa, problematică. A trăi înseamnă a accepta misterul, ambiguitatea, pluralitatea de sensuri. Înseamnă a suporta, cu demnitate, povara întrebărilor fără răspuns.

Această capacitate de a trăi în problematic presupune o educație a spiritului, o formare a caracterului. Nu ne naștem pregătiți să suportăm neliniștea existențială; trebuie să învățăm să o înfruntăm, să o transformăm într-o forță creatoare. Aici intervine rolul fundamental al educației, pe care Hegel îl formulează astfel: „Educația este arta de a face omul etic.” Educația nu este doar transmiterea de informații sau învățarea unor abilități tehnice; este, în primul rând, formarea omului ca ființă morală, capabilă să discearnă

între bine și rău, între autentic și fals, între ceea ce merită trăit și ceea ce trebuie evitat.

Educația autentică îl învață pe om să fie liber și adevărat. Îl învață să trăiască în problematic fără a cădea în disperare, să suporte tensiunea întrebării fără a abdica de la căutare. Îl învață să își asume responsabilitatea propriei deveniri, să nu caute scuze în exterior, să nu se lase modelat pasiv de forțele sociale sau naturale.

Prin urmare, condițiile *sine qua non* ale vieții sunt interconectate: libertatea fără adevăr este haotică; adevărul fără libertate este opresiv; educația fără asumarea problematicului devine îndoctrinare; iar trăirea în problematic fără o formare etică solidă riscă să degenereze în scepticism steril.

În lumea contemporană, aceste condiții sunt adesea uitate sau pervertite. Libertatea este confundată cu libertinajul; adevărul este relativizat până la insignifianță; educația este redusă la antrenament tehnologic; iar neliniștea existențială este narcotizată prin divertisment și consum. În acest context, chemarea la o reîntoarcere la fundamentele vieții devine nu doar un imperativ moral, ci o condiție de supraviețuire spirituală.

În absența libertății și adevărului, omul devine un simplu instrument, o rotiță într-un mecanism lipsit de sens. În absența educației autentice, el devine vulnerabil la manipulare și alienare. În absența trăirii în problematic, el se lasă înșelat de ideologii simpliste și de promisiuni facile. În absența acestor condiții,

viața însăși își pierde savoarea, misterul și frumusețea.

A trăi cu adevărat înseamnă a accepta că nu există rețete sigure, că fiecare clipă cere un act de discernământ, o decizie responsabilă, un angajament față de un ideal mai înalt. A trăi înseamnă a avea curajul de a nu te mulțumi cu jumătăți de măsură, de a nu abdica în fața comodității, de a nu capitula în fața fri-cii.

Libertatea, adevărul, educația etică și trăirea în problematic nu sunt doar cerințe individuale, ci și condiții de posibilitate ale unei societăți umane autentice. Fără ele, comunitatea se destramă în haos sau se încreme-nește în tiranie. Fără ele, cultura devine divertisment superficial, iar politica devine manipulare cinică.

Istoria umanității este istoria unei lupte permanente pentru afirmarea acestor condiții fundamentale. De la Socrate, care a ales moartea în locul renunțării la căutarea adevărului, până la martirii modernității, care au luptat pentru libertate și demnitate, traseul umanității este jalonat de jertfe și izbânzi care confirmă valoarea acestor principii.

În fiecare epocă, însă, există și tentația de a renunța la ele. În fața complexității lumii, omul este tentat să caute soluții rapide, să abdice de la libertate în schimbul securității, să sacrifice adevărul pe altarul confortului psihologic. Dar fiecare astfel de renunțare este o trădare a propriei umanități.

În zilele noastre, această tentație este mai subtilă, dar nu mai puțin periculoasă. Tehnologia ne promite soluții automate la probleme

existențiale. Rețelele sociale ne oferă iluzii de apartenență și validare instantanee. Știința ne încurajează să credem că, într-o zi, toate întrebările fundamentale vor primi un răspuns. Dar în adâncul ființei noastre, știm că nu putem fugi de condiția noastră tragică și măreață de căutători neostoți.

Adevărata viață începe acolo unde înțelegem că nu există drum ușor, că libertatea cere sacrificiu, că adevărul este greu de suportat, că educația autentică cere răbdare și smerenie, și că a trăi în problematic înseamnă a accepta, cu demnitate, propria finitudine și propria măreție. În acest sens, condițiile *sine qua non* ale vieții nu sunt constrângeri exterioare, ci expresii ale celei mai profunde libertăți. Ele nu limitează viața, ci o deschid către plenitudine. Ele nu ne micșorează, ci ne înalță.

În concluzie, a trăi cu adevărat înseamnă a îmbrățișa aceste condiții, a le asuma ca pe o vocație și o chemare. Libertatea, adevărul, educația etică și trăirea în problematic nu sunt opțiuni printre altele, ci însăși esența unei vieți umane demne de acest nume. În fața forțelor impersonale ale necesității, omul rămâne ființa care caută, care întreabă, care îndrăznește să fie liberă și adevărată. Aceasta este marea lecție a existenței: că libertatea nu este un dat, ci o cucerire; că adevărul nu este o posesie, ci o chemare; că educația nu este o simplă instruire, ci o formare morală; că trăirea în problematic nu este o slăbiciune, ci o dovadă de forță spirituală. Cine înțelege aceste lucruri nu mai poate trăi oricum. Cine le trăiește le transformă în însăși

țesătura vieții sale, făcând din existența sa o mărturie vie a demnității umane.

Dar ce înseamnă, cu adevărat, să cauți libertatea și adevărul într-o lume care, adesea, pare indiferentă la aceste idealuri? Înseamnă să te ridici, zi de zi, împotriva propriei tale tendințe de a te acomoda cu mediocritatea. Libertatea nu este un bun câștigat o dată pentru totdeauna; este o luptă continuă împotriva celor mai subtile forme de sclavie: frica, lenea, conformismul. Omul nu este liber pentru că afirmă aceasta, ci pentru că își asumă libertatea în fața fiecărei tentații de a abdica.

Adevărul, la rândul său, nu este un dat exterior, pe care să-l putem consuma pasiv. Adevărul cere un angajament personal. Într-o epocă a relativismului și a post-adevărului, curajul de a crede în existența unui adevăr obiectiv, care transcende preferințele individuale, devine un act de rezistență spirituală. A căuta adevărul înseamnă a te expune riscului incertitudinii, a îndoielii, a singurătății, dar și a speranței că, dincolo de toate, există un sens care merită descoperit.

Educația, văzută prin prisma gândirii hegeliene, devine astfel un proces de umanizare progresivă. Nu este suficient să știm mai mult; trebuie să fim mai buni. A forma un om etic înseamnă a-l ajuta să-și descopere propriul nucleu de responsabilitate morală, să-l înveți să se interogheze nu doar asupra a ceea ce este eficient, ci asupra a ceea ce este drept. Într-o lume care idolatrizează succesul rapid și eficiența imediată, educația etică pare anacronică, dar

tocmai de aceea este mai necesară ca oricând.

Trăirea în problematic, despre care vorbea Lucian Blaga, este antidotul cel mai sigur împotriva dogmatismului și al fanatismului. Oamenii care acceptă incertitudinea, care știu să trăiască între întrebări fără a cădea în disperare, sunt cei care păstrează viu spiritul uman. Ei sunt cei care înțeleg că viața nu este un set de soluții pregătite, ci o operă în continuă devenire, o explorare fără sfârșit a misterului existenței.

Astfel, condițiile *sine qua non* ale vieții nu sunt doar norme teoretice; ele sunt exerciții zilnice de voință, de reflecție și de curaj. Fiecare decizie luată în libertate și în căutarea adevărului, fiecare efort de a educa un suflet în spiritul etic, fiecare acceptare a problematicului, sunt mici victorii asupra haosului și nonsensului care pândesc din umbră.

Mai mult decât atât, aceste condiții sunt strâns legate de ideea de speranță. Speranța nu este o iluzie, ci este forța care susține căutarea în ciuda dificultăților. Speranța că există un sens, că libertatea și adevărul nu sunt simple ficțiuni, ci realități accesibile prin trudă și fidelitate interioară, este ceea ce alimentează energia necesară pentru a trăi cu autenticitate.

În fața provocărilor contemporane – crize ecologice, conflicte sociale, alinare tehnologică –, reafirmarea acestor condiții *sine qua non* devine o urgență. Nu putem spera la o lume mai bună dacă nu vom educa oameni liberi, adevărați, etici și capabili să suporte tensiunea întrebărilor fundamentale.

A trăi astfel înseamnă a rescrie, clipă de clipă, propria legendă personală. Înseamnă a refuza să fii o simplă funcție într-un sistem impersonal. Înseamnă a păstra vie scânteia care, dincolo de toată greutatea existenței, strigă neîncetat: „Ființa ta are un sens!”. Înseamnă a înțelege că viața autentică este o operă de artă nesfârșită, în care libertatea, adevărul, educația și neliniștea creatoare sunt culorile fundamentale ale tabloului.

Astfel, condițiile *sine qua non* ale vieții se dezvăluie nu ca impuneri externe, ci ca invitații interioare la o existență mai înaltă. Ele nu constrâng, ci eliberează. Nu îngustează, ci largesc orizontul ființei noastre.

Fiecare generație are misiunea de a redescoperi aceste condiții, de a le apăra și de a le transmite mai departe. Ele sunt tezaurul cel mai prețios al umanității. Fără ele, omul își pierde chipul; cu ele, își regăsește destinul.

Elev: Ciobescu Gabriel-Radu
Prof. coord.: Cantemir Liliana
Colegiul Național "Ecaterina Teodoroiu"

"A-ți cunoaște neștiința este partea cea mai bună a cunoașterii!"

CONFUCIUS

REV_ECA

**REVISTA COLEGIULUI NAȚIONAL
"ECATERINA TEODOROIU"**

Nr. 4 – iunie 2025

<https://reveca.ecat.ro>

**Tradiție, profesionalism, atitudine,
succes și viitor garantat pentru toți
absolvenții!**

**Târgu-Jiu, 2025
ISSN: 2821-8264
ISSN-L: 2821-8264**